

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

rynki towarowe

ROK III

Nr. 28 (31)

1951

DO SKŁADU
RACHUNKOWO
HANDLU ZAGRANICZNEGO

Tylko do użytku służbowego

SPIS RZECZY
/ważniejsze informacje/

	str.
Sytuacja na kapitalistycznym rynku pasz	1
Import żywca i mięsa do Włoch w I-ej połowie 1951 r..	7
Produkcja i eksport mięsa z Australii.....	9
Sytuacja na rynku mięsnym w Niemczech Zachodnich.....	10
Spadek eksportu nabiału z Danii	12
Wiadomości z międzynarodowego rynku skór surowych....	13
Meldunki ze światowego rynku cukru.....	15
Meldunki z rynku węglowego	21
Wstrzymanie dostaw rudy żelaznej ze Szwecji do Niemiec Zachodnich	34
Wiadomości z międzynarodowego rynku siarki	37
Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku	41
Angielski rynek masy papierniczej	44
Bawełna.....	47
Wełna	51
Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali	61
Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych..	64
Wzrost cen samochodów francuskich	72
Modernizacja i rozbudowanie kolei norweskich	73

Z a ł ą c z n i k

Plan Schumana i handel zagraniczny węglem i stalą
/według Wnieszniej Torgowli/.

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35
tel. 8-98-90

KURSY WALUT LUTY 1951 / OFFICIAL RATE /

	Anglia - £	Argentyna - peso	Austria - schil.	Belgia - fr.	Brazylia - cruz.	Dania - kor.	Finlandia - mk.	Francja - fr.	Holandia - fl.	Indie - rupia	Wlochy - lir	Norwegia - kr.	Pakistan - rupia	Peruja - rial	Polka - zł.	Portugalia - esc.	Szwecja - kr.	Szwajcaria - fr.	Stany Zjedn. \$	Z.S.R. - rubel
Anglia - £	1																			
Argentyna - peso	31,272	1																		
Austria - schil.	60,176	1,5323	1																	
Belgia - fr.	140,00	3,5650	2,3265	1																
Brazylia - cruz.	51,804	1,3191	0,8608	0,3700	1															
Dania - kor.	19,337	0,4924	0,3213	0,1381	0,3733	1														
Finlandia - mk.	643,97	16,983	10,701	4,5998	12,431	33,303	1													
Francja - fr.		24,948	16,281	6,9979	18,912	50,665	1,5213	1												
Holandia - fl.	10,638	0,2709	0,1768	0,0750	0,2054	0,0165	0,0165	0,0165	1											
Indie - rupia	13,333	0,3395	0,2216	0,0952	0,2574	0,0207	0,0136	0,0207	0,0136	1										
Wlochy - lir	11,760	0,3066	0,1954	0,0840	0,2270	0,0183	1,1054	0,0120	0,0183	1,1054	1									
Norwegia - kr.	20,000	0,5093	0,3324	0,1429	0,3861	0,0311	1,8000	0,0204	0,0311	1,8000	1,7007	1								
Pakistan - rupia	9,2654	0,2389	0,1540	0,0662	0,1789	0,0144	0,6949	0,0095	0,0144	0,6949	0,7879	0,4633	1							
Peruja - rial	90,997	2,3172	1,5122	0,6500	1,7566	0,1413	8,5538	0,0929	0,1413	8,5538	7,7381	4,5499	9,8213	1						
Polka - zł.	11,200	0,2852	0,1861	0,0800	0,2162	0,0114	1,0528	0,0114	0,0114	1,0528	0,9524	0,5600	1,2088	0,1231	1					
Portugalia - esc.	1750,0	44,563	29,081	12,800	33,781	2,7175	148,81	1,7862	2,7175	148,81	19,231	87,459	188,88	156,25	19,231	1				
Szwecja - kr.	14,493	0,3690	0,2408	0,1035	0,2798	0,0749	1,3623	0,0225	0,0749	1,3623	0,1593	0,7246	1,5642	0,1231	0,1593	1				
Szwajcaria - fr.	12,038	0,3065	0,2000	0,0860	0,2324	0,0187	1,0236	0,0187	0,0187	1,0236	0,1323	0,6019	1,2992	0,1323	0,1323	1				
Stany Zjedn. \$	2,8000	0,0713	0,0465	0,0200	0,0541	0,0044	0,2632	0,0044	0,0044	0,2632	0,2381	0,1400	0,3022	0,0308	0,0308	1				
Z.S.R. - rubel	11,200	0,2852	0,1861	0,0800	0,2162	0,0114	1,0528	0,0114	0,0114	1,0528	0,9524	0,5600	1,2088	0,1231	0,1231	1				

KURSY WALUT LUTY 1951 / O F I C J A L N E /

	Anglia - £	Argentyna - ława	Czechosłowacja - korona	Egipt - £ egip.	Indonezja - rupia	Izrael - £ izr.	Japonia - jen	Kolumbia - peso	Malaja - \$ mal.	Paragwaj - guarani	Polska - zł.	Rumunia - leja	Stany Zjedn. - \$	Turcja - £ tur.	Urugwaj - peso	Wenezuela - bolivar	Węgry - forint	ZSRR - rubel
Anglia - £	1	802,29	140,00	0,9749	10,667	1	1,007,9	5,4880	8,5716	8,7390	11,200	419,98	2,8000	7,8409	5,3201	9,3802	32,867	11,200
Argentyna - ława	0,0012	1	0,1245	0,0012	0,0133	0,0012	1,2563	0,0068	0,0169	0,0109	0,0139	0,5234	0,0035	0,0098	0,0066	0,01169	0,0409	0,0139
Czechosłowacja - korona	0,0071	5,7307	1	0,0070	0,0762	0,0071	1,1994	0,0392	0,0612	0,0624	0,0800	2,9999	0,0200	0,0560	0,0380	0,0670	0,2347	0,0800
Egipt - £ egip.	1,0257	822,92	143,60	1	10,941	1,0257	1,033,8	5,6292	8,7920	8,9637	11,488	430,78	2,8720	8,0425	5,4569	9,6214	33,7129	11,488
Indonezja - rupia	0,0938	75,215	13,125	0,0914	1	0,0938	94,492	0,5165	0,8035	0,8193	1,0500	39,373	0,2625	0,7308	0,4980	0,8794	3,0813	1,0500
Izrael - £ izr.	1	802,29	140,00	0,9749	10,667	1	1,007,9	5,4880	8,5716	8,7391	11,200	419,98	2,8000	7,8409	5,3201	9,3802	32,867	11,200
Japonia - jen	0,0010	0,7960	0,1389	0,0010	0,0106	0,0010	1	0,0054	0,0085	0,0087	0,0109	0,4167	0,0028	0,0078	0,0528	0,0093	0,0326	0,0111
Kolumbia - peso	0,1822	146,19	25,510	0,1776	1,9436	0,1822	183,66	1	1,5619	1,5924	2,0408	76,526	0,5102	1,4287	0,9694	1,7092	5,9899	2,0408
Malaja - \$ mal.	0,1167	93,601	16,333	0,1137	1,2444	0,1167	117,59	0,6403	1	1,0196	1,3066	48,997	0,3267	0,9147	0,6207	1,0943	3,8345	1,3067
Paragwaj - guarani	0,1144	91,805	16,020	0,1116	1,2206	0,1144	115,33	0,6280	0,9808	1	1,2816	48,057	0,3204	0,8972	0,6088	1,0734	3,7610	1,2816
Polska - zł.	0,0893	72,633	12,500	0,0870	0,9524	0,0893	89,993	0,4900	0,7653	0,7303	1	37,438	0,2500	0,7001	0,4750	0,9375	2,9346	1
Rumunia - leja	0,0024	1,9103	0,3334	0,0023	0,0254	0,0024	2,3999	0,0131	0,0204	0,0208	0,0266	1	0,0067	0,0186	0,0127	0,0223	0,0782	0,0267
Stany Zjedn. - \$	0,3571	286,53	50,000	0,3482	3,8095	0,3571	359,97	1,9600	3,0613	3,1211	4,000	149,99	1	2,8003	1,9000	3,3500	11,738	4,000
Turcja - £ tur.	0,1275	102,32	17,855	0,1243	1,3604	0,1275	128,55	0,6999	1,0932	1,1145	1,4284	53,562	0,3571	1	0,6785	1,1963	4,1918	1,4284
Urugwaj - peso	0,1880	150,80	26,315	0,1833	2,0050	0,1880	189,45	1,0316	1,6112	1,6426	2,1052	78,941	0,5263	1,4738	1	1,7631	6,1779	2,1052
Wenezuela - bolivar	0,1066	85,530	14,925	0,1039	1,1371	0,1066	107,45	0,5961	0,9138	0,9316	1,1940	44,773	0,2985	0,8359	0,5671	1	3,5039	1,1940
Węgry - forint	0,0304	24,410	4,2595	0,0297	0,3245	0,0304	30,665	0,1670	0,2608	0,2658	0,3407	12,777	0,0852	0,2386	0,1618	0,2854	1	0,3407
ZSRR - rubel	0,0893	71,633	12,500	0,0870	0,9524	0,0893	89,993	0,4900	0,7653	0,7803	1	37,498	0,2500	0,7001	0,4750	0,8375	2,9346	1

TABELA PRZELICZEN

Z B O Ż A , J A R Z Y M Y I J A J A

Przeliczenia amerykańskie

1 bushel owsa =	32 lb.	=	0,14515 q
" pszenicy =	60 lb.	=	0,27216 q
" jęczmienia =	48 lb.	=	0,21772 q
" siędu =	34 lb.	=	0,15422 q
" żyta =	56 lb.	=	0,25401 q
" ziemniaków =	60 lb.	=	0,27216 q
" cebuli =	54 lb.	=	0,24831 q
" fasoli =	30 lb.	=	0,13608 q
/ świeżej/			

Dla U.S.A. i Kanady - 1 tona maki eksportowanej =

= 1,33 t ziarna

dla innych państw - 1 tona maki eksportowanej =

= 1,22 t ziarna

Przeliczenia angielskie

1 bushel owsa =	39 lb.	=	0,17690 q
" pszenicy =	60 lb.	=	0,27216 q
" jęczmienia =	50 lb.	=	0,22680 q
" żyta =	56 lb.	=	0,25401 q
" cebuli =	56 lb.	=	0,25401 q
1 quarter owsa =	312 lb.	=	1,41521 q
" pszenicy =	480 lb.	=	2,17724 q
" jęczmienia =	400 lb.	=	1,81437 q

Jaja w skorupce

1 Great Hundred /6. Hundreds./	=	120 szt
145 gt.hunds = 1 long ton	=	1,016047 t
1 Case /amerykańskie/	=	30 tuzinów

Jaja bez skorupki

1 cwt. jaj w płynie lub zamrożonych	=	1,120 szt.
1 cwt. albuminy	=	5,600 szt
1 cwt. jaj w proszku /bez albuminy/	=	4,500 szt

C U K I E R

U.S.A.

1 tona cukru surowego = 0,9346 t cukru rafinowanego

Inne państwa

1 tona cukru surowego = 0,9 t cukru rafinowanego

B A W E Ł N A

U.S.A.

1 biała brutto = 500 lb.

1 biała netto = 468 lb.

Brazylia

1 biała = 397 lb.

Indie

1 biała = 400 lb.

Egipt

1 białar /bawlny odziarnionej/ = 99,05 lb.

= 44,928 kg

W E Ł N A

Australia

1 biała potnej = 306,41 lb.

1 " pranej = 219,94 lb.

Nowa Zelandia

1 biała surowej = 350 lb.

1 " pranej = 320 lb.

J U T A

1 biała = 400 lb.

R O P A N A F T O W A

Ekwador - 1 tona = 7,587 barrels

Japonia - " = 6,87 "

Arabia Saudyjska - " = 7,417 "

U.S.A. - " = 7,3 "

Bahrajn - " = 7,2886 "

Boliwia - " = 7,75 "

Kanada - " = 7,775 "

Kolumbia - " = 7,100 "

D R E W N O I A R T E I C I O S A N E

	cubic meter	cubic feet	standard	1000 board feet	Równoważnik w okrągłościach	cubic meter	cubic feet
Cubi. meter	1	35,3	0,214	0,424	1,67		59,0
Cubic feet	0,02832	1	0,00606	0,012	0,0472		1,67
Standard	4,672	165	1	1,98	7,79		275
1000 board feet)	2,36	83,3	0,505	1	3,96		140
1000 super feet)	1,42	50,0	0,303	0,600	2,36		83,3
Load							

MIARY DŁUGOŚCI

Amerykańskie

inch = 2,5400 cm
foot = 12 inches
yard = 3 feet
mile = 1,760 yards

Anielskie

inch = 2,5400 cm
foot = 12 inches
imperial yard = 3 feet
fathom = 6 feet
pole, rod, perch = 5 1/2 yards
chain = 22 yards
furlong = 220 yards
statute mile = 1,760 yards
nautical mile, knot = 2,027 2/3 yards
league = 5,280 yards

MIARY POWIERZCHNI

Amerykańskie

square inch = 6,4516 cm²
square foot = 144 square inches
square yard = 9 square feet
acre = 4,840 square yards
square mile = 640 acres

Anielskie

square inch = 6,4516 cm²
square foot = 144 square inches
square yard = 9 square feet
square rod, pole, perch = 25,29281 m²
rood = 1,210 square yards
acre = 4,840 square yards
square mile = 640 acres

MIARY OBJĘTOŚCI

Amerykańskie

cubic inch /cu.in./
cubic foot /cu.ft./ = 1,728 cu.in.
cubic yard /cu.yd./ = 27 cu.ft.
board foot /bd.ft./ = 144 cu.in.
Board Measure /B.M./ = 1,000 bd.ft.
Cord = 128 cu.ft.

dla ciał stałych

U.S. dry quart
U.S. peck = 8 dry quart
U.S. bushel = 4 pecks

dla płynów

U.S. liquid quart
U.S. liquid gallon = 4 l. quarts
U.S. barrel = 42 l. gallons

Anielskie

cubic inch /cu.in./
cubic foot /cu.ft./ = 1,728 cu.in.
cubic yard /cu.yd./ = 27 cu.ft.
cubic fathom = 216 cu.ft.
Load = 50 cu.ft.
Cord = 128 cu.ft.
Register Ton = 100 cu.ft.

dla ciał stałych

gallon = 4 quarts
bushel = 8 gallons
strike = 2 bushels
sack, bagl = 3 bushels
barrel = 36 gallons
quarter = 4 strikes
chaldron = 4 1/2 quarters
Load way = 40 bushels
last = 80 bushels

dla płynów

gill
pint = 4 gills
quart = 2 pints

Anielskie - dla płynów /c.d./

imperial gallon = 4 quarts
peck = 2 gallons
imperial bushel = 4 pecks
quarter = 8 bushels
barrel = 34,97 gallons

W A G I

Amerykańskie

grain
ounce
pound /lb./
cantal = 100 lb.
short ton = 2000 lb.
long ton = 2240 lb.

Anielskie

grain
dram
ounce /oz./ = 16 drams
imperial pound /lb./ = 16 oz.
customary stone = 8 lb.
legal stone = 14 lb.
quarter = 28 lb.
hundredweight / cwt. / = 4 quarters
/centweight/
short ton = 2000 lb.
long ton = 20 cwt.

Kanadyjskie

cwt. = 100 lb.
ton = 20 cwt.

= 16,3872 cm³
= 0,02832 m³
= 0,76456 m³
= 2,35974 dm³
= 2,35974 m³
= 3,62456 m³

= 1,10123 l.
= 8,80982 l.
= 35,239 l.

= 0,94636 l.
= 3,78543 l.
= 1,68987 hl

= 16,3872 cm³
= 0,02832 m³
= 0,76456 m³
= 6,11627 m³
= 1,416 m³
= 3,62456 m³
= 2,83161 m³

= 4,54996 l.
= 36,368 l.
= 72,735 l.
= 1,09103 hl
= 1,63654 hl
= 2,90942 hl
= 13,09248 hl
= 14,5470 hl
= 29,0944 hl

= 0,14206 l.
= 0,56824 l.
= 1,13649 l.

= 0,0648 g
= 1,7720 g
= 28,349 g
= 0,45359 kg
= 3,62874 kg
= 6,35029 kg
= 12,70059 kg
= 50,802 kg
= 907,185 kg
= 1,016047 t

= 45,359 kg
= 907,185 kg

Sytuacja na rynkach w skrócie

RYNEK ZBOŻOWY: Druga połowa października nie przyniosła większych zmian na giełdach ~~zbożowych~~ w Ameryce Północnej. Notowania pszenicy kanadyjskiej pozostawały na niezmienionym prawie poziomie 239 ~~6 25~~ buszel. Na ogół tendencje mocne. Zbiory zbóż pastewnych w Europie Zachodniej utrzymują się według pierwszych szacunków na poziomie roku ubiegłego. Import ziarna na paszę do Niemiec Zachodnich wynieść ma w IV kwartale b.r. 600 tys. ton a zbóż chlebowych 690 tys. ton.

RYNEK MIĘSNY: Wysoki import mięsa i żywca do Włoch w I półroczu 1951 r.; wzrost importu bydła o 190%, mięsa o 150%, trzody chlewnej o 43.8 tys. sztuk w stosunku do I połowy 1951 r. Wznowienie importu mięsa z Argentyny do Anglii. Racja mięsa w Anglii zmniejszona do poziomu 1s 7 d tygodniowo. Spadek eksportu mięsa z Australii w 1950/51 o 40% w porównaniu ze stanem z 1949/50. Nowe cła importowe na żywność w Niemczech Zachodnich poważną przeszkodą dla eksportu duńskiego.

RYNEK CUKRU: Departament Rolnictwa w USA zmniejsza kontyngenty importowe cukru na rynek krajowy; zmniejszenie dostaw Kuby wyniesie 60.000 ton. Persja kupuje 32.000 ton w ZSRR. Produkcja cukru w Afryce Południowej i w Australii znacznie poniżej przeciętnej. Notowania w N.Y. nie wykazują w drugiej połowie października większych zmian.

RYNEK WĘGLOWY: Amerykanie określają deficyt węglowy krajów Marshallowskich w 1952 roku na około 50 mln. ton. Kampania w prasie amerykańskiej za podniesienie wydobycia węgla w Niemczech Zachodnich. Niski stan zimowych zapasów węgla w Anglii /16.5 mln. ton/. Przemysł brytyjski ostro krytykuje 15-letni program węglowy rządu laburzystowskiego. Zapasy węgla w Belgii nie wystarczające na zimę, w związku ze znacznie szybszym wzrostem zapotrzebowania niż wydobycia. Kryzys opałów w Austrii pogłębia się - zapasy węgla kolei austriackich obniżyły się do krytycznie niskiego poziomu.

RYNEK KAUCZUKU: Notowania kauczuku w drugiej połowie października nie wykazują większych zmian - tendencje nieregularne. Na giełdzie londyńskiej płacono w tym okresie od 46 do 47 3/4 d za lb natychmiast

/RSS nr 1/. Szacuje się że Brazylia posiadać będzie w 1952 roku deficyt kauczuku naturalnego w wysokości 15 tys. ton. Spadek produkcji - 3 5% eksportu - 9% i zapasów - 12% kauczuku naturalnego na Ceylonie w I połowie 1951 roku. W 8-miu miesiącach b.r. Malaje wyprodukowały o 8% mniej kauczuku niż o rok wcześniej.

RYNEK BAWELNY: W Stanach Zjednoczonych podano oficjalnie do wiadomości, że obszar i zbiory bawełny w 1952 r. nie będą ograniczone. Zbiory w Turcji wyniosą prawdopodobnie 700 tys. ton. Ceny wahają się między 120 a 130 zł za kg. cif porty europejskie. Zbiory w Syrii oceniane są na 250 tys. bel zamiast spodziewanych 500 tys. W Karachi rozpoczęto pertraktacje z rządem Chin Ludowych o zawarcie 2 - lub 3 - letniej umowy handlowej, w ramach której Pakistan miałby dostarczyć Chinom 300 tys. bel bawełny rocznie. Na aleksandryjskim rynku terminowym do dnia 18.X. obserwowano zniżkę cen, rozpoczętą 4 października. Notowania w dniu 18 wynosiły 112.20 talarów za kantar dla gatunku Karnak. Do dnia 25.X. ceny podniosły się o 9% osiągając 123.35 talarów, w związku z dużym zapotrzebowaniem na wyższe gatunki bawełny egipskiej.

RYNEK WEŁNY: W dniu 24 października ceny wełny na aukcjach australijskich wzrosły o 10-15% w stosunku do cen zamknięcia z dnia poprzedniego. Przyczyną tego wzrostu była zwiększona konkurencja ze strony kupców angielskich, kontynentalnych i japońskich. W dniu 12.X. w Nowej Zelandii zakończone zostały aukcje na których sprzedawano wełnę pochodzącą ze strzyży z poprzedniego sezonu. Nowe aukcje na których sprzedawana będzie wełna tegoroczna otwarte zostaną 12 listopada. Brytyjskie Ministry of Materials rozpoczęło przy końcu października zakupy wełny różnych gatunków w celu uzupełnienia zapasów. Przewiduje się zakupienie 40 mln. lbs w ciągu całego bieżącego sezonu. Wełna ta pochodzić będzie w całości z obszaru szterlingowego.

RYNEK ŻELAZA I STALI: Stocznie norweskie napotykają na coraz większe trudności w uzyskaniu odpowiednich dostaw blach stalowych. Zwyżka krajowych cen złomu żelaznego w Szwecji o 50%. Szwecja importuje blachę stalową z Japonii. Stocznie zachodnio-niemieckie ograniczają produkcję z powodu braku stali. Produkcja stali w Anglii wyniosła we wrześniu 15.749 tys. ton w skali rocznej w stosunku do 16.964 tys. ton o rok wcześniej. Spadek produkcji stali we wrześniu w Belgii - na rynku eksportowym brak większych zmian.

RYNEK METALI KOLOROWYCH: Przemysł amerykański coraz silniej odczuwa brak aluminium. Zapasy producentów obniżone zostały do 45 dniowego zapotrzebowania. Międzynarodowy

rynek cyny charakteryzował się w ostatnich dniach października osłabieniem tendencji cen w Londynie, spadły one na koniec miesiąca do £ 1000 za tonę natychmiast. Szacunek światowej produkcji cyny w 1951 r. wynosi 165 tys. ton czyli o 7000 mniej niż w 1950 r. Konsumcja cyny w b.r. szacowana jest na 140 tys. ton. Zniesienie cła importowego na cynk w USA. Sytuacja na rynku miedzi w Stanach Zjednoczonych określona jest za najbardziej krytyczną w stosunku do sytuacji w dziedzinie innych metali kolorowych i stali. Eksport miedzi z Chile spada we wrześniu o 9.000 ton. Hiszpania płaci za miedź chilijską \$ 1.200 za tonę fob. Międzynarodowa kapitalistyczna konferencja surowcowa ogłasza przydziały molibdenum i tungstenu.

Zboża i okopowe

Sytuacja na kapitalistycznym rynku pasz.

W 1950 r. światowa produkcja zboża na paszę /nie licząc ZSRR/ była prawie równa produkcji 1949 r. Oficjalne szacunki zbiorów w 1951 r. oceniają produkcję zboża na paszę w Europie Zachodniej i w Północnej Ameryce, jako prawie równą lub nieco większą od produkcji w 1950 r. Lekki spadek produkcji jest przewidywany w USA, ale zato Kanada oczekuje większych zbiorów. Zachodnio-europejska produkcja będzie zapewne nieco większa wobec rozszerzenia w niektórych krajach obszaru jęczmienia kosztem pszenicy. Jakkolwiek pastwiska w krajach zachodnio-europejskich znajdują się w dobrym stanie, to jednak w zimie sytuacja paszowa będzie trudna z uwagi na duże pogłowie zwierząt hodowlanych i zmniejszony import ziarna z Ameryki Północnej ze względu na brak dewiz. Anglia pokryła już w roku ubiegłym około 37% zapotrzebowania importowego na paszę w ZSRR i w roku bieżącym zakontraktowała taką samą ilość, 800.000 ton zboża na paszę z ZSRR, orcząc 200.000 ton pszenicy.

Tymczasowe dane o zbiorach zboża na paszę w niektórych krajach przedstawiająco się następująco /w mln ton/:

Kraj	1949	1950	1951
U.S.A.	112.4	111,6	106.8
Kanada	7.4	10.4	12.9
Anglia	5.1	4.4	4.2
Francja	4.7	5.2	5.8
Dania	2.5	2.4	2.5
Niemcy Zachodnie	...	4.0	4.4
Argentyna	4.7	1.7	4.8

Przy niewielkiej zmianie globalnej produkcji zboża na paszę w 1951 r. w porównaniu z 1950 r. nastąpiły przesunięcia między poszczególnymi gatunkami zboża. Zmniejszenie bowiem produkcji kukurydzy odpowiadało zwiększeniu uprawy jęczmienia i owsa. Zwiększenie ogólnej produkcji o 13% w porównaniu z rokiem 1938 należy przypisać prawie wyłącznie jej wzrostowi w USA i Kanadzie. Zachodnio-europejska produkcja w 1951 r. była prawie równa przedwojennej, znaczny był natomiast spadek zbioru kukurydzy w Argentynie. Światowy eksport zboża na paszę po znacznym wzroście w 1949 r., spadł w 1950 r. do poziomu poniżej połowy obrotów przedwojennych. Produkcja głównych nasion oleistych, używanych do produkcji makuchów, była na ogół większa od przedwojennej, ale eksport ich spadł, gdyż kraje eksportujące zwiększyły krajową konsumpcję na paszę dla bydła. Zachodnio-euro-

pejski import nasion oleistych i produkcja makuchów są w dalszym ciągu mniejsze od przedwojennych.

Poszczególne obszary produkcji pasz przedstawiały się następująco.

Europa Zachodnia. Zbiory zboża na paszę w większości krajów zachodnio-europejskich nie wykazywały prawie różnic w 1949, 1950 r. i w przewidywaniach na 1951 r., trzymając się na ogół na poziomie przedwojennym. Wyjątek stanowią Anglia i Irlandia, których produkcja obecna zboża na paszę znacznie przewyższa przedwojenną. W Anglii zmniejszyła się za to prawie do połowy produkcja makuchów, która wprawdzie wzrosła w 1950 r., ale w ciągu 7 miesięcy 1951 r. znowu spadła. W krajach kontynentalnych produkcja zboża na paszę utrzymywała się w ostatnich latach na mniej więcej równym poziomie: jedynie w Niemczech Zachodnich miał miejsce stały wzrost obszaru uprawy i w 1951 r. produkcja jęczmienia i owsa osiągnęła znów poziom przedwojenny.

Import ziarna na paszę poszczególnych krajów wahał się znacznie, jeżeli nie w ogólnej wysokości, to w poszczególnych gatunkach zboża. Anglia zwiększyła import kukurydzy w ciągu 8-u miesięcy bieżącego roku w porównaniu z tymże okresem roku 1950 o 8% udział USA w tym imporcie wzrósł z 22% w 1950 r. do 55% w 1951 r., wskutek eliminacji Argentyny przez jej zeszłoroczny nieurodzaj. Wzrósł również import jęczmienia do Anglii w 1951 r. o około 12% głównie z ZSRR, z Marokko i z Iraku. W roku 1951/52 import z ZSRR będzie utrzymany w zeszłorocznych rozmiarach na podstawie nowo podpisanego kontraktu na 300 tys. ton kukurydzy, 425 tys. ton jęczmienia i 75 tys. ton owsa. Dania zwiększyła w 1951 r. swój import jęczmienia i owsa kosztem spadku importu kukurydzy. Holandia zwiększyła import wszystkich gatunków zboża na paszę, mimo jednoczesnego wzrostu produkcji krajowej. Francja powiększyła import kukurydzy od 1948 r. do 1950 r. prawie 4-ro krotnie i w roku bieżącym przewiduje również znaczne zakupy. Import jęczmienia spadł, a owsa zaczęła Francja eksportować wobec coraz lepszych zbiorów, które i w 1951 r. mają osiągnąć wyższy poziom. Wobec wzrostu w 1950 r. produkcji zboża na paszę w Niemczech Zachodnich, spadł import kukurydzy i owsa, w porównaniu z 1949 r. - o połowę. W 1951 r. zbiory jęczmienia i owsa były o przeszło 10% większe od poprzednich, co pozwoli prawdopodobnie na utrzymanie importu paszowego do Niemiec Zachodnich na poziomie 1950 r. Włochy importowały nieco więcej w 1950 r. niż w 1949 r., eksportowały natomiast makuchy. Tak więc Europa Zachodnia przedstawiała rynek importowy o stałym zapotrzebowaniu, z tendencją do zmiany dostawców dolarowych na dostawców z Europy Wschodniej lub krajów szterlingowych.

Produkcja i handel paszami niektórych krajów europejskich
w 1000 ton:

Kraj i rodzaj paszy	produkcja			import netto		
	1938	1949	1950	1938	1949	1950
Anglia						
kukurydza	-	-	-	2.879	701	976
owies	1.992	2.995	2.692	79	65	90
jęczmień	904	2.129	1.711	994	461	764
makuchy	1.085	648	686	663	257	424
Dania						
kukurydza	-	-	-	290	206	68
owies	1.145	930	821	39	38	50
jęczmień	1.362	1.540	1.589	- 79	1	38
makuchy	241	51	..	669	443	440
Holandia						
kukurydza	-	12	..	900	417	423
owies	439	417	376	43	109	166
jęczmień	138	186	229	197	163	319
makuchy	..	..	..	161	71	158
Francja						
kukurydza	570	217	398	695	460	731
owies	5.370	3.081	3.253	15	161	-75
jęczmień	1.270	1.388	1.547	71	317	28
makuchy	..	..	..	-12	81	253
Irlandia						
kukurydza	-	-	-	355	291	349
owies	118	559	528	-1	-11	-
jęczmień	66	159	119	22	11	16
makuchy	..	..	..	28	13	18
Niemcy Zachodnie^{x/}						
kukurydza	177	20	17	1.865	1.414	711
owies	6.265	..	2.504	185	194	94
jęczmień	4.181	1.194	1.449	440	225	266
makuchy	..	..	..	183	31	111
Włochy						
kukurydza	2.913	2.176	1.894	54	91	89
owies	557	408	545	9	19	37
jęczmień	218	223	286	43	22	24
makuchy	..	..	..	-16	-14	-13

x/ 1938 r. dla całych Niemiec

Główne rynki eksportujące zboże na paszę /wyjawszy ZSRR/ i kraje demokracji ludowej/ przedstawiają się następująco:

Produkcja i eksport pasz głównych eksporterów zboża w tysiącach ton.

Rodzaj paszy	P r o d u k c j a				Eksport netto		
	1938 ^{1/}	1949	1950	1951 ^{2/}	1938 ^{3/}	1949	1950
Kanada							
kukurydza	-	-	-	-	- 209	- 211	- 234
owies	5.131	4.826	6.374	7.556	- 26	338	254
jęczmień	1.905	2.580	3.673	5.374	374	371	323
makuchy	..	197	200	..	- 23	- 7	17
U.S.A.							
kukurydza	64.747	85.830	72531	..	3.667	3.307	2.379
owies	19.264	23.510	25916	..	122	54	- 244
jęczmień	5.829	5.375	6.827	..	286	354	70
makuchy	3.590	6.847	7.172	..	234	224	25
Argentyna							
kukurydza	4.787	3.395	823	2.750	6.243	1.046	781
owies	746	722	532	681	362	193	384
jęczmień	447	603	389	697	279	193	91
makuchy	..	..	..	..	..	..	..

Kanada. Powiększa corocznie swe zbiory i mimo dużego importu kukurydzy jest eksporterem netto zboża na paszę. Jeśli dodać do uwidocznionych w tablicy jeszcze kilka mln. ton pszenicy pośledniejszych gatunków, eksportowanej ze zbiorów zeszłorocznych, to Kanada może być uważana za największego eksportera zboża na paszę wśród krajów kapitalistycznych. W roku bieżącym znów około połowę rekordowych zbiorów pszenicy będą stanowiły gatunki niższe, używane zarówno na miejscu, jak i eksportowane, jako zboże na paszę.

U. S. A. Obok Kanady U.S.A. są prawie równorzędnym dostawcą zboża na paszę, odgrywając w ostatnich latach główną rolę w handlu kukurydzą na obszarze kapitalistycznym. Zbiory tegoroczne kukurydzy mają być równe zeszłorocznym, ale przewiduje się mniejszy eksport wobec wzrostu zapotrzebowania krajowego i zamiaru zwiększenia rezerw strategicznych. Poza tym wywóz zboża z USA podlega kontroli rządowej, co może się przyczynić również do jego zmniejszenia.

Argentyna Rynek Argentyny wykazuje po wojnie duży spadek nadwyżek eksportowych, spowodowany zarówno zmniejszeniem obszaru uprawy, jak i szeregiem lat nieurodzaju. W roku bieżącym

- 1/ w Kanadzie średnia za 1935-39. w Argentynie - za 1938-39
- 2/ szacunek zbiorów
- 3/ w Argentynie średnia za 1934-35 - 1938-39

zbiór kukurydzy ma wynieść około 2,7 mln ton, z czego na eksport zostanie przeznaczone tylko około 0,5 mln ton.

Australia Australia natomiast, czwarty spośród głównych kapitalistycznych eksporterów zboża ma złe perspektywy na przyszłe zbiory i nie wiadomo, czy w 1952 r. będzie w możności obsłużyć swych stałych odbiorców.

Inne kraje Mniejsi eksporterzy, Płn. Afryka i kraje Bliskiego Wschodu, nie mają w tym roku wolnych nadwyżek eksportowych poza Irakiem. Afryka Północna niewielkie rozporządza ilości sprzeda Francji. Kraje zaś Bliskiego Wschodu odbiorą znaczną część nadwyżki Iraku na pokrycie swych deficytów. Transjordania bowiem została dotknięta klęską prawie zupełnego nieurodzażu, a Syria ucierpiła bardzo znacznie od suszy. Pozostałe niewielkie ilości, przede wszystkim jęczmień, Irak będzie eksportował, jak zwykle, na rynek londyński chyba, że skutki naprężenia między Anglią, a państwami arabskimi odbiłyby się na stosunkach handlowych anglo-irackich.

Ceny zboża na rynku amerykańskim

Wobec stanowiska, jakie zajmują USA na kapitalistycznym rynku zbożowym, ceny amerykańskie wpływają decydująco na tendencję cen zboża na tym rynku.

Panująca zarówno w USA, jak i w Kanadzie mocna tendencja ma kilka przyczyn: niepomyślna pogoda w okresie zbiorów, szczególnie w Kanadzie, powodująca ponowny duży udział pszenicy gorszego gatunku, przewidywania niskich zbiorów na półkuli południowej i zapowiadające się ostatnio zwiększone zapotrzebowanie Zachodniej Europy. W związku z nieurodzajem w Argentynie szereg republik środkowo i południowo-amerykańskich wyczerpało już swe tegoroczne kontyngenty w pakiecie pszenicznym i należy się liczyć z tym, że państwa te będą chciały dalsze swe zapotrzebowanie pokrywać głównie w USA i w Kanadzie.

Gdyby powyższe czynniki pominąć, to jeszcze jeden wzgląd natury politycznej przemawiałby za dalszym utrzymaniem się w USA mocnej tendencji. Powodem tym są przewidziane na rok przyszły wybory prezydenta w USA. W celu utrzymania poparcia farmerów dla Trumana już obecnie administracja amerykańska nie szczędzi obietnic na temat utrzymania poziomu cen maksymalnych na płody rolne, a nawet zdarzają się oświadczenia, że rząd nie będzie się przeciwstawiał ewentualnejwyżce cen.

Jak twierdzi "Ernährungsdienst" z 20.X.1951 w okresie przed wyborami prezydenta ceny zboża z reguły są utrzymywane na wysokim poziomie. Nie wyklucza to pewnych zniżek chwilowych, powodowanych względami natury gospodarczej, jak to miało miejsce np. po zawarciu anglo-radzieckiego kontraktu na dostawę zboża. Regułą jednak stanowi dominacja czynnika politycznego, wyborów prezydenckich, nad innymi względami

6

natury gospodarczej i z tym zjawiskiem należy się liczyć w nadchodzącym roku 1952.

Ostatnie notowania kanadyjskiej giełdy zbożowej w Winnipeg na pszenicę Northern Manitoba nr 1 w c za buszel, w dalszym ciągu nie wykazują większych wahań:

<u>data</u>	<u>notowania</u>
18.X.	230 1/4
19 X.	230 3/4
23 X	238 3/8
24 X	238 3/4
25.X.	239

Import zboża do Niemiec Zachodnich

Około 5 listopada b.r. nastąpić ma w ramach paktu pszenicznego alokacja na dostawę 35 000 ton pszenicy z Francji do Niemiec Zachodnich. Cena w dolarach 65.98 za tonę loko granica.

Niemcy Zachodnie importowały w III kwartale bieżącego roku 770 000 ton ziarna chlebowego i 390 000 ton ziarna na paszę. Ogólny import wyniósł więc 1.160 tys ton w porównaniu z 620 tys. ton w III kwartale 1950 r. i z 1.900 tys ton w 1949 r. W IV kwartale spodziewany jest import 600 tys ton ziarna chlebowego i 600 tys ton ziarna na paszę, ogółem 1.200 tys. ton w porównaniu z 900 tys ton w roku ubiegłym. Wobec tego import w II półroczu wyniósł 2.450 tys. ton, gdy w roku 1950 wyniósł 1.600 tys. ton, a w analogicznym okresie 1949 r. - 3 600 tys. ton.

Rezerwy zboża chlebowego Niemiec Zachodnich wynosiły na 30 września roku bieżącego 730 tys ton w porównaniu z 510 tys ton na 1-go lipca, a zboża na paszę - 250 tys ton w porównaniu ze 190 tys. ton.

Zwierzęta i artykuły pochodzenia zwierzęcego

Import żywoa i mięsa do Włoch w pierwszej połowie 1951 r.^{x/}

W pierwszym półroczu 1951 Włochy importowały znacznie więcej żywoa i mięsa wołowego niż w analogicznym okresie w latach poprzednich. Import bydła i cieląt wynosił 74 700 sztuk zwiększając się o 48 500 w stosunku do poprzedniego roku. Około 44% bydła dostarczyła Dania, 21% Francja, 17% Holandia a resztę Austria i inne kraje. Najbardziej zwiększyły się dostawy z Danii, która nie dostarczała bydła do Włoch przed wojną, w I-ej połowie 1949 eksportowała 3 500 sztuk, w 1950 - 5.500, a w 1951 /I połowa/ - 32.700 sztuk. Wzrosły również dostawy z Francji. Nieznaczne przed wojną i w roku 1949 zwiększyły się one z 4.500 sztuk w 1950 do 15.600 sztuk w omawianym okresie 1951. Eksport bydła z Holandii do Włoch, który nie istniał w roku 1938, w I-ej połowie 1949 wynosił 2.400 sztuk, w 1950 - 4.000 sztuk, a w 1951 - 12.600 sztuk.

Zmniejszyły się natomiast dostawy z Węgier i Austrii. Węgry eksportowały przed wojną 21.300 sztuk bydła do Włoch, w 1949 nieznaczne ilości, w 1950 - 9.300 sztuk, a w 1951 eksport ich obniżył się ponownie do minimalnej ilości. Wywóz z Austrii zmniejszył się z 2.600 sztuk do 1.700 sztuk, na skutek kryzysu mięsnego w tym kraju.

Import mięsa wołowego do Włoch był w pierwszym półroczu 1951 przeszedł dwa i pół raza większy niż w poprzednim roku, lecz o 4% mniejszy niż w 1938. Mięso wołowe dostarcza się do Włoch głównie przez państwa południowo-amerykańskie - Argentynę i Urugwaj, oraz przez Francję i Austrię. Dostawy z Argentyny pomimo trwającego tam kryzysu mięsnego zwiększyły się z 2.700 ton w 1950 do 9.200 t. w 1951 r. Przed wojną wynosiły one 10.000 ton. Również Urugwaj eksportował w tym roku więcej mięsa do Włoch. Zwiększył on swój eksport z 339 ton w 1949, do 1.200 ton w 1950 i 1.900 t. w pierwszej połowie 1951. W roku 1938 import z Urugwaju wynosił 3.800 ton. Import z Francji nieznaczny w 1938 i 1949 wynosił w roku 1950 - prawie 800 ton a w 1951 - 1.200 ton. Import z Austrii niewielki w poprzednich latach wynosił w omawianym okresie - 2.300 ton.

W pierwszym półroczu 1951, Włochy importowały również znacznie więcej trzody chlewnej i mięsa wieprzowego. Trzoda chlewna dostarczana jest w przeważającej mierze z krajów Demokracji Ludowej, głównie z Czechosłowacji i Węgier. Wszystkie te państwa zwiększyły bardzo znacznie swój eksport do Włoch w pierwszym półroczu 1951. Eksport ich w poprzednich latach był bardzo mały.

^{x/} dane w tekście w odniesieniu do lat poprzednich również odnoszą się do pierwszej połowy roku.

Dostawy mięsa wieprzowego wzrosły w roku 1951 do 1.043 ton ze 170 ton importowanych w poprzednim roku. Czechosłowacja dostarczyła 447 ton, Argentyna - 337 ton, Dania 178 ton a Francja 66 ton. Poniższa tabela przedstawia wzrost importu żywca i mięsa do Włoch

<u>I półrocze</u>	1938	1949	1950	1951
	/ w sztukach /			
Bydło rogace i cielęta	34.749	7.732	26.155	74.669
Trzoda chlewna	2.344	15	1.644	45.371
	/ w tonach /			
Wołowina	17.701	6.880	6.566	16.907
Wieprzowina	909	1	170	1.043

Należy się spodziewać, że w drugim półroczu 1951 import żywca i mięsa do Włoch będzie się nadal zwiększać, ponieważ rząd stara się wszelkimi środkami zwiększyć ilość mięsa na rynku wewnętrznym, celem złagodzenia niedoboru mięsnego we Włoszech.

Belgijski handel zagraniczny mięsem

Belgijski eksport trzody chlewnej w I połowie b.r. zwiększył się prawie dwukrotnie w stosunku do poprzedniego roku. Większość eksportu przeznaczona została w tym roku do Francji w przeciwieństwie do roku poprzedniego, kiedy całe prawie dostawy skierowane były do Niemiec Zachodnich. W obrotach mięsem wieprzowym zaszły w ostatnich latach duże zmiany. O ile w roku 1949 eksport w I połowie wynosił 361 ton, a import 5.352 tony, w roku 1950 /I połowa/ eksport zwiększył się do 6.136 ton, a import spadł do 16 ton. W roku 1951 eksport w pierwszych 6-ciu miesiącach wynosił 3.150 ton a import 1.839 ton. Belgia eksportuje mięso wieprzowe do Niemiec Zachodnich i Holandii, a importuje niewielkie ilości głównie z Danii.

Belgijski import mięsa wołowego i bydła wykazuje w ostatnich latach stały spadek. Import bydła wynoszący w roku 1949 - 36.289 sztuk /I połowa/ zmniejszył się w pierwszym półroczu 1950 do 11.920 sztuk, a w 1951 do 3.921 szt. Import mięsa wołowego zmniejszył się z 18.322 ton w I-iej połowie 1949 do 8.081 ton w 1951. Był on jednak o 4.809 ton wyższy niż w poprzednim roku. Eksport wołowiny spadł odpowiednio z 1.653 ton do 238 ton.

Wznowienie eksportu mięsa z Argentyny do Anglii

Według informacji z Buenos Aires, pierwszy po długiej przerwie transport mięsa został wysłany do Wielkiej Brytanii. Przypuszczalnie do końca listopada eksport mięsa

do Anglii wyniesie 10.000 ton ponieważ ubój bydła wchodzi obecnie w okres największego nasilenia sezonowego.

Dalsze zmniejszenie racji mięsa w Anglii

Od dnia 21 października racja mięsna w Wielkiej Brytanii została obniżona do 1s 7d. W oświadczeniu Ministerstwa Wyżywienia towarzyszącemu temu zarządzeniu, zostało podkreślone, że zapasy mięsa utrzymują się obecnie na takim poziomie, że racja mięsna w ciągu zimy nie będzie obniżona poniżej 1s 5d. Ministerstwo przewiduje, że racja 1s 5d będzie utrzymana aż do lata następnego roku. Przy obecnej przeciętnej cenie mięsa 1s 8d za lb. racja mięsa na poziomie 1s 5d będzie wynosić około 38 dkg tygodniowo w zależności od gatunku mięsa.

Produkcja i eksport mięsa z Australii

Wzrost pogłowia bydła rogatego w Australii spowodował zwiększenie uboju bydła i cieląt w ostatnich latach. W sezonie 1950/51 ubój bydła i cieląt był o 3% większy niż w poprzednim sezonie, a o 4% większy niż w roku 1938/39. Natomiast ubój owiec i jagniąt zmniejszył się z powodu przedstawiania się farmerów na produkcję wełny. Obniżył się on o 23% w stosunku do roku poprzedniego. Ubój trzody chlewnej zmniejsza się stale w ciągu ostatnich lat. W sezonie 1950/51 był on o 19% mniejszy niż w 1938/39, a o 4% mniejszy niż w poprzednim roku. Eksport mięsa wszystkich gatunków w sezonie 1950/51 był mniejszy niż w poprzednim co odbiło się na zaopatrzeniu Wielkiej Brytanii.

W bieżącym sezonie od 17 października australijski Meat Board wstrzymał przygotowania do eksportu mięsa do Kanady i Stanów Zjednoczonych, celem zwiększenia dostaw dla Wielkiej Brytanii.

Ubój w Australii /w tys.sztuk/

	Bydło	Cielęta	Razem bydło i cielęta	Owce	Świnie
1938-39	2.302	1.279	3.581	18.900	1.840
1949-50	2.528	1.079	3.607	20.313	1.557
1950-51	2.648	1.082	3.730	15.962	1.495

Produkcja i eksport mięsa /w tys.ton/

	Produkcja		Eksport		
	1940-50	1950-51	1938-39	1949-50	1950-51
Wołowina	606,5	652,1	121,4	81,4	70,7
Baranina	358,1	276,9	83,3	86,2	24,3
Wieprzowina	34,9	34,1	13,7	6,6	6,1
Bekon, szynka	40,6	37,2	0,7	2,9	2,7

Spadek eksportu mięsa z Nowej Zelandii

W sezonie 1950/51 eksportowy ubój zwierząt w Nowej Zelandii spadł do najniższego od 1937/38 poziomu. Nowa Zelandia eksportowała w tym sezonie 293.022 tony mięsa czyli o 59.342 ton mniej niż w poprzednim roku, a o 16.919 więcej niż w 1937/38.

Eksportowy ubój owiec obniżył się najbardziej, ze względu na wysokie ceny wełny. Ubój jagniąt spadł o 1.284.187 sztuk, baranów o 304.960 sztuk, a owiec o 397.835 sztuk. Całkowity ubój owiec wynosił w tym sezonie 13.032.812 sztuk. Zmniejszenie produkcji wpłynęło również na obniżenie uboju bydła i trzody chlewnej. Przeciętnie waga bitych zwierząt była dobra. Waga owiec dochodziła do rekordowej wysokości. Ubój w południowej części kraju po raz pierwszy przekroczył ubój części północnej o 400.000 sztuk.

Zapasy mięsa były na koniec sezonu niskie i szybko zostały rozsprzedawane. Perspektywy na rok następny są bardzo pomyślne; przewiduje się duży ubój owiec.

W porównaniu z rokiem 1949/50 eksport w roku 1950/51 spadał w następujący sposób: jagnięta z 12.263.618 do 10.979.431 sztuk, barany z 626.790 do 321.830 sztuk, owce z 2.129.386 do 1.731.551 sztuk, bydło z 493.589 do 307.583 sztuk, świnię skłoninową wzrosło z 85.909 do 86.373 sztuk, a świnię bekonową spadło z 126.785 do 94.754 sztuk.

Sytuacja na rynku mięsnym w Niemczech Zachodnich

Własna produkcja mięsa w Niemczech Zachodnich pokrywa około 90% zapotrzebowania. Reszta jest importowana. Import jest jednak utrudniony ostatnio ponieważ od 1 października wprowadzona została nowa taryfa celna, nakładająca duże obciążenia na import żywności do Niemiec Zachodnich. Stawki celne są w niektórych wypadkach tak wysokie, że uniemożliwiają zbyt artykułów zagranicznych na rynku wewnętrznym. Już poprzednie zwiększenie ceł w lipcu b.r. doprowadziło do ograniczenia importu z głównych źródeł zakupów. W roku 1950 - 90% duńskiego eksportu bydła rzeźnego przeznaczane było do Niemiec Zachodnich. W drugiej połowie bieżącego roku przywóz do Niemiec spadł do 48% eksportu duńskiego. Nowe stawki celne wynoszą od 21 do 22% ad valorem na mięso wieprzowe i skłoninę lub smalec a 10 - 15% na mięso wołowe. W tych warunkach eksport mięsa wieprzowego z Danii do Niemiec Zachodnich może nawet całkowicie ustać.

Krajowa produkcja zwierząt gospodarskich chociaż stale wzrasta w ostatnich latach, jest jeszcze mniejsza niż przed wojną. Jedynie stan trzody chlewnej przekroczył poziom przedwojenny. Stan inwentarza zmienia się dość znacznie w zależności od dysponowanej ilości pasz. Import pasz z zagranicy jest poważnym czynnikiem wpływającym na wysokość produkcji. Brak pasz powodował już niejednokrotnie karmienie zwierząt gospodarskich zbożami chlebowymi. Przed wojną

całe Niemcy produkowały 10.693 tys ton pasz /łącznie ze zbożami pastewnymi/, a importowały 2.673 tys ton, w roku 1948 Niemcy Zachodnie produkowały 2.893 tys ton, a importowały 897 tys ton, a w 1950 produkowały 3.970 tys ton importując 1.282 tys ton.

Stan trzody chlewnej, który w czerwcu 1938 wynosił na obszarze Niemiec Zachodnich 10.738 tys sztuk, a w 1945 obniżył się do 5.900 tys, podniósł się stale w ostatnich latach wynosząc w czerwcu 1949 - 7.404 tys, w tym samym miesiącu 1950 - 9.116 tys, a w czerwcu 1951 - 12.026 tys sztuk, przekraczając o 12% poziom przedwojenny. Stan bydła rogatego według spisu z grudnia 1938 podawany jest na 12.087 tys sztuk. W tym samym miesiącu lat 1949 i 1950 wynosił on odpowiednio 10.883 tys i 11.150 tys. W czerwcu 1951 stan bydła powiększył się do 11.430 tys sztuk. Stan owiec, który w grudniu 1938 wynosił 2.086 tys sztuk, w 1949 wynosił - 2.020 tys, potem w 1950 obniżył się gwałtownie do 1.642 tys, w czerwcu 1951 wzrósł do 2.039 tys.

Handlowa produkcja mięsa wieprzowego w I półroczu 1951 zwiększyła się o 54 tys ton w stosunku do pierwszych 6 miesięcy 1950 do poziomu 333 tys ton, a mięsa wołowego z 221 tys ton do 254 tys ton.

Półroczny import bydła żywego w 1951 zwiększył się o 33.900 sztuk w porównaniu z rokiem poprzednim. Około 90% zwierząt importowane było z Danii. Dostawy trzody chlewnej były również w tym czasie o 39.500 sztuk większe niż w ubiegłym roku. Import mięsa wołowego był o 46% wyższy. Import wieprzowiny obniżył się o 9.600 ton ponieważ zwiększone dostawy z Danii i Stanów Zjednoczonych nie zdołały wynagrodzić straty spowodowanej obniżeniem dostaw holenderskich.

Spożycie mięsa w Niemczech Zachodnich - według periodyka Volks Wirtschaft - utrzymuje się jeszcze na niższym poziomie niż przed wojną. W roku 1949/50 wynosiło ono 31,5 kg mięsa w porównaniu z 51 kg przed wojną. Niski poziom spożycia spowodowany jest wysokimi cenami mięsa i znacznymubożeniem ludności. Należy przypuszczać, że sytuacja ta będzie się nadal pogarszać ponieważ od czasu agresji koreańskiej ceny mięsa stale rosną.

Kryzys mięsny w Unii Południowo-Afrykańskiej

Jak donoszą z Pretorii, w Unii Południowo-Afrykańskiej daje się ostatnio odczuwać brak mięsa. Stan bydła rzeźnego jest niezadowolający ze względu na złe warunki paszowe. Rząd południowo afrykański rozważa obecnie możliwości importu mięsa dla złagodzenia kryzysu.

Dostawy drobiu do Anglii w okresie Bożego Narodzenia

Okres Bożego Narodzenia powoduje zawsze na rynku drobiowym Wielkiej Brytanii pewne zaniepokojenie co do wysokości dostaw i poziomu cen. W bieżącym roku sprawa ta nabiera

szczególnej wagi ze względu na brak mięsa. Przewiduje się obecnie, że ceny drobiu będą wysokie, ponieważ ograniczenie importu z krajów europejskich z wyjątkiem Holandii i Skandynawii ze względu na zarazę kurzą znacznie zmniejszy dostawy mniejszych sztuk drobiu kupowanych przez uboższe rodziny angielskie. Podobno na składach znajdują się jeszcze zapasy drobiu importowanego w okresie świąt poprzedniego roku, tak że łącznie z zapewnionymi dostawami z Irlandii i Australii oraz krajową produkcją angielską ilość ta może wystarczyć na pokrycie zapotrzebowania ograniczonego wysokimi cenami. Ministerstwo Wyżywienia waha się jeszcze czy nie znieść zakazu importu z krajów europejskich, aby zapewnić całkowite zaspokojenie zapotrzebowania ludności. Decyzja ta miała zapaść we wrześniu, jednak nie zapadła do dziś dnia. Jeśli zostanie ona wydana zbyt późno dostawy mogą nie zdążyć na czas. Byłoby to zmniejszeniem ilości małych indyków i kaczek na rynku brytyjskim o około 1 mln sztuk, czyli 2.300 ton kaczek i 2.400 ton małych indyków /według dostaw z ubiegłego roku/.

Spadek eksportu nabiału z Danii

Według Duńskiej Rady Rolniczej eksport masła z Danii w ciągu trzech pierwszych kwartałów b.r. obniżył się o 10%, w stosunku do roku poprzedniego. Wynosił on 110.000 ton w porównaniu do 122.000 ton w 1950. Eksport do Wielkiej Brytanii wynoszący w trzech kwartałach 1950 - 98.000 ton obniżył się do 91.000 ton w omawianym okresie bieżącego roku. Eksport jaj obniżył się o 20% osiągając wysokość 58.000 ton. Zwiększył się natomiast eksport sera, który przy 12% wzroście osiągnął poziom 34.000 ton. Spowodowane to zostało przede wszystkim zwiększeniem dostaw do Niemiec Zachodnich jeszcze przed wprowadzeniem zwiększonych stawek celnych. Również eksport sera do Wielkiej Brytanii był większy niż w poprzednim roku. Wzrósł on z 4.800 ton do 8.000 ton w omawianym okresie.

Dalsze perspektywy eksportu nabiału z Danii przedstawiają się bardzo niepomyślnie. Rokowania z Wielką Brytanią w sprawie cen masła, wznowione 5 października w Danii, jak dotychczas nie dały rezultatu. Według wiadomości ze źródeł duńskich, brytyjczycy ofiarowali 7%-ową podwyżkę cen za dostawy pewnej określonej wysokości. Za masło dostarczone powyżej tej ilości, gotowi są oni płacić o 10 - 11% więcej. Dania przypuszczała, że uda jej się uzyskać większą podwyżkę cen ze względu na zapowiadające się znaczne zmniejszenie eksportu masła z Australii i Nowej Zelandii. W pierwszej połowie roku dostawy do Anglii były znacznie mniejsze tak, że musiała ona obniżyć tygodniową rację masła ze 113 do 85 g. Zerwanie rokowań nie przerwało jednak eksportu masła z Danii do Wielkiej Brytanii. Zastrzeżone jest jedynie, że cena będzie wyrównana do poziomu ustalonego w późniejszych rokowaniach.

Dalszym niepowodzeniem dla eksportu duńskiego jest wprowadzenie od 1 października nowych stawek celnych w Niem-

czesze Zachodnich. Nakładają one na ser i masło obciążenia ad valorem w wysokości 25 - 30%, oraz 10 - 15% na jaja. Stanowi to poważne zagrożenie dla eksportu z Danii, która już po wprowadzeniu pierwszej podwyżki ceł w lipcu, dostarczała do Niemiec Zachodnich ponad 50% swego eksportu sera a 6% eksportu masła i jaj. Obecnie przewiduje się, że Dania będzie musiała wprowadzić ograniczenie importu z Niemiec Zachodnich, ponieważ nie będzie miała czym płacić za dostarczane jej towary.

Przewiduje się również, że wobec korzystnej umowy z Anglią co do cen bekonów, duńska produkcja artykułów mleczarskich zmniejszy się, ponieważ farmerzy będą przechodzić na hodowlę trzody chlewnej, co się obecnie znacznie bardziej opłaca.

Wiadomości z międzynarodowego rynku skór surowych

Zgodnie z notowaniami publikowanymi w "The Leather World" ceny skór argentyńskich B.A.Frigorific Heavy ox pozostawały w okresie od połowy września do połowy października na niezmiennym poziomie 42 5/32 d/lb c.a.f. porty angielskie. Podobnie sprawa przedstawiała się w odniesieniu do B.A.Frigorific Extrems notowanych niezmiennie na poziomie 46 7/16 d/lb c.a.f. porty angielskie. W przeliczeniu na tonodolary powyższe notowania wynoszą odpowiednio około \$ 984 za short tonę /2000 lb/ i \$ 1084 za sh. tonę c.a.f.

Na giełdzie w Chicago w połowie września zwykowały ceny Heavy Native Steers do poziomu 33 ¢/lb, pozostając na tym poziomie do połowy października. Light Native Cows notowano w dn. 16. X. br. - 34,5 - 35 ¢ / lb w porównaniu do 31,5 - 32 ¢/lb o miesiąc wcześniej. Ceny skór wschodnio-afrykańskich kształtowały się w połowie października na poziomie od 46 do 54 d/lb fob w zależności od gatunku w porównaniu z 42,5 - 49,5 d/lb fob w miesiącu poprzednim. Kilkunastu procentową zwykłą zanotować można również w tym okresie w odniesieniu do cen skór wołowych i krowich pochodzenia australijskiego i nowozelandzkiego. Silniejsze tendencje występują również na aukcjach w Paryżu w początku miesiąca oraz na wewnętrznym rynku angielskim.

Zniżka cen skór surowych na kapitalistycznych rynkach eksportowych bądź importowych /za wyjątkiem Argentyny/ trwająca od końca czerwca b.r. uległa zahamowaniu już mniej więcej w połowie sierpnia, ustępując wyraźnejwyżce we wrześniu oraz w pierwszej połowie października. Opierając się na wskaźniku cen skór surowych opracowywanym przez "United Tanners Federation" /Anglia/, biorącej pod uwagę tak ceny skór importowanych jak i krajowych, przeznaczonych do garbowania, można w następujący sposób scharakteryzować tendencje cen skór surowych od chwili inwazji na Koreę do chwili obecnej. Drugie półrocze 1950 r. przyniosło systematyczny wzrost cen /najsilniejszy w odniesieniu do skór cielęcych/ które w końcu grudnia osiągnęły wskaźnik 185 /czerwiec 1950 = 100/ - ciężkie wołowe - i 175 - średnie krowie.

W pierwszych trzech dekadach stycznia b.r. ceny skór wołowych podnoszą się raptownie osiągając wskaźnik 240, ceny skór krowich 210, a cielęcych 193. Ostatnia dekada stycznia i pierwszy tydzień lutego przynoszą przejściowe, nieznaczne załamania się zwyżki, poczem ceny nadal wzrastają do końca pierwszej dekady marca, kiedy skóry wołowe osiągają najwyższy wskaźnik 260, a skóry krowie ca 235. Od tego momentu następuje początkowa słaba tendencja zniżkowa, poczem w kwietniu ceny spadają silnie zatrzymując się w początkach maja na poziomie 185. Maj charakteryzuje się pewną stabilizacją cen skór wołowych, lecz dalszym silnym spadkiem krowich, których wskaźnik w początku czerwca wynosi 160 /wołowe 190/. W lipcu następuje ponowny silny spadek cen tak skór wołowych jak i krowich po nieznacznych tendencjach zwyżkowych jakie panowały przez cały czerwiec. W sierpniu ceny uzyskują najniższy poziom na przestrzeni całego omawianego okresu kształtując się poniżej poziomu z czerwca 1950 r. Wrzesień przynosi jednak raptowny wzrost i wskaźnik cen skór wołowych uzyskuje w początkach października poziom 157, a skór krowich - 135.

Import skór surowych do Anglii w 1951 roku

W pierwszych 8-miu miesiącach import mokrych skór bydlęcych do Anglii wyniósł 42,4 tys. ton czyli o blisko 30% mniej niż w tym samym okresie o rok wcześniej i o 1/3 mniej niż o dwa lata wcześniej. Kształtował się on poniżej normalnego poziomu w pierwszym kwartale b.r. oraz w dwóch pierwszych miesiącach trzeciego kwartału. Pomimo znacznie mniejszych rozmiarów importu w r.b. kosztował on Anglię o 10% więcej niż w 1950 r. Średni wzrost cen płaconych przez W. Brytanię za mokre skóry bydlęce importowane z Włoch wyniósł w omawianym okresie ca 45% w stosunku do poziomu z przed roku; za skóry importowane z Brazylii /około 1/3 ogólnego przywozu tych skór w tym okresie/ Anglia płaciła w pierwszych 8-miu miesiącach ceny o 68% wyższe; za skóry urugwajskie - o 59% wyższe, za argentyńskie zaś, których otrzymała w tym okresie blisko trzykrotnie mniej niż w r.ub. - o 61% wyższe.

Import skór suszonych i suszonych solonych wyniósł w omawianym okresie około 20 tys. ton, czyli o 17% więcej niż w analogicznym okresie r.ub. Największym dostawcą była Nigeria 4.100 ton, przycożem średnie ceny płacone za skóry nigeryjskie były o 74% wyższe niż w 1950 r.

Przetwory spożywcze, art. kolonialne, owoce i warzywa

Meldunki ze światowego rynku cukru

W ostatnim tygodniu października terminowy rynek w New Yorku był naogół spokojny, chociaż ceny podniosły się o 5 punktów w porównaniu ze spadkiem w tygodniu poprzednim. Cukier kontrakt Nr.4 z dostawą na styczeń notowano po 5,25 ¢ podczas gdy marcowe i późniejsze pozycje notowano po 5,07 ¢ za lb. W przeciwieństwie do tego ceny cukru krajowego kontrakt Nr.6, po chwilowej zwyżce spadły dość znacznie. Dostawy na listopad straciły 11 punktów w porównaniu z tygodniem poprzednim.

Departament Rolnictwa USA zmniejszył kontyngenty importowe cukru przeznaczone na rynek krajowy w roku bieżącym, na skutek znacznego obniżenia popytu, które odbiło się ujemnie na cenach cukru krajowego.

Nowe kwoty ustalono na 7.900.000 short ton, w przeliczeniu na cukier surowy. Oznacza to zmniejszenie o 350.000 ton w porównaniu z poprzednio projektowanymi kwotami. Wprowadzone zmiany najbardziej dotknęły Kubę, dla której zmniejszenie kontyngentu wyniosło 202 tys.ton. Dla innych krajów eksportujących cukier do USA zmniejszenie kwot eksportowych wyniosło łącznie jedynie 4.760 short ton. Z powodu jednak braku cukru na Hawajach, który został oceniony na 190.000 ton, kontyngenty eksportowe Porto Rico, Wsp. Dziewiczych zostały zwiększone o 46.785 ton, a resztę przyznano Kubie. W ostatecznym rezultacie zmniejszenie dostaw z Kuby wyniesie 60.000 ton.

Pomimo, że produkcja cukru w Egipcie utrzymywała się dotychczas na poziomie około 180 tys.ton rocznie /1948-50/, import cukru w roku 1950 wzrósł bardzo znacznie, osiągając 140 tys.ton, wobec 40 tys.ton w roku poprzednim. Na tak znaczne zwiększenie importu cukru wpłynęło m.in. przewidywanie poważniejszego zmniejszenia plantacji trzciny cukrowej na korzyść bawełny, której uprawa okazała się znacznie rentowniejsza. Głównym dostawcą rafinowanego cukru trzcinowego, który w 1950 r. wyniósł 83% całości importu cukru była Kuba. Eksport cukru rafinowanego z Anglii w ostatnich trzech latach przedstawiał się następująco:

1948	-	4.395	ton
1949	-	1.384	"
1950	-	1.268	"

W ciągu 8-miu pierwszych miesięcy 1951 roku Anglia nie eksportowała cukru do Egiptu.

Spadek produkcji cukru w Australii i w Unii Południowo-Afrykańskiej

W roku bieżącym spodziewany jest znaczny spadek produkcji cukru w Australii. Według oficjalnych szacunków produkcja cukru w Queensland - główny obszar produkcji - wyniesie przypuszczalnie 700.000 ton. Produkcja cukru w 1951 będzie zatem o 160.000 ton cukru niższa niż w 1950 r., w którym produkcja była już znacznie poniżej normalnego poziomu.

Produkcja cukru w Związku Afryki Południowej według ostatniego szacunku zmniejszyła się o 35.075 short ton, osiągając 570.975 short ton. Spadek ten wywołany był ostrą suszą, która niekorzystnie wpłynęła na zbiór trzciny cukrowej. Na skutek obfitych deszczów perspektywy zbiorów na następny sezon są znacznie pomyślniejsze.

Persja kupuje cukier w Związku Radzieckim

Jak donoszą z Teheranu Persja zamówiła w Związku Radzieckim 32.000 ton cukru, aby w ten sposób pokryć niedobór, powstały na skutek wstrzymania eksportu cukru z Wielkiej Brytanii, o czym pisaliśmy w Nr.24/27 W.H.Z.

Import cukru do Szwecji

Szwecja zamierza kupić 10 - 15 tys. ton cukru w Danii, aby pokryć wewnętrzne zapotrzebowanie. Rokowania dotyczące podpisania dodatkowej umowy, do umowy handlowej szwedzko-duńskiej rozpoczną się prawdopodobnie w początkach listopada.

Wzrost cen cukru we Francji

Rząd francuski podwyższył zarówno cenę buraka cukrowego jak i cenę detaliczną cukru. Cena buraka cukrowego zwykłała z 4.150 fr. na 4.900 fr. za tonę. Hurtowe ceny cukru podniosły się o 12%, osiągając 72 fr. za kg. Cena detaliczna, która zawiera podatek w wysokości 22 fr., podniosła się z 100 na 105 fr. za kg.

Rynek nasion oleistych i olejów

Brak równowagi płatniczej krajów EPU jak również rozwój wypadków na Środkowym Wschodzie wzmocniły tendencję na większości rynków. Najsilniejszy wpływ miały one na rynek kopry i ziarna palmowego. Ponadto zakupy Niemiec Zachodnich jak również spekulacyjne dokonywanie transakcji kryjących powodowały wzrost cen.

Indie ogłosiły program eksportowy dla orzecha ziemnego i oleju z niego do końca bieżącego roku. Szczegóły tego programu nie są pomyślnie dla importerów. Ilość oleju nie przekracza 11.680 ton z czego na podstawie istniejących umów

dla Burmy przeznaczono 9.500 ton a dla Szwajcarii 2.150 ton. Z ilości orzecha ziemnego przydzielono Szwajcarii 12.500 ton a Austrii 3.000 ton. Ogólne wytyczne polityki eksportowej Indii na rok 1952 zostaną ustalone wtedy, kiedy określony będzie ostatecznie zbiór orzecha ziemnego, oraz zapotrzebowanie krajowe.

Indyjski orzech ziemny podróżał i był notowany po £ 105 za tonę cif. Sudański orzech ziemny niełuszczony oferowany był po £ 74 za tonę cif. Rynek soi wykazywał mocną tendencję. Francja kupiła soję amerykańską z dostawą na listopad-grudzień po \$ 126. za tonę. Jak donoszą, Belgii przyznano 10.000 ton amerykańskiej soi z terminem dostawy listopad lub grudzień. Ceny ziarna słonecznikowego z Afryki Wschodniej wahały się w granicach od £ 61 do £ 63 za tonę cif. Na rynku kopry istniała w dalszym ciągu mocna tendencja. Ceny kopry Straits z dostawą na listopad-grudzień, oraz grudzień-styczeń zwykowały w końcu października do £ 102 10s wobec £ 97 10s w tygodniu poprzednim. Ziarno palmowe wykazywało również tendencję mocniejszą chociaż bardzo nieregularną. Przyczyniły się do tego znacznie zakupy Niemiec Zachodnich i w ostatecznym rezultacie cena ziarna palmowego liberyjskiego wzrosła do £ 79 a malajskiego do £ 78. za tonę. Siemię lniane spotykano na rynku bardzo rzadko. Złe zbiory w Argentynie i umiarkowane zbiory w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie spowodowały, że rynek był głównie nominalny.

Popyt na olej lniany był dość znaczny, przy czym najchętniej zawierano transakcje z dostawą natychmiastową. Na tych warunkach np. został sprzedany urugwajski olej lniany Niemcom Zachodnim i Australii. Rynek oleju rycynowego był głównie nominalny. Niemcy Zachodnie zakupiły większe ilości oleju kokosowego Straits po cenie £ 146 za tonę cif oraz na Ceylonie po £ 149 jak również 10.700 ton w Holandii po cenie fl.156. co równa się £ 148 za tonę. Na wiadomość o pomyślnych zbiorach ceny oliwy śródziemnomorskiej spadły o £ 6 na tonie.

K a w a

Terminowy rynek kawy w New Yorku w ostatnich dwóch tygodniach października wzmocnił się nieznacznie na skutek dokonywania transakcji kryjących. Pewna stabilizacja jaka zapanowała w ostatnich czasach na tym rynku wyeliminowała zupełnie spekulacyjną grę, która możliwa była poprzednio. Strajk dokerów w Brooklinie i New Yorku spowodował, że transakcje kryjące na bliskie terminy zawierano znacznie ostrożniej, a dostawy na dalsze terminy uległy pewnej obniżce. Dostawy z terminem na wrzesień spadły o 21 punktów, na listopad o 10na, maj o 6 i na marzec o 2 punkty, podczas gdy dostawy na grudzień zwykowały o 3 punkty w porównaniu z tygodniem ubiegłym. Ceny kawy kolumbijskiej w dostawach natychmiastowych zwykowały do 58 1/2 ¢ za lb, podczas gdy kawa Santos wahała się w granicach 51,5 - 51,75 ¢ za lb.fob Santos.

W/g obliczeń firmy Paton & Co światowy import kawy

z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych w ciągu 7 miesięcy 1951 roku wyniósł 18.598.000 worków wobec 16.071.000 worków w tym samym okresie roku poprzedniego, oznacza to wzrost o 16%. Import kawy do Stanów Zjednoczonych w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy b.r. oceniono na 12.145.000 worków, co stanowi zwiększenie o 23% w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego. Ogólny światowy import kawy w ciągu 7 miesięcy przekroczył według szacunków poziom całego roku 1950 - t.j. 29.312.000 worków.

W sezonie 1951/52 spodziewany jest w Meksyku rekordowy zbiór kawy w ilości 1.210.000 worków. Oznacza to wzrost o 10% w porównaniu z sezonem ubiegłym, a o 21% w porównaniu z sezonem 1949-50. Ponieważ konsumpcja krajowa zmniejszyła się do poziomu 200.000 worków rocznie, nadwyżka eksportowa w sezonie 1951/52 powinna wynosić milion worków kawy.

Eksport kawy z Kolumbii

Eksport kawy z Kolumbii w ciągu 7 miesięcy b.r. wyniósł 2.593.653 worki, z czego 2.360.tys worków przeznaczono było dla USA, a 165 tys. worków dla Europy. W tym samym okresie roku poprzedniego eksport kawy z Kolumbii wyniósł 2.118.961 worków, w tym do USA skierowano 1.957 tys. worków, a do Europy 100 tys. worków. Znaczne zwiększenie eksportu kawy w roku bieżącym do Europy wywołane było zawarciem nowej umowy handlowej z Niemcami Zachodnimi i Szwecją. Niemcy Zachodnie przeznaczyły \$ 6.000.000 na import kawy z Kolumbii. Szwecja zafiksowała kwotę importową w wysokości 30.000 worków kawy kolumbijskiej. Płatności w obu wypadkach będą dokonywane w dolarach. Zapasy kawy w Kolumbii na 28 lipca 1951 r. wyniosły 507.404 worki, wobec 401.240 o miesiąc wcześniej.

Jak donoszą z Frankfurtu n/Menem Komitet Importowy Niemiec Zach. zezwolił na import kawy z Brazylii na sumę 8 milionów dolarów.

K a k a o

Wzrost światowego popytu na wyroby czekoladowe występuje obecnie równolegle ze wzrostem podaży ziarna kakao, którego wysokie ceny w ostatnich kilku latach przyczyniły się do powstania nowych plantacji kakao w Afryce Zachodniej i w Ameryce Południowej jak również do zwalczania chorób na plantacjach już istniejących. W roku gospodarczym, kończącym się 30 września 1951 roku transakcje ziarnem kakao odbywały się w przeważającej części na wolnym rynku. Stany Zjednoczone w roku tym nie tylko pokryły swoje wzrastające zapotrzebowanie na kakao, ale również stworzyły nadwyżki w wysokości 24.000 ton, które następnie eksportowały do krajów europejskich. W drugiej połowie roku z powodu znacznego ożywienia na rynku krajowym - Stany Zjednoczone importowały z kolei nadwyżki kakao nagromadzone przez kraje europejskie. Otwarcie giełdy terminowej na kakao w Londynie wzmocniło szeregi zwolenników obrotów wolno-rynkowych.

kakao

Najwyższą cenę/płaconą w N.Y. w 1951 roku notowano w marcu - 38,37 ¢ za lb z dostawą natychmiastową, wobec najwyższej ceny 44,65 ¢ w październiku 1947 r. z dostawą na grudzień. Najniższą cenę w bieżącym roku notowano we wrześniu - 26,20 ¢ za lb z dostawą na wrzesień 1952 r., wobec najniższej ceny w ostatnich 18-tu latach - 4,03 ¢ z dostawą natychmiastową w marcu w roku 1933.

T y t o n i

Światowa produkcja tytoniu wzrasta bardzo nieznacznie ale systematycznie, osiągając w 1950 r. 3.007 tys ton wobec 2.916 w 1949 i 2.754 tys.ton przed wojną /bez ZSRR/. Głównym obszarem uprawy tytoniu jest Azja, która dostarcza 43% produkcji światowej, a przed wojną 53%. Drugim z kolei jest Ameryka Północna, której udział w światowej produkcji wynosi 35%. Do największych indywidualnych odbiorców należy zaliczyć USA - ca 31%.

Eksport tytoniu z krajów kapitalistycznych waha się w granicach 520 - 560 tys.ton rocznie. Za wyjątkiem Europy i Oceanii, wszystkie pozostałe obszary są eksporterami netto tytoniu. Poniższa tabela ilustruje eksport tytoniu z ważniejszych krajów produkujących: /w tys.ton/

	1935-39	1949	1950
USA	191	226	216
Grecja	44	28	26
Turcja	35	80	49
Brazylia	33	28	34
Indie	20	32	36
Kuba	13	14	14
Poł.Rodezja	9	31	41
Kanada	7	7	12
Dominika	6	21	15

W dwóch kolejnych latach 1949 i 1950 wyżej wymienione kraje pokrywały około 83% eksportu tytoniu z krajów kapitalistycznych. Przed wojną udział tych krajów wynosił około 68%.

Do najważniejszych importerów kapitalistycznych zaliczyć należy następujące kraje: /w tys.ton/

	1935-39	1949	1950
Anglia	117	137	139
Niemcy Zach.	93 x/	46	45
Holandia	31	31	28
Francja	28	34	21
Belgia-Lux.	19	19	21
Hiszpania	14	19	25
Dania	9	12	14
Szwecja	7	7	8
Szwajcaria	7	10	10
Egipt	6	14	13

x/ całe Niemcy

Produkcja i eksport owoców cytrusowych w Izraelu

Pomimo, że produkcja owoców cytrusowych w Izraelu stanowi od wielu lat najważniejszą pozycję eksportu, rozwój jej w ostatnich latach na skutek czynników tak politycznych jak i socjalnych został zatrzymany. Od poziomu produkcji owoców cytrusowych zależy w Izraelu utrzymanie normalnych międzynarodowych stosunków handlowych. Ostatnie zbiory były jednak pomyślne i zwiększyły się prawie o 1/3 w porównaniu z rokiem 1949/50. Wzrost ten spowodowały nie tylko dobre warunki atmosferyczne, ale również korzystne perspektywy dla producentów. Pomimo przesunięć w strukturze kierunkowej eksportu, łączny eksport nie uległ zmianie. W dalszym ciągu około 50% produkcji przeznaczają się na eksport. Z pozostałej ilości 2/3 przeznaczonych jest dla krajowego przemysłu przetwórczego a 1/3 na konsumpcję bezpośrednią. Przyrost ludności jak również usprawnienie organizacji rynku przyczyniło się do podniesienia konsumpcji krajowej.

Bilans owoców cytrusowych w Izraelu w 1000 skrzyń

<u>Eksport</u>	<u>1950/51</u>	<u>1949/50</u>
Anglia i Irlandia	2.642	2.586
Holandia	336	262
Belgia	263	110
Finlandia	177	171
Szwecja	176	402
Norwegia	150	150
inne kraje	441	541
ogółem eksport	4.185	4.222
zbyt w kraju	204	138
łączna produkcja owoców w opakowaniu	4.389	4.360
zbyt w kraju owoców bez opakowania	3.882	1.855
Całkowity zbyt	8.271	6.215

Na skutek tendencji inflacyjnych powodujących wzrost kosztów produkcji producenci żądają, ostatnio, aby rząd zagwarantował im ceny minimalne a mianowicie: 33s za skrzynię pomarańcz i 29s za skrzynię grapefruitów.

Wytwory pochodzenia mineralnego

Meldunki z rynku węglowego

W okresie sprawozdawczym zanotować należy na zagranicznych rynkach węglowych następujące ważniejsze wydarzenia.

Przedstawiciel administracji marshallowskiej na Niemcy Zachodnie p.Harris oświadczył, że ocenia deficyt węglowy krajów europejskich należących do planu Marshalla w r.1952 na około 50.000.000 ton, z których tylko część znajdzie pokrycie w Stanach Zjednoczonych.

W Nowym Jorku organ finansjery amerykańskiej "Wall Street Journal" wypowiedział się za całkowitym równouprawieniem górnictwa węglowego /oraz przemysłu stalowego/ Niemiec Zachodnich z przemysłami górniczo-hutniczymi pozostałych krajów europejskich. Wyżej wspomniany p.Harris oświadczył, że Stany Zjednoczone nie sprzeciwiają się przeprowadzonej w lecie przez eksporterów Ruhry podwyżce cen węgla, i że Międzynarodowy Zarząd Ruhry winien ją zaakceptować. Aby nie komplikować stosunków Niemiec Zachodnich z krajami otrzymującymi ich węgiel i koks - omawia się obecnie projekt zmiany dotychczasowego systemu kwartalnego wyznaczania niemieckiej puli eksportowej i zastąpienia go rozdziałem puli na dłuższe okresy czasu.

W Wielkiej Brytanii w czasie dwudniowej narady poświęconej kryzysowi węglowemu, poddano krytyce 15-letni plan wydobywania zarządu węglowego, przewidujący produkcję 240 mln ton węgla w r.1965. Niektórzy mówcy stwierdzili, że należałoby wydobyć w 1965 r. co najmniej 280 - 300 mln ton węgla, aby sprostać zarówno zapotrzebowaniu wewnętrznemu, gwałtownie rosnącemu, jak i wymaganiom eksportu. We Francji stan zaopatrzenia węglowego ulega poprawie dzięki wzrostowi importu, który we wrześniu /łącznie z importem z Saary/ osiągnął 1.900 tys.ton, czyli przekroczył przeciętną miesięczną importu w 1938 r., która wynosiła 1.840 tys.ton. W Belgii stan zaopatrzenia węglowego jest niedostateczny, wskutek wzrostu zapotrzebowania o około 20 procent, któremu nie może sprostać wzrost wydobywania.

W i e l k a B r y t a n i a

Jak informuje "Financial Times" /24.10.51/, brytyjski minister paliwa oświadczył, że stan zapasów węgla w kraju wzrósł do 16,5 mln ton w połowie października, "co oznacza, że napewno osiągnie poziom 17 mln do końca tego miesiąca". Dziennik przypomina, że zaplanowany poziom zapasów, mający zagwarantować zabezpieczenie przed kryzysem opałowym w ciągu zimy, wynosił jednak nie 17 ale 18 mln ton.

Stan zapasów budzi największy niepokój w dziedzinie węgla grubego. W szczególności koleje posiadały w połowie października zapasy równe jedynie konsumpcji na okres 2,2 tygodnia, podczas gdy ich minimalny poziom winien odpowiadać spożyciu 2,5 tygodnia. Gazownie, spożywające również znaczny odsetek węgla grubego, posiadały zapasy odpowiadające konsumpcji 4,6 tygodnia, podczas gdy w tym samym czasie w roku ubiegłym posiadały zapasy odpowiadające spożyciu 4,9 tygodnia, przy czym ówczesny poziom zapasów uznano powszechnie za krytyczny. Zapasy węgla opałowego /wyłącznie grubego/ znajdujące się w posiadaniu kupców wynosiły 1.094 tys.ton - wobec 1.870 tys.ton w tymże okresie czasu ub.roku. Zapasy antracytów obniżyły się w tymże czasie ze 178 do 84 tys.ton. Wzrost wydobycia węgla w kopalniach od początku b.r. wyniósł 5,6 mln ton /w porównaniu z tymże okresem czasu ub.r./, ale wydobycie węgla z odkrywek obniżyło się o 1,1 mln ton, wobec czego ogólne saldo wydobycia węgla wzrosło tylko o 4,5 mln ton /podczas gdy prawdopodobny wzrost spożycia krajowego w ciągu całego 1951 r. ocenia się na 8 mln ton/. Stan zatrudnienia w kopalniach węgla w dalszym ciągu obniża się i ostatnio wyniósł 694 tys. - wobec 698 tys. w tymże czasie w ub.roku. Eksport węgla /bez bunkru/ do dnia 1.10.br. wyniósł 5,3 mln ton - podczas gdy w tym samym okresie ub.r. wyniósł 10,9 mln ton, czyli przeszło dwukrotnie więcej. Sprzedaż bunkru w portach brytyjskich obniżyła się z 3,1 do 2,7 mln ton.

W związku z pogarszającą się sytuacją zaopatrzenia opałowego, Stowarzyszenie Techniki Ciepłej w porozumieniu z Federacją Brytyjskich Przemysłowców i Unią Przemysłowców zorganizowało w październiku w Londynie dwudniową naradę pod hasłem: "W obliczu braku paliwa i energii", w której wzięło udział około trzystu osób z ministrem paliwa i prezesem zarządu węglowego na czele. Minister paliwa powiedział m.in. co następuje:

W latach 1932-1938 przeciętna roczna konsumpcja węgla w Wielkiej Brytanii wynosiła 174 mln ton: w r.1950 - 202 mln ton, zaś w r.b. zapewne wyniesie 210 mln ton. Jeśli spożycie będzie wzrastało w tym samym stopniu w ciągu najbliższych dwu lat, to w r.1953 W.Brytania skonsumuje 35 mln ton węgla więcej aniżeli w r.1948, pomimo faktu, że kontyngentowane spożycie węgla na cele opałowe jest obecnie mniejsze aniżeli w r.1938, i że zwiększona od r.1945 konsumpcja olei opałowych oznacza roczną oszczędność 6-7 mln ton węgla. Spożycie energii elektrycznej podwoiło się od r.1938, i wzrosło o 32 procent w ciągu ostatnich 3 lat, a popyt na nią nadal nieustannie się zwiększa. Podobnie rośnie spożycie węgla zagranicą. "Eksport węgla stał się obecnie kluczowym czynnikiem, od którego zależy możliwość uzyskania zagranicą rud żelaznych dla wyrobu stali"... "Musimy powtórzyć operację, której dokonaliśmy w ciągu minionej zimy, kiedy to zwiększyliśmy stan zatrudnienia w górnictwie węglowym o 17.000. Musimy spróbować zwerbować 10.000 nowych pracowników do końca stycznia, a 20.000 do końca kwietnia". Minister zalecił ponadto najdalej posuniętą oszczędność w zużyciu węgla.

Prezes zarządu węglowego W.Brytanii, sir Hubert

Houldsworth, ostrzegł zebranych, że w przyszłości nie będzie można liczyć na dalszy wzrost wydobycia w wyniku pracy dodatkowej w soboty. "Tę cytrynę wycisnęliśmy już dokładnie" - obrazowo stwierdził mówca. Górnicy już od niespełna roku pracują w soboty, a więc dalszy wzrost wydobycia w wyniku pracy sobotniej nie będzie mógł już mieć miejsca i będzie teraz szło o to tylko, aby to dodatkowe wydobycie nadal utrzymać, nie zaś powiększać. Mówca poinformował zebranych, że konsumpcja węgla na cele opał domowego obniżyła się z 50 mln ton w r.1938 do 37 mln ton w r.1950, zaś zużycie węgla dla produkcji gazu i koksu na cele opał domowego wzrosło w tym czasie z 9 do 16 mln ton, a zużycie węgla dla produkcji energii elektrycznej na cele oświetlenia i opał domowego wzrosło z 4 do 9 mln ton. Mówca podkreślił kapitalną rolę eksportu węgla, oraz konieczność najdalej posuniętej oszczędności w spożyciu węgla w kraju, aby zwiększyć stan zapasów, obecnie uznany za katastrofalnie niski.

W czasie dalszej dyskusji podkreślono m.in. co następuje. Zaplanowane /w ramach 15-letniego programu/ wydobycie węgla w r.1965 w ilości 240 mln ton wydaje się być za niskie. Odpowiada ono rocznemu wzrostowi spożycia o 0,9 procent, gdy tymczasem spodziewać się należy jego wzrostu co najmniej o 3 procent. Inny mówca wymienił liczbę 280 a inny jeszcze 300 mln ton - jako roczne wydobycie, które należałoby osiągnąć w r.1965. Wezwano rząd, aby poddał rewizji zaplanowaną na r.1965 ilość wydobycia. Uchwalono rezolucję, która stwierdziła konieczność ustalenia skoordynowanej polityki opałowej w skali państwowej, która 1/ oceni realnie przyszłe zapotrzebowanie paliwa i energii wszystkich dziedzin gospodarki, 2/ porówna sumę zapotrzebowania z planami produkcji wszystkich źródeł paliwa i energii, 3/ zachęci do spożywania w każdej dziedzinie konsumpcji gatunków paliwa i energii najracjonalniej dostosowanych z punktu widzenia technicznego i ekonomicznego.

"Nie należy się dziwić, że brytyjskie górnictwo węglowe nie cieszy się popularnością w Europie" - oświadczył na innym zebraniu przemysłowców L.G.Northcroft. "Uniknęliśmy wprawdzie sami kryzysu węglowego, ale kosztem pozostałych krajów europejskich. O ile bowiem w r.1937 wyeksportowaliśmy 30 mln ton węgla do krajów europejskich, to w r.1950 eksport nasz skurczył się do 11 mln ton, a w ciągu 3 kwartałów 1951 r. wyniósł już zaledwie 4,2 mln ton, jest to główną przyczyną, że w krajach należących do planu Marshalla, powstał deficyt węglowy w ilości 10 mln ton kwartalnie. Import węgla amerykańskiego okazał się bardzo kosztownym, i pochłania rocznie około 800 mln funtów szterlingów w walucie dolarowej. Ta anormalna sytuacja w dziedzinie zaopatrzenia węglowego, utrudnia całokształt naszej wymiany handlowej z krajami Zachodniej Europy i jest przyczyną naszego deficytu płatniczego z tymi krajami. Co więcej, może uniemożliwić realizację 5-letniego planu krajów bloku marszałłowskiego zwiększenia ogólnej produkcji przemysłowej o 25 procent." Mówca zażądał zwolnienia od podatku dochodowego części dochodów inwestowanych przez przemysł w nowe urządzenia, mające na celu uzyskiwanie oszczędności w spożyciu

paliwa. Nówca zaznaczył, że sama tylko elektryfikacja kolei brytyjskich zapewniłaby oszczędność około 10 mln ton węgla rocznie.

Trzecią organizacją, która w Londynie poświęciła swe obrady palącym zagadnieniom kryzysu opałowego - był "Komitet Doradczy Kobiet dla spraw paliw stałych". W obradach wziął również udział prezes zarządu węglowego Wielkiej Brytanii, podkreślając dużą rolę, jaką gospodynie domowe mogą odegrać w ogólnokrajowej kampanii o oszczędne zużycie paliwa. Wydano drukiem w nakładzie 1 miliona egzemplarzy ulotkę, mającą na celu pouczyć gospodynie o "siedmiu sposobach oszczędzania węgla" w gospodarstwach domowych.

N i e m c y Z a c h o d n i e

Francuski dwutygodnik "Journal des Charbonnages" podkreśla, że "rząd" zachodnio-niemiecki w swej kampanii o dopuszczenie Niemiec Zachodnich do "współpracy" gospodarczej z krajami kapitalistycznymi na płaszczyźnie "równouprawnienia" - posługuje się argumentem swego potencjału przemysłowego. Zwłaszcza "kwestia wydobycia węgla odgrywa... wielką rolę w manewrach kierowanych z Bonn".

Potwierdzenie słuszności tej tezy francuskiego pisma znajdujemy w artykule, który niedawno ukazał się na łamach organu amerykańskich milionerów "Wall Street Journal", pod tytułem "paląca kwestia". Czytamy w tym artykule co następuje. "Niemiecki węgiel zajął mniej miejsca na czołowych szpaltach gazet aniżeli irańska nafta. Ale jest to zagadnienie równie palące... Od miesięcy bowiem daje się zauważyć na terenie Niemiec Zachodnich ostre i głośnie niezadowolenie z powodu sposobu gospodarowania węglem niemieckim przez Międzynarodowy Zarząd Ruhry... Ten sporny problem powinien być należycie zrozumiany i zbadany w świetle całokształtu polityki, starającej się włączyć Niemcy Zachodnie do frontu europejskiego, jako aktywnego partnera w walce z komunizmem." W dalszym ciągu artykuł przytacza argumenty, jakimi Niemcy Zachodnie uzasadniają swoje niezadowolenie: "Jest to wyraźnie krzywdzące dla Niemiec, że zmusza się je do eksportu prawie 1/5 wydobycia węglowego, podczas gdy Wielka Brytania wywozi zaledwie 5% swego węgla. Brak węgla krzywdzi niemiecki przemysł i niemiecki transport. Ta nierozwiązana do tej pory sprawa rozdziału zach.-niemieckiego węgla jest symboliczną dla całego szeregu innych problemów spornych - pisze dalej ten sam dziennik - "Wzmacnia ona podejrzenia niemieckie co do celów Planu Schumana... W Niemczech Zach. panują obawy, że o ile Międzynarodowy Zarząd Ruhry zostanie zastąpiony przez... machine Planu Schumana, Niemcy Zach. będą stale musiały ulegać koalicji krajów, które podchodzą do spraw węgla z punktu widzenia nabywcy nie zaś sprzedawcy..." Nawiązując do sprawy udziału Niemiec Zach. w systemie obronnym Europy Zachodniej, autor artykułu przytacza wypowiedzi gen. Gruenthera /szefa sztabu gen. Eisenhowera/, który oświadczył, że obrona Europy Zachodniej bez ekonomicznego i militarnego udziału Niemiec Zach. jest w teorii możliwa, ale w praktyce bardzo trudna. "Powiedziałbym

że udział Niemiec Zach. jest nieomal koniecznością" oświadczył ten generał. "Wall Street Journal" jest zdania, że ten "udział Niemiec Zach. da się uzyskać jedynie w tym wypadku, o ile Niemcy Zach. otrzymają pełną równość zarówno polityczną jak i gospodarczą... Niemiecki ciężki przemysł znajduje się ciągle jeszcze pod stałą kontrolą obcą. Stale dokonywa się na nim wiwisekcji, czy to pod nazwą dekoncentracji czy dekartelizacji. Pełna równość ekonomiczna musi dać Niemcom prawo takiej samej kontroli niemieckiego węgla i stali, z jakiego korzystają Brytyjczycy i Francuzi, decydując o sprawach własnych przemysłów..."

Ten wiele mówiący artykuł spotkał się z echem w Bonn i w Rurze. Zachodnio-niemiecki "Handelsblatt" pod tytułem "Nowa faza dyskusji nad niemieckim problemem węglowym" wkrótce potem informował, że "w październiku odbyło się posiedzenie zarządu ECA /administracji marshallowskiej/ z udziałem przedstawiciela Wysokiej Komisji Amerykańskiej i przedstawicieli zach.-niemieckich kół gospodarczych. Obrady te, których głównym tematem była sprawa podniesienia zach.-niemieckiego wydobycia węgla, stanowią niewątpliwie początek nowej fazy w usiłowaniach rozwiązania problemu zach.-niemieckiego węgla. Wykonana została zach.-niemiecko-amerykańska Komisja Robocza, która ma zbadać wszystkie możliwości zwiększenia wydobycia węgla w Niemczech Zach. W czasie obrad jeden z niemieckich uczestników podkreślił m.in., że zwiększenie wydobycia wyeliminuje automatycznie spory odnośnie wyznaczania zachodnio-niemieckiej kwoty eksportowej węgla. Trzeba tu na marginesie podkreślić, że w kołach politycznych w Bonn, zarówno zach.-niemieckich jak alianckich, coraz bardziej rośnie zrozumienie konieczności zaniechania dotychczasowego systemu kwartalnego rozdziału węgla przez władze ruhrskie. Podkreśla się, że ten właśnie system daje powód do ciągłych sporów i utrudnia w ten sposób współpracę Niemiec Zach. z okupantami. Jak problem ten zostanie ostatecznie rozstrzygnięty - nie można jeszcze w tej chwili przewidzieć, ale wiadomo, że istnieją między innymi projekty ustalania kontyngentów eksportowych na dłuższe okresy czasu, ponieważ w ten sposób lepiej będą mogły być uwzględnione zarówno interesy zachodnio-niemieckie jak i zapotrzebowania zagranicy".

Amerykański szef misji ECA w Niemczech Zachodnich, Harris, oświadczył we Frankfurcie, że Stany Zjednoczone nie sprzeciwiają się ewentualnej podwyżce cen eksportowych węgla zachodnio-niemieckiego oraz że ma nadzieję, iż Międzynarodowy Zarząd Ruhry zajmie wkrótce w tej sprawie stanowisko. /Jak wiadomo, zach.-niemiecki zarząd Ruhry w lecie b.r. podniósł samowolnie ceny eksportowe i oczekuje zatwierdzenia podwyżki przez nadzorcze władze okupacyjne. Oświadczenie Harrisa jest dowodem, że amerykańska polityka w sprawie cen węgla uległa całkowitej zmianie. Dotychczas, jak wiadomo, Amerykanie domagali się stale dotąd obniżki cen eksportowanego węgla zachodnio-niemieckiego/.

Wydobycie węgla wzrosło z 10,1 mln ton w sierpniu do 10,3 mln ton we wrześniu. Natomiast import węgla z Ameryki w ciągu listopada i grudnia ma ulec redukcji - o ćwierć

mln ton - w wyniku wprowadzenia ograniczeń eksportowych przez władze USA /patrz W.H.Z.Nr.26/29/. Stan zaopatrzenia węglowego Niemiec Zachodnich jest nadal krytyczny.

F r a n c j a

Francuski minister przemysłu podał ostatnio do wiadomości komunikat treści następującej:

"Federacja syndykatów i kupców opałowowych" w czasie obrad dorocznego kongresu, odbytego ostatnio w Biarritz, wyraziła opinię, że w ciągu nadchodzącej zimy zabraknie we Francji około trzech milionów ton węgla dla zaspokojenia potrzeb opałowowych.

"Minister przemysłu w związku z tym oświadczył, że realizacja programu zaopatrzenia, ustalonego na podstawie potrzeb zgłoszonych przez poszczególne zainteresowane gałęzie przemysłu, postępuje w sposób zadawalający i że dostawy węgla opałowego mają miejsce w takich rozmiarach, że obawy Federacji nie wydają się być uzasadnione."

"Journal des Charbonnages" informuje, że na tymże kongresie w Biarritz, fachowcy z dziedziny górnictwa węglowego podkreślili, że wprowadzie perspektywy wzrostu wydobycia węgla we Francji przedstawiają się pomyślnie, niemniej może on mieć miejsce tylko w tempie bardzo powolnym. Jeśli idzie o import, to postęp w tej dziedzinie jest niewątpliwy: globalna jego ilość powiększyła się z 725 tys.ton w styczniu do 980 tys.ton w maju i czerwcu oraz do 1.150 tys.ton w lipcu, 1.320 tys.ton w sierpniu i 1.550 tys.ton we wrześniu. /W liczbach tych nie uwzględniono importu z Saary/. Łącznie z importem z Saary, ogólny przywóz paliw stałych do Francji wyniósł we wrześniu 1.900 tys.ton, a więc nieco więcej aniżeli średnia miesięcznego importu w r.1938, która odpowiadała 1.840 tys.ton. W ten sposób import we wrześniu przekroczył już skalę przedwojenną, a wydobycie krajowe wynosi już ponad 15 procent przedwojennego.

"Niestety /czytamy dalej/ ani kraje pochodzenia, ani przeznaczenia, ani też gatunki nie są te same co przed wojną. Wielka Brytania dostarcza nam zaledwie jedną jedenastą część ilości, które dostarczała nam w r.1938. Belgia - jedną piątą, Holandia - jedną czwartą. Wreszcie Stany Zjednoczone, które przed wojną wogóle nie eksportowały do nas węgla, we wrześniu pokryły 45 procent naszego importu paliw stałych".

"To krótkie porównanie daje dostateczne wyobrażenie, jakiemu wstrząsowi i zmianom uległ europejski rynek węglowy. Nie będzie wielką przesadą jeśli powiemy, że obecne trudności handlu węglem są bezpośrednio związane z sytuacją angielskiego rynku węglowego".

Pismo "L'Usine Nouvelle" również wyraża opinię, że "jedną z głównych przyczyn braku węgla w Europie, jest zupełny prawie zanik eksportu z Wielkiej Brytanii..."

To samo pismo informuje, że "po rozmowach, które

odbyły się w Waszyngtonie, /wicepremier i minister skarbu/ Rene Mayer oświadczył, że problem węgla jest uregulowany, jeśli nie w dziedzinie jakości, to w każdym razie o ile idzie o jego ilość. Mamy otrzymać ze Stanów Zjednoczonych 1.800 tys. ton węgla w ciągu ostatniego kwartału, nie ma więc powodu do niepokoju. Jednakże każde zwiększenie ilości węgla importowanego ze Stanów Zjednoczonych stanowi dodatkowy wydatek w dolarach oraz podwyżkę średniej ceny paliwa, ponieważ węgiel amerykański jest znacznie droższy od węgla europejskiego ze względu na znacznie wyższe koszty transportu".

Agencja "Agefi" informuje, że "Francja ma nadzieję, że wkrótce będzie mogła rozwiązać zagadnienie zwiększonego zapotrzebowania na dolary, wynikłe wskutek stałego wzrostu importu węgla amerykańskiego. Tego rodzaju oświadczenie złożył francuski minister finansów. Francja pragnie wykorzystać część kredytów amerykańskich, aby obniżyć cenę importowanego węgla amerykańskiego. Zdaniem kół amerykańskich, idzie tu raczej o problem dyspozycji dolarami, a nie o problem ceny. Podkreśla się, że Francja nie otrzymała z Planu Marshalla funduszy na zakupy węgla w ciągu trzech ostatnich kwartałów, i że w tym okresie francuskie zakupy węgla w Stanach Zjednoczonych wynosiły 500 tys. ton w lipcu, 600 tys. ton w sierpniu i 800 tys. ton we wrześniu. Władze francuskie podkreślają, że węgiel ten kupuje się w Stanach Zjednoczonych jedynie w celu zwiększenia francuskiej produkcji stali, a zatem aby zwiększyć potencjał militarny krajów paktu atlantyckiego. Dlatego oczekuje się, że węgiel będzie uważany za surowiec strategiczny, a zatem jego zakup będzie mógł być finansowany kwotami marshallowskimi przeznaczonymi na zbrojenia."

"Nord Industriel et Commercial" informuje, że instytucja mająca za zadanie kompensować ceny węgla różnego pochodzenia /"La Caisse de Compensation"/, dopłaca 3.310 franków za tonę węgla amerykańskiego, 880 fr. za tonę węgla angielskiego, 3.920 fr. za tonę węgla polskiego i 4.775 fr. za tonę antracytu rosyjskiego.

B e l g i a

Prasa zarówno belgijska jak i zagraniczna - poświęca wiele uwagi rosnącemu kryzysowi zaopatrzenia węglowego Belgii, którego przyczyny sprowadzają się do faktu, że tempo wzrostu zapotrzebowania na węgiel wyprzedza wzrost wydobywania kopaliń belgijskich. I tak "Reuter" w depeszy z Brukseli donosi, że "popyt na węgiel wzrósł ostatnio w Belgii o 20 procent, w tym stosunku wzrosło w szczególności zapotrzebowanie kolei i elektrowni, natomiast wydobywanie nie może nadążyć za rosnącym popytem. Powstałe z tego powodu braki w zaopatrzeniu węglem wywołują w Belgii wielkie zaniepokojenie... Wprawdzie liczba zatrudnionych górników wzrosła o 5.500 w porównaniu z wrześniem 1950 r. - do 157.000 - niemniej ogólna ilość wydobywanego węgla nie zwiększyła się odpowiednio, ponieważ przeciętne dzienne wydobywanie na przepracowaną godzinę górnika obniżyło się do 738 kg z przeciętnej 750 kg. w pierwszym półroczu b.r. Zapasy węgla wynoszą dzisiaj zaledwie nieco ponad 200 tys. ton - wobec przeszło 2 mln ton we

wrześniu 1950 r.... Celem przezwyciężenia kryzysu opałowego rząd belgijski zgodził się na import 130 tys.ton antracytu amerykańskiego i 13 tys.ton antracytu niemieckiego w ciągu ostatnich czterech miesięcy b.r. /Brak antracytu najsilniej daje się odczuwać w Belgii/ Oprócz tego do końca roku nadejdzie ze Stanów Zjednoczonych 597 tys.ton a z Niemiec Zachodnich 90 tys.ton węgla koksującego, a tym samym ogólna ilość importu węgla Belgii w ciągu 1951 r. wyniesie 2,5 mln ton, t.j. trzy razy więcej aniżeli w ubiegłym roku. Wreszcie w najbliższych miesiącach ma się sprowadzić z Niemiec Zach. znaczne ilości brykietów z węgla brunatnego. Rząd utrzymuje eksport węgla belgijskiego w granicy poniżej 200 tys.ton miesięcznie. W sierpniu wyeksportowano tylko 180 tys.ton, z których 48 tys.ton do Włoch, 49 tys.ton do Francji, 47 tys.ton do Holandii, 17 tys.ton do Finlandii i 9 tys.ton do Szwajcarii.

Brukselskie "Echo de la Bourse" informuje, że wydobycie węgla w Belgii wzrosło z przeciętnej dziennej 92 tys. ton w sierpniu do 96 tys.ton we wrześniu. Deficyt w stosunku do potrzeb wyraża się ilością 10.000 ton dziennie. Najistotniejszą przyczynę tego deficytu przypisuje się stałemu brakowi rąk roboczych.

Plan eksportu ustalony na IV kwartał b.r. przedstawia się następująco: do Francji 150 tys.t., do Włoch 185 tys.ton, do Portugalii 21 tys.ton, do Austrii 35,5 tys. ton, do Danii 10 tys.t., do Irlandii 4 tys.t., do Luksemburga 17,5 tys.t., do Norwegii 29 tys.t., do Szwecji 10 tys. t. W zamian za dostawy węgla do Austrii i Luksemburga - Belgia spodziewa się otrzymać kopalniaki, których kopalnie belgijskie posiadają poważny niedobór .

To samo pismo informuje, że kształtowanie się cen węgla jakie ostatnio miało miejsce na rynkach europejskich, jest bardzo znamienne. Na początku roku rozpiętość między cenami belgijskimi, niemieckimi, francuskimi i angielskimi była bardzo znaczna. Od tego czasu ceny zagraniczne wzrosły o wiele więcej jak belgijskie. Cena francuskiego miazu koksującego wzrosła z około 10 \$ w styczniu 1950 do 12 \$ w kwietniu 1951 i do 14.50 \$ we wrześniu 1951. Ceny belgijskiego miazu wzrosły w tym samym czasie z 12.80 do 14.20 \$ za tonę. Antracyt o rozmiarach od 30 do 50 mm kosztuje obecnie 28 \$ we Francji, a 25.40 \$ w Belgii /ceny i tu i tam podano loco kopalnia/. Cena eksportowa angielskiego miazu koksującego wynosi obecnie 14 \$ za tonę. Cena eksportowa niemieckiego miazu koksującego - fob port Ruhry - wzrosła do 14 \$, antracytu do 22 \$, a orzechów półtłustych do 16.30 \$.

S z w e c j a

"Iron and Coal Trades Review" informuje, że "choć Szwecja importowała 3.488 tys.ton węgla w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy b.r. - w porównaniu z importem 2.982 tys.ton w tym samym okresie czasu 1950 r. - to jednak brak węgla w tym kraju nadal wzbudza niepokój.

Import koksu w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy b.r. wyniósł 1.623 tys.ton w porównaniu z 1.336 tys.ton sprowadzonymi w r.ub. Wzrost importu węgla został umożliwiony przywozem ze Stanów Zjednoczonych, które jednak nie są ani tradycyjnym ani ekonomicznie uzasadnionym źródłem dostawy tego surowca. W celu zaradzenia brakowi opału, Komisja Opałowa w raporcie przedstawionym Ministerstwu Handlu, zaproponowała zwiększenie wydobycia torfu w ciągu najbliższych trzech lat w takich rozmiarach, aby rocznie móc uzyskiwać ekwiwalent 400 tys.ton węgla. Raport proponuje również pożyczki dla producentów oraz nagrody za prace, które udoskonalą wydobycie oraz spożycie torfu. Rozpoczęta na wiosnę na ogólnokrajową skalę zakrojona kampania wyřbu drzewa na opał - dała w wyniku około 1 miliona metrów sześciennych drzewa opałowego".

"Affärsvärlden" informuje, że "w imporcie węgla nie zaszła dotychczas żadna zasadnicza poprawa. Wstrzymany eksport węgla saarskiego, starano się zastąpić węglem indyjskim, lecz dotychczas przybyło tylko kilka niewielkich ładunków, a trudno spodziewać się większych ilości. Wielkie znaczenie ma import brykietów z węgla brunatnego z Niemieckiej Republiki Demokratycznej, którego możliwości wykorzystuje się w całej pełni. W miarę pojemności portów i dostępnej ilości tonażu. Oczekuje się dalszego wzrostu tego importu do ogólnej ilości 600 tys.ton. Jest to najtańsze paliwo, którym obecnie Szwecja rozporządza."

N o r w e g i a

Norwegia w roku bieżącym czerpie swe zaopatrzenie opałowe prawie wyłącznie z dwu krajów: Stanów Zjednoczonych oraz własnych kopalń na Szpicbergu. Jak donosi "The Shipping World", tegoroczne dostawy węgla ze Szpicbergu wyniosą około 470 tys.ton aż do chwili zakończenia sezonu transportowego w połowie listopada. Ilość ta jest największą jaką dotychczas przetransportowano w ciągu jednego sezonu i przekracza zeszłoroczne dostawy o około 100 tys.ton.

To samo pismo informuje, że Norwegia sprowadzi z Ameryki około 1.063 tys.ton w ciągu całego 1951 r. Informacji tej udzielił ostatnio p.Ramberg, sekretarz Norweskiej Kontroli Frachtowej, przemawiając w Oslo na zebraniu armatorów. Zarówno tę ilość węgla jak i 220 tys.ton zboża transportuje się przez Atlantyk za opłatą sztywnych stawek frachtowych nieco wyższych tylko od dawnych stawek United Maritime Authority. Różnicę między tymi sztywnymi stawkami a wolnorynkowymi pokrywa się z funduszu wyrównawczego, ściąganego z armatorów przez Kontrolę Frachtową, sprawowaną autonomicznie przez samych armatorów. Fundusz ten tworzy się z opłaty w wysokości 4 procent wpływów frachtowych brutto, pobieranych od wszystkich armatorów z wyjątkiem niektórych uzasadnionych wypadków, gdy dochodowość frachtu bywa specjalnie niską. P.Ramberg ocenił na 50.000.000 koron kwotę potrzebną w roku bieżącym dla wyrównania różnicy między frachtami płaconymi przez Kontrolę Frachtową a frachtami wolnorynkowymi. Innymi słowy kwota 50.000.000 koron oznacza subsydium,

które opłacają armatorzy norwescy aby utrzymać niższą cenę węgla i zboża w swym kraju. /Z prowizorycznego obliczenia wynika, że subsydium to wynosi około 5 \$ na tonę węgla względnie zboża/.

F i n l a n d i a

Finlandii udało się uzyskać /w ramach niedawno zawartej umowy handlowej/ od Wielkiej Brytanii zobowiązanie dostawy około 48 tys.ton paliw stałych, w tym 42 tys.ton węgla i 6 tys.ton koksu - w zamian za dostawę kopalniaków, których brak daje się coraz bardziej odczuwać w Europie.

H o l a n d i a

Prasa donosi, że po raz pierwszy od r.1936 zawiązał do portu w Amsterdamie statek z ładunkiem antracytu /7.000 ton/ z zagłębia donieckiego. Dostawa nastąpiła w ramach umowy handlowej zawartej między ZSRR a Holandią.

A u s t r i a

"Österreichische Volksstimme" informuje, że "kryzys węglowy zaostreza się z dnia na dzień. Gospodarstwa domowe, przemysł spożywczy, koleje i elektrownie coraz bardziej odczuwają brak węgla. Składy węglowe świecą już od wielu tygodni pustkami i nie ma żadnych widoków na większe dostawy węgla lub koksu w najbliższych tygodniach. Wedle doniesień dziaku gospodarczego oficjalnej agencji prasowej, nie można spodziewać się polepszenia sytuacji na rynku węglowym. O ile nadchodząca zima okaże się nieco ostrzejsza, grozić będzie równie ciężka katastrofa opałowa jak w r.1946/47. Specjalnie ciężko zagrożony kryzysem będzie opał domowy. Ilości węgla i koksu, przeznaczone dotychczas dla ludności są zupełnie niewystarczające i nie pokrywają nawet najniezbędniejszego zapotrzebowania. Podczas gdy we wrześniu ub.r. przydzielono na opał domowy 71.000 ton, w tym roku do dyspozycji jest zaledwie 56.000 ton, a więc o ca 20 procent mniej. Przewidziane dostawy węgla na najbliższe miesiące także są znacznie mniejsze, aniżeli w r.ub."

O naprężeniu obecnej sytuacji węglowej świadczy fakt, że zasoby hurtowników wystarczą zaledwie na parę dni, wobec czego już zaraz t.j. na samym początku jesieni opałowi domowemu grozi zupełne załamanie. Pomimo wydanych już zarządzeń, redukujących ruch kolejowy, sytuacja zaopatrzenia węglowego kolei jest katastrofalna. Już w miesiącu września zapasy wystarczały w pewnej chwili tylko na 1 tydzień, a dyrekcja kolejowa w Villach nie posiadała zapasów węgla większych aniżeli na dwa dni. Generalna dyrekcja kolei zapowiedziała już zmniejszenie ruchu kolejowego w ciągu zimy o więcej niż 33 procent. O ile jednak zaopatrzenie w węgiel miałoby jeszcze się pogorszyć, planuje się dalszą redukcję pociągów osobowych. Nie lepiej przedstawia się zaopatrzenie elektrowni. Jest ono niewystarczające i znacznie gorsze aniżeli w roku ubiegłym. Również Hu-

ta Linz rozporządza obecnie tylko 60.000 ton węgla, podczas gdy przed rokiem posiadała 100.000 ton węgla w zapasie. Z tego wynika, że praca w Hucie Linz nie jest zapewnioną nawet na dwa miesiące.

"Powodów tego katastrofального braku węgla - wyjaś-
nia to samo pismo - należy szukać między innymi w tym, że
Niemcy Zachodnie zmniejszają stale swe dostawy do Austrii.
W czwartym kwartale ub.r. dostarczono Austrii 900 tys.ton
węgla ruhrskiego, a w czwartym kwartale b.r. dostawy tego
węgla zostaną zredukowane do 570 tys.ton. Zamiast niedostar-
czonego węgla ruhrskiego, mamy otrzymać jeszcze droższy wę-
giel amerykański, który jednakowoż nadchodzi bardzo niere-
gularnie i w zupełnie niewystarczającej ilości." W tej chwi-
li zaległości w dostawach zakontraktowanych ilości amerykań-
skiego węgla doszły do 300 tys.ton. Redukcję dostaw węgla
do Austrii motywuje Międzynarodowy Zarząd Ruhry /w którym
Amerykanie odgrywają dominującą rolę/, zbrojeniami krajów
zachodnio-europejskich. W pierwszej bowiem kolejności otrzy-
mują węgiel ruhrski kraje paktu atlantyckiego, a Austria
otrzymuje tylko tyle węgla, ile potrzebują przedsiębiorstwa
pracujące dla zbrojeń amerykańskich. Rząd przydziela węgiel
importowany prawie wyłącznie dla produkcji surowców i prze-
mysłu zbrojeniowego oraz kolejom... Zatem zbrojenia i przy-
gotowania strategiczne są powodami obecnego braku węgla
w Austrii.

Silny wzrost importu produktów naftowych kapitalistycznych krajów europejskich

Handel zagraniczny naftą i jej produktami niektórych krajów europejskich, w tys. ton

K R A J	I				E K S P O R T				O G O Ł E N			
	Serwnejropy		Produktów naftowych		Produktów naftowych		Import netto					
	I półr. 1950	II półr. 1950	I półr. 1951	I półr. 1950	II półr. 1950	I półr. 1951	I półr. 1950	II półr. 1950	I półr. 1951	II półr. 1950	I półr. 1951	I półr. 1951
Anglia	4.580	4.940	6.850	5.169	4.771	5.233	319	640	600	9.430	9.071	11.483
Francja	6.609	7.524	8.267	233	219	280	1.149	1.139	1.572	5.693	6.604	6.875
Holandia	1.852	2.948	3.021	661	602	567	1.139	2.054	1.925	1.374	1.496	1.663
Włochy	1.741	2.814	3.147	600	458	623	331	487	477	2.010	2.785	3.293
Szwecja	460	444	456	1.409	1.327	1.796	-	-	-	1.869	1.771	2.252
Niemcy Zachodnie	774	1.438	1.810	369	465	193	33	71	38	1.110	1.832	1.965
Belgia-Luksemburg	206	236	243	918	1.070	1.441	174	201	284	950	1.105	1.400
Dania	16	18	11	359	1.404	948	-	-	-	375	1.422	959
Norwegia	-	-	-	665	737	926	-	-	-	665	737	926
Szwajcaria	-	-	-	444	649	611	-	-	-	444	649	611
Irlandia	-	-	-	291	320	405	-	-	-	291	320	405
Portugalia	125	140	188	107	192	173	-	-	-	232	332	361
Turcja	-	-	-	204	301	248	-	-	-	204	301	248
Razem:	26.363	20.502	23.993	11.429	12.515	13.444	3.145	4.592	4.996	24.647	28.425	32.441

Zarówno globalny import surowej ropy naftowej jak i jej produktów wzrastał w Europie i osiągnął w I półroczu 1951 r. dla wymienionych w tablicy państw 32,4 mln ton, t.j. 14% więcej niż w drugim półroczu 1950 r. i o 31% więcej niż w I półroczu roku ubiegłego. W poszczególnych krajach wzrost ten jest mniej więcej proporcjonalny z wyjątkiem Danii, Szwajcarii i Turcji, które wykazują pewien spadek. Ocenia się, że około 4/5 importu nafty w ostatnim okresie pochodziło z Bliskiego Wschodu, a ok. 1/5 z zachodniej półkuli.

Wzrost ponad 30% w ciągu roku jest zupełnie niezwykły. Jest to tym dziwniejsze, że nie odpowiada mu wcale wzrost konsumpcji. Według danych naftowego komitetu OEEC wzrost zużycia produktów naftowych na rynku zachodnio-europejskim wynosił w 1950/51 r. w porównaniu z 1949/50 /od lipca do 30 czerwca/ tylko ok. 18%. Nadwyżkę importu ponad bieżącą konsumpcję należy tłumaczyć: po pierwsze koniecznością zwiększenia zapasów w magazynach handlowych przy tak znacznie zwiększonych obrotach oraz po drugie zakładaniem rezerw ropy dla nowobudowanych rafinerii.

W dalszym ciągu wzrost importu nafty do Europy nie jest spodziewany w tak ostrym tempie. Wzrost zapotrzebowania na surową ropę po uzupełnieniu zapotrzebowania nowozałożonych rafinerii nie będzie miał powodu do nowych skoków. Komitet naftowy OEEC przewiduje jedynie 9% wzrostu zapotrzebowania na naftę i jej produkty na rynku zachodnio-europejskim w okresie z 1950/51 r. na 1951/52 r.

Charakterystyczny jest dla wzrostu importu naftowego do Europy Zachodniej znacznie szybszy wzrost importu ropy surowej od importu produktów naftowych. Import ropy surowej wykazuje w ciągu roku wzrost o 50% w stosunku do pierwszego półrocza 1950 r. Wzrost o 3,5 mln ton w II półroczu 1950 r. był spowodowany zwiększoną produkcją rafinerii w różnych krajach kontynentu europejskiego. Wzrost o dalsze 3,5 mln ton w I półroczu 1951 r. przypadł prawie w całości na import do Anglii. Import gotowych produktów naftowych wykazał wzrost w ciągu roku tylko o ca 20%.

Ta rozpiętość między importem ropy i jej produktów wykazuje, że Europa Zachodnia przez rozbudowę rafinerii stopniowo uniezależnia się od dostaw produktów naftowych i w przyszłości będzie w coraz większym stopniu sprowadzała ropę zamiast jej produktów.

Tendencja cen na rynku naftowym

Mimo zbliżania się okresu zimowego, charakteryzującym się większym zużyciem paliw, ceny nafty i jej pochodnych nie uległy zmianie. Jest to tym dziwniejsze, że wskutek ubytku dostaw perskich można się było spodziewać silniejszej tendencji i związanej z tym wyższości cen.

Tymczasem najpojemniejszy w świecie kapitalistycznym rynek USA nie zareagował na tę sytuację poza zwykłą 0,5 centa na beczce za gazolinę w środkowych Stanach i na

wybrzeżu Zatoki Meksykańskiej. Ten brak oczekiwanej zwyżki na rynku naftowym tłumaczy angielskie pismo fachowe Petroleum Press Service następująco: wstrzymanie dostaw nafty perskiej do Europy spowodowało zwiększenie importu europejskiego z Ameryki, przy tym produkty naftowe były dostarczane głównie przez USA. Ten wzrost eksportu z USA zbiegł się jednakże ze spadkiem konsumpcji na amerykańskim rynku wewnętrznym, który w kształtowaniu cen nafty gra dominującą rolę. Dzięki temu równowaga cen została zachowana. Jednocześnie wobec szybkiego wzrostu produkcji nafty w Wenezueli i w krajach arabskich oraz wobec rozbudowy rafinerii w wielu krajach towarzystwa naftowe musiały zrezygnować z wykorzystania konfliktu anglo-perskiego przez wyśrubowanie cen światowych nafty i wskutek tego ceny pozostały na dawnym poziomie.

Wstrzymanie dostaw rudy żelaznej ze Szwecji do Niemiec Zachodnich

Szwecja wstrzymała wydawanie pozwoleń na eksport rudy żelaznej do Niemiec Zachodnich do chwili uzyskania gwarancji, że te ostatnie będą w stanie dostarczyć węgiel i koks w ilości przewidzianej umową handlową. Według umowy wygasającej 31.XII.51 Niemcy Zachodnie były obowiązane dostarczyć Szwecji do końca br. 2 mln ton koksu i 450 tys. ton węgla. Dostawy te były dotychczas wykonywane z opóźnieniem i Szwecja obawia się, że do końca roku powstanie zaległość ogółem około 400 tys. ton. Z powyższych przyczyn Szwecja wstrzymała eksport rudy żelaznej do Niemiec Zachodnich na IV kwartał. Zgodnie z umową Szwecja miała dostarczyć ogółem 4,85 mln ton rudy żelaznej, z czego pozostało jej jeszcze do dostarczenia 900 tys. ton.

Bogactwa mineralne w Afryce Północnej

Najważniejszym surowcem mineralnym francuskiej Afryki Północnej jest fosfat. Z łącznej produkcji trzech krajów Marokko dostarczyło 1950 r. - 61%, Tunis - 26,5%, a Algier - 12,5%; w tym roku Marokko wydobyło i przetworzyło ponad 3.5 mln ton fosfatu.

Na drugim miejscu znajdują się rudy żelaza i manganu. Złoże rud żelaza w Marokko nie są jeszcze całkowicie zbadane. Francuska Afryka Północna dostarczyła w 1950 r. łącznie 3.746 tys. ton rudy żelaza i 600 tys. rudy manganu. We Francuskiej Afryce Północnej toczy się walka między USA, Anglią i Niemcami Zachodnimi o dostawy rudy żelaznej. USA zawarły już umowy w sprawie dostaw rudy żelaznej, przy czym mówi się o dowozie węgla amerykańskiego w zamian za rudę. Niemcy Zachodnie usiłują przeforsować, aby tamtejsze rudy żelazne zostały włączone razem z Francją do planu Schumana, czego nie popierali Anglicy. Uwaga zachodnich imperialistów koncentruje się na istniejących w Afryce Północnej metalach nieżelaznych, - na miedzi, cynku, cynie, ołowiu, rtęci - oraz na tak pożądanym metalach uszlache-

tniających stal, jak: kobalt, molibden i antymon. Produkcja ich we francuskiej Afryce Północnej w tonach, przedstawia się następująco:

	Marokko		Algier		Tunis	
ołów	65.000	/1950/	2.300	/1950/	32.500	/1950
cynk	22.600	"	16.300	"	5.700	"
cyna	12	/1947/	-	-	-	-
miedź	1.300	/1950/	-	-	-	-
kobalt	3.500	"	-	-	-	-
antymon	800	/1947/	-	-	-	-
molibden	60	"	-	-	-	-
rtęć	-	-	4	/1949/	-	-
piryt	-	-	33.000	"	-	-

Najważniejszą pozycję ze strategicznego punktu widzenia stanowi kobalt, którego produkcja utrzymywała się od 1947 r. na poziomie od 2.500 do 3.000 ton rocznie. Przewiduje się osiągnięcie w 1952 r. produkcji 7.500 ton. Z tej ilości 87% trafi do USA.

Produkcja francuskiego przemysłu szklanego

Jak donosi Secofi z 15.IX.1951 produkcja przemysłu szklanego we Francji, w tonach, wyniosła w miesiącach lipcu i sierpniu roku bieżącego w porównaniu ze średnimi miesięcznymi za lata 1938 i 1950:

	1938	1950	1951 lipiec	1951 sierpień
szkło surowe	2.786	4.044	5.022	5.700
szkło okienne	3.187	6.372	8.106	7.800
szkło lane	2.301	5.201	5.255	5.600
szkło butelkowe	22.356	30.267	37.555	40.500

Chemikalia

Wiadomości z międzynarodowego rynku siarki

Jak podawały Wiadomości Handlu Zagranicznego Nr. 26/29 Stany Zjednoczone ograniczyły kontyngent eksportowy siarki naturalnej na IV kwartał b.r. o 10.000 ton do poziomu 230.000 t. nie licząc dostaw do Kanady. W kilka dni później prezes "Freeport Sulphur Company" oświadczył, że rezerwy siarki w Stanach Zjednoczonych osiągnęły obecnie minimalny dla bezpieczeństwa kraju poziom. Produkcja bieżąca nie wystarcza na pokrycie aktualnego zapotrzebowania i przemysł amerykański znalazł się po raz pierwszy wobec poważnego niedoboru siarki w najbliższych miesiącach. Oświadczenie to, oraz późniejsze zarządzenie Defence Production Administration ograniczające dostawy siarki na wewnętrzną konsumpcję użytkowników cywilnych o 10% w stosunku do poziomu konsumpcji z 1950 roku - które ma wejść w życie z dniem 1 listopada b.r. /dotychczas konsumpcja siarki w USA nie była ograniczana poniżej poziomu z 1950 r./ - kładzie ostatecznie kres panującemu w połowie lata przypuszczeniom i przewidywaniom pewnego złagodzenia sytuacji na międzynarodowym rynku siarki w 1952 r. co komunikowały niejednokrotnie Wiadomości Handlu Zagranicznego.

W końcu drugiej dekady października t.zw. Międzynarodowa Konferencja Surowcowa w Waszyngtonie ustaliła przydziały siarki na IV kwartał dla wszystkich krajów członkowskich. Ogółem rozdzielono 1.727 tys. ton między 25 krajów. Kontyngenty eksportowe ustalono w następujących wysokościach: Stany Zjednoczone około 230 tys. ton, Włochy ponad 15.000 ton, Norwegia 19.000 ton i Meksyk ponad 5.000 ton. Konsumpcję oraz import w IV kwartale ustalono dla ważniejszych krajów w wysokościach następujących: /w tonach metrycznych/

	przydział na konsum.	import
Stany Zjednoczone	1.116.076	-
W. Brytania	103.936	102.616
Francja	50.073	26.009
Australia	32.293	21.133
Belgia/Luksemburg	17.373	17.272
Nowa Zelandia	16.256	16.256
Afryka Południowa	15.240	15.240
Szwecja	14.935	11.379
Indie	10.160	10.160
Austria	8.331	8.331
Niemcy Zachodnie	19.405	8.230
Włochy	36.576	-

Refinerie ropy naftowej w Holandii na Antylach, wyspie Trynidad, w Bahrein i w Indonezji otrzymają 8.656 ton siarki. Komunikat nie wspomina o rafinerii w Abadanie,

która konsumowała normalnie znaczne ilości siarki. Kontyngent wyznaczony dla Włoch nie obejmuje z górą 10.000 ton siarki surowej, która ma być eksportowana pod postacią produktu rafinowanego.

Z zestawienia powyższego widać, że pozycję może najbardziej uprzywilejowane w rozdziale zasobów siarki uzyskały kraje imperium brytyjskiego, a w szczególności Australia i Nowa Zelandia.

Jak podaje "Chemical Trade Journal" produkcja siarki na Sycylii powinna osiągnąć w r.o. około 300.000 ton wobec 230.000 ton w r.ub. Jeśli tak było istotnie to nadwyżki eksportowe Włoch w dziedzinie siarki i produktów pochodnych mogłyby być w roku przyszłym o 25-35 tys. ton większe niż w 1951 r. W 1933 roku produkcja siarki we Włoszech przekraczała 400 tys. ton; w następnych latach wydobywanie spadło kształtując się jednak w 1938-39 na poziomie wyższym niż 370 tys. ton.

Według doniesień BIKI norweski minister handlu oświadczył ostatnio, że produkcja pirytów w Norwegii ma być podniesiona do poziomu 900.000 ton rocznie, co umożliwi na zwiększenie produkcji siarki z 95.000 do 110.000 ton rocznie.

Występowanie siarki w Meksyku stwierdzone było od dawna, lecz koncerny amerykańskie, które przeprowadzały wiercenia w latach przedwojennych nie były skłonne do podjęcia większej eksploatacji, a to ze względu na obawy ewentualnego upaństwowienia kopalń siarki jak miało to miejsce w odniesieniu do pól naftowych, oraz na słabą koniunkturę na międzynarodowym rynku siarki jaka wówczas panowała. Obecnie sytuacja się zupełnie zmieniła, a rząd meksykański opanowany przez imperialistycznych agentów amerykańskich stwarza z Meksyku bazę surowcową dla przemysłów zbrojeniowych w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie.

Cztery wielkie koncerny amerykańskie: Pan American Sulphur Co. Freeport Sulphur Co, Texas Gulf Sulphur Co i Gulf Sulphur Corporation of Delaware, uzyskawszy bardzo znaczne koncesje od rządu amerykańskiego przystąpiły do mobilizowania środków w celu uruchomienia wydobywania siarki meksykańskiej na bardzo dużą skalę. Pierwszy z wymienionych koncernów uzyskał już kredyt z Banku Eksportowo-Importowego w wysokości \$ 3,5 mln. na sprowadzenie maszyn kopalnianych i sprzętu, który obecnie już jest dostarczany. Przeprowadzone dotychczas wiercenia przez wyżej wymieniony koncern w stanie Veracruz pozwalają przypuszczać, że roczne wydobywanie siarki może w tym stanie osiągnąć poziom 500 tys. ton. Drugi z wymienionych koncernów jest obecnie w posiadaniu kredytu w wysokości \$ 2,7 mln., a wiercenia przeprowadzone stwierdziły złoża w ilości 1,5 mln ton przy możliwościach produkcyjnych około 200.000 ton siarki rocznie.

Pozostałe dwa koncerny otrzymały koncesję na południu kraju, gdzie próbne wiercenia wykazały istnienie bardzo poważnych złóż siarki. W sumie, wszelkie amerykańskie projekty wydobywania siarki w Meksyku miałyby doprowadzić produkcję w 1953 r. do poziomu około miliona ton rocznie w całym

kraju wobec około 7.000 wydobywanych obecnie przez towarzystwa amerykańskie i około 6.000 ton przez firmy meksykańskie.

Spadek cen bieli cynkowej w Austrii

Jak donosi Aussenhandel Nachrichten z Berlina z dn. 10. X. br. austriacki przemysł bieli cynkowej jest obecnie w stanie pokryć całkowite zapotrzebowanie krajowe na ten artykuł. Ceny bieli cynkowej spadły w ostatnich miesiącach dwukrotnie /co jest zjawiskiem odosobnionym w porównaniu do sytuacji rynkowej tego artykułu na rynkach zachodnio-europejskich/ raz o 50 sch., a drugi raz o 100 sch. na 100 kg czyli o ca 7%. Obecnie cena 100 kg bieli cynkowej "pieczęć czerwona" wynosi 1950 sch.; "pieczęć zielona" 2000 sch.; a "pieczęć biała" 2100 sch./czyli około \$ 97,6/.

Eksport chemikalii ze Stanów Zjednoczonych

Według doniesień BIKI eksport chemikalii z USA wyniósł w pierwszym półroczu b.r. \$ 461. mln. wobec \$ 336 mln. w pierwszej połowie r. ub. i \$ 372 mln w drugiej. Około 42% wartości eksportu chemikalii zostało ulokowane w pierwszych 6-ciu miesiącach b.r. na rynkach Ameryki Łacińskiej, a 1/5 w krajach marszallowskich. Eksport chemikalii do Kanady wyniósł 82 mln \$, czyli o 49% więcej niż w analogicznym okresie r. ub. Wzrost eksportu do Europy wyniósł 36%, a do Ameryki Łacińskiej - 59%.

Wzrost cen niektórych artykułów chemicznych w Anglii

W dn. 21 października oficjalna cena kwasu siarkowego w Anglii była o 45% wyższa niż o rok wcześniej, kwasu winnego o 122% wyższa, acetonu o 62%, tlenku antymonu o 110%, dwusiarczku węgla o 58%, gliceryny chemicznie czystej o 60%, minii ołowianej o 33%, litoponu o 76%, tlenku magnezu o 38%, tlenku rtęci o 143%, sody krystalicznej o 78%, tlenku cynku o 44%, siarki o 57%, kwasu karbolowego o 18%, nartalenu krystalicznego o 164%, oraz pirydyny o 169%.

Kauczuk, drewno, papier

Wiadomości z międzynarodowego rynku kauczuku

Zmniejszenie dostaw kauczuku naturalnego z Południowo-Wschodniej Azji oraz obawy przed trudnościami transportowymi w związku z wydarzeniami w Egipcie przyczyniły się w drugiej dekadzie października do powstania na giełdzie londyńskiej zwykłej tendencji na kauczuk naturalny. W dniu 11.X.br. płacono w transakcjach natychmiastowych za R.S.S. Nr 1 - 45d za lb; 15.X.br. cena ta podniosła się do 46 1/2d za lb, a 18.X.br. - do 48 1/4d za lb. Koniec drugiej dekady i początek trzeciej dekady października charakteryzowały pewne wahania cen i tak np. 19.X.br. notowano za R.S.S. Nr 1 - 47 3/4d za lb; 22.X.br. - 46 1/2d za lb, a 24.X.br. - 47d za lb. Dość charakterystycznym zjawiskiem w tym okresie było jak podaje "Public Ledger" zwiększenie ilości zawieranych transakcji kryjących.

Przewodniczący U.S. Reconstruction Finance Corporation, która między innymi kontroluje produkcję kauczuku syntetycznego w Stanach Zjednoczonych oświadczył, że produkcja kauczuku syntetycznego w USA osiągnęła taki poziom, że może zastąpić kauczuk naturalny niemal we wszystkich dziedzinach wytwórczości. Na przy produkcji opon do ciężkich pojazdów mechanicznych kauczuk syntetyczny może być użyty w 65% podczas gdy przed rokiem jedynie w 13%. Przewodniczący R.F.C. oświadczył dalej, że Stany Zjednoczone są obecnie samowystarczalne w zakresie podaży kauczuku, z wyjątkiem małych ilości kauczuku naturalnego, które potrzebne są przy produkcji rękawic chirurgicznych i opon do ciężkich pojazdów mechanicznych.

Zdaniem The Economist optymizm przewodniczącego R.F.C. jest przesadzony, jednak nie można nie doceniać postępu amerykańskiego przemysłu kauczuku syntetycznego, może on bowiem w przyszłości poważnie zagrozić produkcji kauczuku naturalnego.

Sytuacja na rynku kauczuku naturalnego staje się coraz mniej pomyślna dla producentów. Stany Zjednoczone oświadczyły, że w początkach przyszłego roku zakupy kauczuku naturalnego na zapasy strategiczne zostaną zakończone. Jasnym jest, że z tą chwilą ceny kauczuku zaczną spadać.

Wg doniesień korespondenta gazety "Financial Times" malajscy plantatorzy i kupcy szacują tegoroczną produkcję kauczuku malajskiego znacznie poniżej produkcji w roku ubiegłym. W okresie styczeń-sierpień 1951 r. produkcja kauczuku na Malajach wykazuje wyraźny spadek wynoszący 415.120 ton /wobec 451.740 ton w tym samym okresie roku ubiegłego/ eksport wyniósł w tym okresie 818.362 ton.

import - 398.586 ton, a zapasy na koniec lipca - 118.584 ton.

Dużym niebezpieczeństwem dla produkcji kauczuku naturalnego na Malajach jest zaniedbywanie nacinania drzew i brak nadzoru nad obszarami drzew przesadzonych. Celem zaradzenia temu stanowi rzeczy rząd malajski zaproponował przejście kontroli nad przesadzaniem drzew przez wyznaczony w tym celu specjalny komitet, finansowany z podatków ściąganych z producentów proporcjonalnie do wielkości produkcji. Oznacza to, że producenci mniej wydajni będą finansowani przez bardziej wydajnych. Jak podkreśla przewodniczący "Kauming Rubber and Tin Company" "będzie to wbrew wszelkim teoriom ekonomicznym, ponieważ taka polityka oznacza karanie tych producentów, którzy do tej pory dokonywali przesadzania drzew, a nagradzanie tych którzy tego nie robili".

Znaczny spadek w stosunku do ubiegłego roku wykazuje również produkcja, eksport i zapasy kauczuku naturalnego na Ceylonie.

Poniższe zestawienie obrazuje sytuację na tym rynku w pierwszych 7-miu miesiącach 1950 i 1951 r.

	I 1950	VII 1951
	w tonach	

Produkcja	58.928	56.896
w tym:		
na plantacjach	44.704	45.720
drobni producenci	14.224	11.175
Eksport	64.370	58.727
Zapasy na koniec lipca	14.100	12.421

Jak widać z powyższego zestawienia spadek produkcji nastąpił u drobnych producentów kauczuku podczas gdy na dużych plantacjach zaobserwować można nieznaczny wzrost produkcji.

W ostatnich latach Brazylia znacznie rozszerzyła produkcję kauczuku naturalnego. Pierwsze plantacje w tym kraju powstały przed drugą wojną światową, dawniej produkcja pochodziła przeważnie z drzew dziko rosnących. Wobec zwiększonego zapotrzebowania, które w roku przyszłym doprowadzi do poważnego deficytu 15.000 ton, wprowadza się obecnie w życie nowe projekty rozszerzenia produkcji kauczuku naturalnego. Nowopowstałe towarzystwo o kapitale zakładowym 100 mln cruzeiros zakłada plantacje w Stanach Sao Paulo, Matto Grosso, Bahia oraz nad Amazonką. Przewidywane jest zwiększenie produkcji w przemyśle gumowym oraz wzrost eksportu wyrobów tego przemysłu a zwłaszcza opon samochodowych.

Jak donoszą z Paryża rząd francuski zniósł ostatnio zakaz eksportu opon i dętek. Artykuły te będą mogły być obecnie eksportowane bez konieczności uzyskania specjalnej licencji wywozowej.

Zniesienie kontroli cen drewna w Niemczech Zachodnich

W Niemczech Zachodnich od dłuższego już czasu toczyły się rozmowy pomiędzy przedstawicielami firm eksploatujących lasy a administracją adenauerowską, na temat kształtowania się cen drewna. W wyniku tych rozmów w końcu października br. zniesiona została kontrola cen drewna na terenie Niemiec Zachodnich. Odpowiednie zarządzenia odnośnie okrągłaków i tarcicy posiadają natychmiastową moc obowiązującą. Zabroniona została jednakże sprzedaż tego typu drewna drogą przetargów i likwidacji. Podobny zakaz dotyczący drewna opałowego obowiązuje już od wiosny br. Zniesienie oficjalnej kontroli cen na drewno ograniczone jest jednak przez specjalne porozumienie zawarte między "rządem" z Bonn a producentami drewna i jego pochodnych, a gwarantujące utrzymanie cen na pewnym określonym poziomie. Tak więc omawiana liberalizacja w zakresie cen drewna dotyczy głównie t.zw. drewna handlowego, a zwłaszcza drewna opałowego.

Trudności w szwedzkim przemyśle drzewnym

Od początku września w Szwecji trwały dyskusje między przedstawicielami rządu oraz przedstawicielami przemysłu drzewnego w sprawie opłat eksportowych i funduszu tworzonego z części zysków eksporterów drewna i jego pochodnych. W ostatnich dniach osiągnięte zostało porozumienie tymczasowe na mocy którego opłaty eksportowe przy wywozie celulozy zostaną podwyższone o około 10%. Dotychczasowa opłata eksportowa wynosiła 65 kr. od standardu. Wpływy z tytułu opłat eksportowych od celulozy na rok 1951 preliminowane są w wysokości 500-600 mln. kr. szw. Przeciąganie się rozmów spowodowało opóźnienie umów co do zimowych sprzedaży drzewa na pniu, oraz drewna obrobionego. Jest to szczególnie niekorzystne dla handlu szwedzkiego w momencie, kiedy na rynkach zagranicznych oraz na rynku krajowym istnieje duże zapotrzebowanie tego surowca, a w kraju brak jest sił roboczych do wyrębu drzewa. Opóźnienie i poważne trudności przy realizacji obrotów drewnem wynikają również z przeciągania się negocjacji na temat cen drewna pomiędzy właścicielami lasów oraz kupcami i przedstawicielami przemysłu drzewnego.

Sytuacja na rynku płyt fibrowych

Szwecja. W/g oceny szwedzkich kół handlowych produkcja płyt fibrowych w Szwecji wyniesie w 1951 r. 300.000 ton w porównaniu 280.000 ton w 1950 r. Eksport wyniesie prawdopodobnie 160.000 ton w porównaniu z 140.000 ton w roku ubieg-

łym. W roku bieżącym zaobserwować można zwłaszcza wzrost eksportu płyt fibrowych do Anglii i Australii. Wartość eksportu omawianego artykułu w roku bieżącym szacowana jest na około 100 mln. koron szwedzkich, podczas gdy w roku ub. nie przekroczyła 70 mln. kr. szw. Ceny płyt fibrowych, które od 1942 do początku 1951 r. pozostawały na niezmiennym poziomie wzrosły w roku bieżącym o 50% na skutek braku surowca i jego podrożeńiu. Podstawowym surowcem do wyrobu płyt fibrowych jest papierówka, o którą na rynku ubiegają się również zakłady produkujące masę papierową.

N i e m c y Z a c h o d n i e Produkcja płyt fibrowych w Niemczech Zachodnich za pierwsze półrocze 1951 r. wyniosła 84,2 tys. m³ w porównaniu z 70 3 tys. m³ w pierwszym półroczu 1950 r.

Ceny drewna i celulozy

W październiku na wszystkich ważniejszych rynkach drzewnych świata kapitalistycznego zakończone zostały negocjacje na temat cen w IV kwartale br. Wobec tego nie przewidyje się większych zmian w pozostałych miesiącach roku. W pierwszych dniach października Board of Trade ogłosił wskaźnik cen w sierpniu br. Z opublikowanego sprawozdania wynika, że w sierpniu ceny masy papierowej cif wschodnie wybrzeże Anglii wynosiły 220,9 przy podstawie czerwiec 1950 r. równej 100. Wskaźnik dla całego roku 1950 wynosi 91,2. Porównanie obu wskaźników uwiadamia ostry wzrost cen, jaki wystąpił w roku 1951.

We wrześniu spodziewano się w Stanach Zjednoczonych /o czym sygnalizowały już W.H.Z. Nr 26/28/ dalszego oficjalnego obniżenia cen celulozy importowanej z krajów skandynawskich, obecnie jednak wiadomo już, że ceny w IV kwartale br. będą prawie takie same jak w poprzednim kwartale. Nie wyklucza to oczywiście możliwości obniżenia cen w późniejszym okresie. Należy wspomnieć, że obniżka cen celulozy skandynawskiej nie zawsze leży w interesie przemysłowców amerykańskich, którzy muszą sprowadzać celulozę szwedzką do wyrobu pewnych wysokich gatunków papieru. Dalsze obniżenie cen spowodowałoby bowiem wstrzymanie dostaw szwedzkiej celulozy do U.S.A.

Angielski rynek masy papierowej

Import masy papierowej do W. Brytanii wykazuje w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy br. wzrost do poziomu 1.086.964 ton podczas gdy w analogicznym okresie roku ubiegłego wynosił 956.052 ton. Najwięcej wzrósł import suchej niebielonej celulozy, a mianowicie z 322.361 ton do 387.700 ton. W tym import celulozy sulfitowej wzrósł o 24.000 ton osiągając 233.000 ton, podczas gdy import celulozy sulfitowej podniósł się o 41.000 ton do poziomu 155.000 ton. Import suchej celulozy bielonej w pierwszych 8 miesiącach bieżącego roku

wynosił 254.459 ton./Wzrost o 39.000 ton w porównaniu z okresem I-VIII.1950/. Import mokrej celulozy bielonej osiągnął w tym okresie 85.612 ton wobec 79.993 ton w roku ubiegłym. Dostawy suchej masy mechanicznej wyniosły w omawianym okresie 14.528 ton /wzrost o 6.000 ton/, a masy mokrej - 344.665 ton /wzrost o 14.700 ton/. Głównym rynkiem zaopatrzenia Anglii w masę drzewną jest w dalszym ciągu Północna Europa. Szwecja dostarczyła Anglii w omawianym 8 miesięcznym okresie 381.837 ton tego artykułu, utrzymując stanowisko głównego dostawcy na rynku angielskim. O ile jednak transporty szwedzkie uległy pewnemu zmniejszeniu w ciągu tego okresu to import z Finlandii wzrósł o 24% zmniejszając różnicę między ilościami importowanymi z obydwu krajów w omawianych 8 miesięcznych okresach 1950 i 1951 r. Finlandia w pierwszych 8 miesiącach 1951 r. dostarczyła Anglii 359.608 ton. W tym samym czasie Kanada dostarczyła 119.344 ton. ilość ta jest przeszło dwukrotnie wyższa od zeszłorocznej w analogicznym okresie.

W Anglii przewiduje się, że kraje skandynawskie dostarczą w IV kwartale b.r. taką samą ilość masy drzewnej co w kwartale poprzednim przy prawie niezmienionym poziomie cen.

Według ostatnich danych Central Statistical Office zapasy masy drzewnej do produkcji papieru osiągnęły w Wielkiej Brytanii w lipcu b.r. najwyższy poziom licząc od stycznia ub.r. Wyniosły one mianowicie 287.900 ton i w porównaniu z czerwcem wzrosły o 44.500 ton. Natomiast bardzo poważnie obniżyli swoje zapasy masy drzewnej producenci sztucznego jedwabiu i taśmy filmowej, mianowicie do 31.300 ton przy końcu lipca. Niskie były również zapasy papieru gazetowego nie przekraczające 93.700 ton.

W lipcu bieżącego roku konsumpcja masy drzewnej w Anglii była najniższa od 2-ech lat, utrzymując się na poziomie 22.350 ton, ogółem zaś w pierwszym półroczu b.r. wynosiła 25.600 ton miesięcznie.

Japonia będzie eksportować papier do Wielkiej Brytanii

Brytyjskie Ministerstwo Handlu podało do wiadomości że zawarte zostało porozumienie na rok 1951-52 w sprawie poziomu wymiany handlowej między Japonią, a krajami bloku szterlingowego. Licencje będą wydawane dla ograniczonych ilości podstawowych surowców i półfabrykatów. Między innymi przewidziany jest import z Japonii drewna i niektórych gatunków papieru.

Sukcesy włókiennicze i wyroby

BAWEŁNA

S t a n y Z j e d n o c z o n e

Departament Rolnictwa ogłosił oficjalnie, że obszar i zbiory bawełny w 1952 r. nie będą ograniczone. Ponieważ decyzja ta była od dawna przewidziana oświadczenie Departamentu Rolnictwa nie wywarło żadnego wpływu na ceny na rynku amerykańskim. Komitet producentów bawełny w pasie bawełnianym doniósł rządowi, że obszar uprawy zmniejszy się co najmniej o 20%, o ile producenci nie będą mieć żadnej gwarancji co do opłacalności produkcji, dostatecznej ilości rąk do pracy, środków owadobójczych i nawozów.

Ceny w październiku były wyższe od cen wrześniowych o ok. 8%, wahając się wokół 38 ¢ za lb.

Według sprawozdań Rządowego Funduszu Gwarancyjnego producenci zastawiają narazie ok. 100 tys. bel tygodniowo. Prawdopodobnie czekają oni na dalszy rozwój cen zanim zdecydują się na wykupienie lub sprzedaż zastawionej bawełny. Do dnia 18.X. wpisy do Rządowego Funduszu Gwarancyjnego objęły 549.336 bel.

W końcu września otwarto nową giełdę bawełnianą w Fresno /Kalifornia/, która obejmie swoim zasięgiem transakcje najbardziej na południe wysuniętych okręgów uprawnych.

Przemysł amerykański konsumuje obecnie 750.000 do 800.000 bel miesięcznie t.j. ok. 100.000 bel mniej niż w analogicznym okresie roku zeszłego.

Sprzedaż detaliczna wyrobów bawełnianych, po 4-miesięcznej stagnacji, wykazuje obecnie widoczne ożywienie. Ceny po dokonanej w lipcu redukcji o ok. 20%, narazie utrzymane.

E g i p t

W związku z pogorszeniem się gatunku bawełny egipskiej z tegorocznych zbiorów na rynku aleksandryjskim płacono wysokie premie za gatunek Karnak fully good.

Na rynku aleksandryjskim Karnak 3 listopada notowany był 135 tal. za kantar /poprzednia cena 116,50 tal./, Ashmouni podniosło się z 82,5 tal. na 92,5 tal.

Obroty giełdy w Aleksandrii odnoszą się raczej do transakcji spekulacyjnych, gdyż sprzedaże handlowe dla przemysłu krajowego na cele eksportowe są minimalne. Eksport bowiem za okres od 1.IX. do 18.X. wyniósł zaledwie 16.313 bel. Najpoważniejsi odbiorcy zagraniczni jak Anglia,

Francja, Włocny i Niemcy nie dokonali jeszcze większych zakupów.

T u r c j a

Przewidywania co do wielkości zbiorów podane we wrześniu okazały się zbyt optymistyczne i ostatnio skorygowane zostały do maksymalnej granicy ok. 700.000 bel. Narazie wg. doniesień sier handlowych, sprzedaż nie przekracza ją 150.000 bel, z których przeszło połowę stanowią transakcje clearingowe z Niemcami Zach.

Ceny obecnie notowane, obracają się w granicach od 120.- - 130.- zł za kg na warunkach cii porty europejskie i są powodem stagnacji, która zapanowała na tym rynku po wycofaniu się Niemiec Zachodnich z dalszych zakupów.

S y r i a

Niesprzyjające warunki atmosferyczne w czasie dojrzewania bawełny przekreśliły nadzieje na rekordowe zbiory, które miały wynieść ok. 1/2 mln bel. - Syria będzie miała do dyspozycji w bież. sezonie w najlepszym razie ok. 250.000 bel i po potrąceniu konsumpcji własnej - w ilości ok. 50.000 bel, - tylko 200.000 bel pozostanie na eksport.

Ceny dolarowe są niższe od tureckich i wynoszą ok. 100.- do 110.- centów za kg. Przy płatności w funtach natomiast, tamtejsi kupcy żądają 20 do 25% więcej.

S u d a n

Wg ostatnich wiadomości, zbiory odbywają się w wyjątkowo sprzyjających warunkach i przypuszczalnie osiągną rekordowy poziom 500.000 bel w porównaniu z 375.000 w sezonie 1950/51. Regionalne odmiany typu Sakel jako odpowiednik egipskiego Karnaku stanowią przeszło 70% całości zbiorów i będą jego poważnym konkurentem w handlu międzynarodowym.

P a k i s t a n

Zbiory rozpoczęły się dopiero w połowie września i dopływ do odziarniarni jest narazie bardzo niski. Do połowy października składy w Karachi posiadały zaledwie 20.000 bel bawełny z nowych zbiorów. Plantatorzy nie spieszą się ze sprzedażą czekając widocznie na rozwój sytuacji w listopadzie i grudniu, kiedy rynek tamtejszy ożywia się najbardziej. Zainteresowanie zagranicy jest również bardzo słabe. Japonia, największy odbiorca zeszłoroczny, opierając swoje zakupy na eksporcie tkanin bawełnianych do Pakistanu, zaskoczona została wycofaniem się tamt. kupców z kontraktów zawartych wiosną br. po cenach znacznie wyższych od obecnie planowanych. Do czasu załatwienia wynikłych stąd sporów, zakupy Japonii zostały wstrzymane i niewiadomo kiedy i w jakich rozmiarach zostaną wznowione. Wg ostatnich wiadomości rozpoczęły się w Karachi pertraktacje z rządem Chin Ludowych

o zawarcie 2-3 letniej umowy handlowej, na podstawie której Pakistan miałby dostarczać Chinom 300.000 bel bawełny rocznie. Jeżeli partraktacje zakończą się pomyślnie, rynek pakistański może się znacznie ożywić, wpływając na zwykłą tendencję cen.

B r a z y l i a

obecnje
Kończące się/zbiory w północnej Brazylii odbyły się w wyjątkowo złych warunkach atmosferycznych i są o przeszło 200.000 bel niższe od przewidzianych w sierpniu. Przemysł tamtejszy korzystał przeważnie z bawełny północnych okręgów wtedy, kiedy bawełna Sao Paulo przeznaczona była na eksport. Obecnie przemysł brazylijski zmuszony jest pokryć niedobór bawełny z północy w Sao Paulo - co spowodowało ostatnio notowaną na tym rynku hausse ę. Krążą pogłoski, że rząd brazylijski zamierza zawiesić wydawanie licencji eksportowych, aby zapewnić zaopatrzenie wewnętrzne.

Bawełna brazylijska do niedawna droższa od amerykańskiej tylko o 6 do 7 centów na lb, obecnie wykazała różnicę o 12 do 14 ¢.

M e k s y k

W warunkach podobnych do północno-brazylijskich Meksyk zbiera o 150.000 do 200.000 bel mniej niż spodziewano się w sierpniu br. Całość zbiorów wyniesie ok.1.100.000 bel, a przeciętna długość włókna szacowana jest na 1", zamiast 1-1/16" w roku ubiegłym.

A n g l i a

Eksport wyrobów bawełnianych w I półroczu 1950 i 1951 przedstawiał się następująco:

Przędza bawełniana I. do VI.1950	39,764.900	lbs
" " " " 1951	42,825.100	"
Tkaniny bawełniane " " 1950	521,038.000	yds ²
" " " " 1951	600,978.000	"

Gatunkowo tkaniny obejmowały:

Tkaniny surowe	32,518.000	"
" bielone	150,008.000	"
" drukowane	224,161.000	"
" farbowane	159,109.000	"
" kolorowo-tkane	35,182.000	"

J a p o n i a

W zeszłym roku władze okupacyjne wydały Japonii zezwolenie na uruchomienie w ciągu 1951 roku dalszego miliona wrzecion bawełnianych. Jak się obecnie okazuje, już w czerwcu br. pracowało 4,970.000 wrzecion i po zawarciu "traktatu pokojowego" w lipcu, rozpoczęto prace przygotowawcze dla uruchomienia dalszych 300.000 wrzecion. Równocześnie prezes Zjednoczenia Przędzalników Japońskich oświadczył,

ze do końca 1952 przędzalnicy powiększą stan posiadania wrzecion operatywnych do 6,500.000.- Zapotrzebowanie przędzań w dziedzinie bawełny surowej wzrasta z miesiąca na miesiąc i w sezonie 1951/52 wyniesie prawdopodobnie ok.2-1/2 miliona bel, przewyższając zapotrzebowanie przemysłu angielskiego o 10 - 15%. Potwierdzają się wiadomości, że przemysł japoński otrzymał z Anglii zamówienie na przeszło 300.000.000 yardów tkanin surowych przeznaczonych na reeksport po uszlachetnieniu w Anglii.

W ł o c h y .

Na dzień 1.VII.br. włoski przemysł bawełniany posiadał 5,202.000 wrzecion i 125.183 krosień w ruchu. Przeciętne zapotrzebowanie miesięczne wynosiło ok.21.000 ton bawełny i wzrosło w I półroczu br. o 2.200 ton.

Zapasy w czerwcu wynosiły 80.034 ton i były o 17.000 ton większe od zeszłorocznych.

P o r t u g a l i a .

Od kilku miesięcy coraz częściej spotyka się na rynku międzynarodowym ofert portugalskich na przędzę i tkaniny bawełniane. Ceny ofert opiewają na 98.50 zł za lb przędzy Nr.30/1 ang. i 155.40 zł za lb dla Nr.60/1 ang.

W tym samym czasie krajowa cena francuska dla Nr.34/1 ang. wynosiła w przeliczeniu po kursie oficjalnym 153.44 zł/kg

Światowy przemysł bawełniany

Wg ostatnio ogłoszonych statystyk światowy przemysł bawełniany /bez ZSRR/ obejmował:

w końcu czerwca 1950	122,890.000 wrzecion i
" " grudnia "	124,894.000 "

Konsumpcja półroczna w wyżej wymienionych okresach wynosiła 15,019.000 i 16,280.000 bel po 500 lbs brutto.

Produkcja tkanin bawełnianych największych producentów krajów kapitalistycznych w I półroczu lat 1950 i 1951 przedstawia się następująco: /w milionach yardów bież./

	1950:	1951:
U.S.A.	4.984	5.650
Anglia	1.062	1.114
Indie	1.777	2.000
Japonia	771	1.034
Francja	649	658
Włochy	455	507
Belgia	284	347

/Dane z Niemiec Zach. nie zostały jeszcze ogłoszone/.

W E Ł N A

Aukcje australijskie w drugiej połowie października odznaczyły się stabilizacyjnymi tendencjami cen, dopiero pierwsze transakcje przy otwarciu aukcji w Geelong w dniu 24.X. i w Sydney 25.X wykazały ponownąwyżkę. W Sydney ceny wszystkich prawie gatunków wełny wzrosły o 10 - 15% w porównaniu z poprzednimi cenami przy zamknięciu. Powodem była zwiększona konkurencja ze strony kupców angielskich, kontynentalnych i japońskich.

A u s t r a l i a

W celu zabezpieczenia się przed powodziami zbudowano w ciągu ostatnich 3 lat w okolicach zagrożonych wylewami 1.200 zapór wodnych dla ochrony pastwisk przed wylewami rzek i postanowiono rozbudować ten system ochronny o dalsze 1.500 zapór do końca 1953 roku.

Australijska produkcja wełny w sezonie 1950/51 wykazuje gatunkowo nast.podział:

Wełny 70 s i wyżej	2,80 %
" 60 s do 64 s wł.	68,40 "
" 56 s do 58 s wł.	24,20 "
" poniżej 56s	4,60 "

Poza eksportem wełny surowej, Australia sprzedaje zagranicę pewne ilości czesanki, wyczesek i odpadków przędzalniczych. W ostatnim sezonie eksport ten wybitnie zmalał, gdyż tamtejszy przemysł zużytkował część odpadków do produkcji tanszych tkanin wełnianych, dotąd prawie nieprodukowanych. Poniżej podaje się odnośne cyfry eksportu dla dwóch poprzednich sezonów: /w mln lbs/

czesanka	1949/50	3.946	1950/51	2.642
wyczeski	"	3.755	"	2.755
odpadki przędz.	"	8.997	"	7.167

Po ostatnio wprowadzonej podwyżce stawek frachtowych, przewóz z Australii do portów europejskich kosztuje 2,015 d ang. za lb.

N o w a Z e l a n d i a

Fluktuacja cen na aukcjach nowo-zelandzkich rozwijała się równoległe do rozwoju cen w Australii.

Aukcje, na których sprzedawano wełny ze strzyży zeszłorocznej zakończyły się 12 października w Wellingtonie. Przerwa aukcyjna potrwa do 12 listopada, w którym to dniu w Auckland rozpocznie się seria aukcji wełny tegorocznej.

Eksport wełny w okresie od 1 lipca 50 r. do 30.VI.br.	
wynosił razem	283.82 mln lbs wełny potnej
z czego do Anglii	134.80
USA	43.60
Francji	30.00
Niemiec Zach.	14.80
Kanady	9.90

Włoch	6.00	
Japonii	5.10	
Belgii	9.30	254.30
do różnych innych		29.52

Udział poszczególnych gatunków był następujący:

46 s, 46/48s, 48 s i 46/50 s	38 %
48/50 s i 50 s	27 %
52 s, 50/56 s i 56 s	20 %
56/58s, 58 s i 58/60 s	12 %
60 s i wyżej	3 %

Wobec odmowy Australii i Południowej Ameryki, hodowcy nowozelandscy zamierzają utworzyć własną organizację skupu wełny, która ingerowałaby na aukcjach w wypadkach spadku cen poniżej pewnego minimum. Organizacja dysponowałaby funduszem ok. 26,000.000 £.NZ. - zebranych przez Zrzeszenie Hodowców.

P o ł u d n i o w a A m e r y k a

Po zakończeniu sezonu 1950/51 pozostało niespełna 27.000 bel wełny niesprzedanej. Choć ilość ta zawiera ca 80% merinosów, przejdzie w całości na rynek wewnętrzny drogą bezpośredniej sprzedaży, gdyż składa się z małych i specyficznie sortowanych wełen, które na aukcjach nie znalazłyby odpowiednich reflektantów.

Na kilku aukcjach ostatniego miesiąca Mohairu cieszyły się szczególnym zainteresowaniem kupców amerykańskich, którzy rzekomo zakupili już prawie połowę tegorocznej produkcji. Ceny płacone wynosiły za Super-Kids 76 d i za Good-average Summers 62,50 d/lb na bazie pranej.

Ostatnio wybuchła w kilku ośrodkach hodowlanych niebezpieczna zaraza owcza zwana Rift Valley Fever. Zwalczanie tej epidemii jest możliwe wyłącznie przez odizolowanie zagrożonych terenów, gdyż narażenie weterynarów nie zna skutecznych środków leczenia.

A r g e n t y n a

Eksport wełny w sezonie 1950/51 dał ostatecznie 872.900.000 pesos co stanowi ok. 16% wartości ogólnego eksportu Argentyny, i był o 500 mln pesos wyższy niż w sezonie poprzednim.

Przez wstrzymanie wydawania licencji eksportowych od maja do września włącznie nagromadziły się w Argentynie zapasy starej wełny w ilości ok. 60.000 ton, które są obecnie sprzedawane po cenach znacznie niższych od cen, które orerowano Argentynie w czerwcu do sierpnia br. Koła handlowe obliczają stąd powstałe straty na przeszło 50 mln \$ USA.

W tej chwili orerty tamtejsze opiewają na

56 s Corientes	156 - 162 d/lb na bazie pranej
50/56 s "	140 - 143 " " " "
46/50 s	120 - 125 " " " "

Argentyna powołana została jako 11-ty członek do Komisji Wełnianej przy Międzynarodowej Konferencji Surowcowej w Waszyngtonie.

U r u g w a j

Dla powstrzymania hodowców od sprzedaży wełny po zbyt niskich cenach, rząd postanowił udzielać hodowcom kredytyzastawne w granicach do 1,20 \$ od kg wełny potnej. Oprocentowanie wynosi 4-1/2 %.

W początkach października, czyli przed pierwszą hausse a ogólnoswiatową żądano w Urugwaju:

za gat. 58 ^s	121 d/lb na bazie pranej
" " 56 ^s	110 " " " "
" " 50 ^s	95 " " " "

Obecny stan pogłowia owiec wynosi 23 mln sztuk i jest o 17% wyższy od rekordowego roku 1946.

U. S. A.

Zapasy handlu i przemysłu wynosiły na dzień 30.VI.

ogółem	217,000.000 lbs na bazie pranej
z czego	70,000.000 " wełny ubraniowej własnej
	98,000.000 " " " importowanej
oraz	49,000.000 " " dywanowej przeważnie import.

Na dzień 1.X. notowano w Bostonie: /w \$ USA za lb/

	64/70 ^s	64 ^s	62 ^s	58/60 ^s	56 ^s	50 ^s
Amer.Territory		190.-	170.-		148.-	138.-
" Texas		190.-				
" Fleece		180.-	165.-		138.-	128.-
Montevideo			183.-	171.-	152.-	142.-
Buenos Aires						151.-
Punta				165.-	150.-	130.-
Nowa Zelandia					147.-	123.-
Cape	165.-	162.-				
Australia	171.-	168.-	159.-			

A n g l i a

Tworzenie zapasów wełny w Anglii zostało powierzono niedawno utworzonemu Ministry of Materials. Zakupy odbywac się będą drogą normalnego handlu. Jedną z przyczyn tworzenia zapasów jest wyjątkowo niski stan zapasów handlowych /patrz Nr.24/27 W.H.Z. str.54/. W bieżącym sezonie przewiduje się zakupienie 40 mln lbs wełny niepranej. Ilość ta obejmie wszystkie gatunki i typy wełny i pochodzić ma w całości z obszaru szterlingowego. Pierwsze zakupy dokonane zostały w drugiej połowie października. Pomimo wysiłków Ministerstwa odbiło się to natychmiast na cenach wełny dominialnej, które są obecnie specjalnie wrażliwe na każdą zmianę popytu. Srodkiem mającym przeciwdziałać wzrostowi cen było ogłoszenie przez Ministry of Materials, że zakupy obejm-

ma różne gatunki wełny - nie tylko potrzebne dla celów strategicznych - oraz, że rozłożone będą równomiernie w ciągu całego sezonu sprzedaży. Podano również do wiadomości, że 40 mln lbs jest ilością maksymalną, która może być zmniejszona o ile zapasy handlowe osiągną wyższy poziom.

Zrzeszenie Kupców i Eksporterów zwróciło się do Izby Handlowej w Bradfordzie z propozycją zainicjowania wspólnej akcji przeciwko kupcom angielskim i zagranicznym, którzy zakupili tkaniny wełniane wiosną tego roku, z których obecnie bezpodstawnie wycofują się z kontraktów. Powodem zrywania kontraktów jest zniżka ceny wełny surowej i stagnacja na rynku wyrobów gotowych. Izba Handlowa ma ułożyć "czarną listę" opornych kontrahentów i zabronić członkom Izby dokonywania z nimi w przyszłości transakcji.

Zadłużenie handlu i przemysłu wełnianego na zakup wełny wynosiło w lipcu br. £ 41,000.000 - wtedy kiedy przed rokiem wynosiło £ 25,680.000.-

Angielski przemysł zgrzebny pracuje narazie pełne 48 godzin tygodniowo, przemysł zaś czesankowy musiał ostatecznie zredukować czas pracy do 42 godzin, gdyż zamówienia eksportowe i krajowe są coraz to mniejsze.

Firma szkocka Harris, która produkuje znane na całym świecie tweed y z braku zamówień zagranicznych przedstawiała częściowo produkcję na tkaniny "utility" przeznaczone dla rynku wewnętrznego.

F r a n c j a

Wzorem lat ubiegłych Dom Bankowy Lazards Brothers udzielił Francji kredyt na zakup wełny do sumy 10 mln £ przy oprocentowaniu 2,75 %.

Produkcja czesanki wełnianej w okresie I - VIII.51r. spadła w porównaniu z rokiem zeszłym o 30% i wynosiła zaledwie 37.900 ton.

J a p o n i a

Ministerstwo Handlu i Przemysłu postawiło do dyspozycji przemysłu kwotę £ 28,000.000 na zakup wełny w okresie od 1.X do 31.XII.br. Przewidziany jest zakup 180.000 bel wełny w Australii i 10.000 bel w Argentynie.

Zakup, jeżeli zostanie w całości dokonany, byłby o 100% większy od zakupu w analogicznym okresie 1950 roku.

Japonia otrzymała w okresie od stycznia do końca lipca włącznie zamówienia eksportowe na tkaniny wełniane wartości 10,250.000 \$ z czego przypada 50% na USA i ok.15% na Pakistan.

P a k i s t a n

Firma Quaidabad Carpets Ltd. buduje obecnie tkalnię dywanów na 55 krosień i odpowiednią do tego przędzalnię wełnianą.

Rząd pakistański przystąpił do budowy nowoczesnej przędzalni wełny wyposażonej w 2.000 wrzecion.

Około 2/3 produkcji przeznaczone jest dla przemysłu ludowego i 1/3 dla rządowej tkalni materiałów ubraniowych w Harnai.

I n d o c h i n y

W dążeniu do założenia hodowli owiec na większą skalę, indochiny sprowadziły po kilka tysięcy owiec z Australii i Algieru, gdyż skrzyżowana z nich rasa ma być najlepiej przystosowana do pastwisk i warunków klimatycznych Indochin.

Światowa produkcja tkanin wełnianych

Produkcja tkanin wełnianych - ubraniowych spadła prawie we wszystkich krajach kapitalistycznych i wynosiła w I półroczu br.: /w mln.yardów bież./

	<u>I półrocze 1951</u>	<u>I półrocze 1950</u>
U.S.A.	192.40	/ : 228.90 : /
Japonia	55.60	/ 39.10 /
Anglia	158.50	/ 159.00 /
Francja	80.00	/ 62.70 /
Włochy	63.00	/ 65.30 /
Niemcy Zachodnie	67.50	/ 61.80 /
Belgia	19.05	/ 20.50 /

L E N

B e l g i a

Pomimo zwiększonej w bież.roku powierzchni zasiewu zbiory będą nie tylko gatunkowo lecz również ilościowo gorsze od zeszłego sezonu, gdyż wg. dotychczasowych obliczeń wydajność słomy z hektara jest o 20-25%, a wydajność włókna o 30-35% mniejsza od zeszłorocznej.

W połowie października notowano ceny za gatunek common low end od 30.- do 32.-, medium 36.- do 40.- i za super 46.- do 50.- fr.belg. za kg.

Oferty na gatunki super są rzadkością i opiewają na małe tylko ilości.

Koła handlowe wniosły do rządu petycję o zwolnienie eksportu lnu od nakazanego zablokowania 5% wartości wywożonych towarów, gdyż len przynosi w eksporcie niższą marżę zarobkową, od potracanych i zablokowanych 5%. Narazie nie zapadła w tej sprawie decyzja i rynek w Courtrai obawia się, że jeżeli nakaz ten nie zostanie cofnięty, eksport lnu zostanie poważnie zahamowany.

F r a n c j a

Rynek francuski nie wiele różnił się od belgijskiego i wg. ostatnich notowań z 16 bm. żądano za gat. ordinaire 200 - 230.-, mediat 230.- do 270.- i superieure do 340 fr.fr. za kg.

J U T A

W związku z wprowadzeniem wyższego cła eksportowego rynek w Karachi nie wykazuje ożywienia, chociaż obecna pora sezonu była zawsze okresem dokonywania poważnych transakcji. Juta, która dotąd dotarła do centrów belowania i magazynów eksporterów, jest gatunkowo bardzo niska. Wg opinii tamt. kół handlowych, późniejsze dostawy będą przypuszczalnie lepsze, gdyż plantatorzy pozbywają się narazie wysortowanych gorszych gatunków i liczą na to, że w grudniu/styczniu ceny podniosą się do poziomu z roku zeszłego i że wtenczas można będzie dyktować ceny, szczególnie za towar o wysokim gatunku.

Od 1.VII do 30.IX. włącznie /nowy sezon/ wyeksportowano 82.000 ton juty z czego przypadła na Anglię 20%, Kontynent 55%, USA 5% i na resztę świata 20%

S I S A L

Produkcja roku 1950 wykazuje dalszy wzrost w porównaniu z latami poprzednimi i była o 20.000 ton większa od zeszłorocznej osiągając ok. 165.000 ton.

Po dłuższym okresie ustabilizowanych cen rynek światowy notuje obecnie lekką zniżkę i tak naprz.

gat. British East Africa Nr.1 spadł z 245.- do 234.- £/t.
 " " " " 2 " 232.5 " 216.- "

Inne gatunki Sisalu notowane są obecnie:

Indonezja Grade A	224.- £/t.
Angola Nr.1	231.- do 233.- £/t.
Brazylijski Nr. II	228.- £/t.
" " III	220.- "
Haiti Grade A	232.- "

A B A C A - Manila Hemp.

Surowiec ten, zasadniczo używany do tych samych celów co Sisal, a.m. do różnego rodzaju wyrobów powroźniczych, a szczególnie do lin okrętowych, spadł w cenie ostatnio o ok. 20% i notowany jest obecnie:

Filipiński Non Dawao F	270.- F/t.
" " " I	247.- "
Sumatra good	254.- "
" fair	248.- "
Marguey /gat.pourçéany/Nr.2	139.- "
" " 3	133.- "

W Ł Ó K N A S Z T U C Z N E

A n g l i a

Produkcja włókien sztucznych spadła w sierpniu i wynosiła 30,200.000 lbs. W poprzednich dwóch miesiącach osiągnęła: w lipcu 34,- i w czerwcu 34,9 milionów lbs.

Spadł również eksport tych włókien i tkanin z nich, jak to wynika z cyfr obejmujących okres I - VIII. łącznie za lata 1950 i 1951:

Włókna szt. styczeń/sierpień	50 r.	20,100.000 lbs
" " " "	51 "	17,800.000 "
Tkaniny z wł.szt. jak wyżej	50 "	143,800.000 jardów bież.
" " " "	51 "	120,700.000 " "

F r a n c j a

Francuskie Tow."Organico" zakłada w Północnej Afryce własne plantacje rycyny o powierzchni ok.7,000 ha na pokrycie zapotrzebowania fabryki "Hilsanu" - t.j. włókna syntetycznego, którego surowcem wyjściowym jest właśnie rycyna. Włókno to posiada właściwości podobne do Nylonu.

U . S . A .

Ceny włókien sztucznych w USA wynosiły we wrześniu br.:

Wł.ciągłe wiskozowe 150 den. standard.	¢ 78.- / lb.
" cięte " 1-1/2 den. typ B	40.- / "
" ciągłe acetatowe 150 den.	76.- / "

B r a z y l i a

Obecna produkcja wł.sztucznych wynosi 20.000 ton rocznie, produkcja zaś tkanin z wł.sztucznych ok.50,000.000 mtr. chociaż produkcja ta nie pokrywa potencjalnej konsumpcji krajowej, import jest od 2 lat zabroniony, co z kolei ma przyczynić się do dalszej rozbudowy tego przemysłu. Obecnie znajdują się w trakcie budowy 2 fabryki włókien sztucznych, które w chwili pełnego uruchomienia mają zwiększyć produkcję brazylijską o dalsze 8.000 ton rocznie.

K a n a d a

Kanada posiada narazie jedną fabrykę Nylonu w Kingston, która przerabia właściwie otrzymany z USA półfabrykat w postaci t.zw. soli nylonowej. Obecnie rozpoczęto budowę fabryki podstawowych surowców potrzebnych do wyrobu nylonu w Brockville w stanie Ontario, która ma być uruchomiona z końcem przyszłego roku. Równolegle ma ulec rozbudowie fabryka w Kingston, zwiększając swoją zdolność wytwórczą o ok.250%.

J a p o n i a

Na podstawie umowy zawartej między amerykańską firmą American Viscose Corp. i Dai Nippon Celluloid Comp. powstaną w Japonii duże zakłady mające produkować jedwab acetatowy. Urządzenie maszynowe wzorowane będzie na zakładach amerykańskich Viscose Corp., które to towarzystwo odstąpi nowej firmie wszystkie patenty produkcyjne. Fachowcy japońscy mają udać się do Ameryki celem zapoznania się z metodami pracy zakładów amerykańskich.

JEDWAB NATURALNY

W czasie wojny Japonia zaorala przeszło 250.000 akrów plantacji morwy, dla zwiększenia obszaru pod uprawę zbóż. Dopiero w roku 1949 przystąpiono do odbudowy plantacji morwy i zwiększenia hodowli jedwabników.

Równocześnie czyni się starania o kierunku zmechanizowania prac związanych z produkcją jedwabiu naturalnego, co przyczyniłoby się do potaniaenia kosztów własnych produkcji tegoż surowca. Zdaniem kół handlowych ponowne zwiększenie zbytu jedwabiu jest kwestią ceny, a w szczególności jej konkurencyjności w stosunku do nowych włókien syntetycznych, które w przemyśle dziewiarskim i pończoszniczym wyparły jedwab naturalny.

Państwowy Instytut Doświadczalny stwierdził, że naswietlanie kokonów w ostatniej fazie rozwoju, falami ultra-krótkimi, powoduje że jedwab jest cieńszy i mocniejszy od nylonu. Instytut pracuje obecnie nad praktycznymi metodami i sposobami masowego wykorzystania tych doświadczeń.

Kraj pochodzenia	U. S. A.	E g i p t	P a k i s t a n	B r a z y l i a
Gatunek	Middling 15/16"	Karnak good Ashmouni good	289 F - Rg. N.T.-Rg.	Grade 4/5
Cena i waga w jednostkach krajowych	¢ USA / lb	tallaris / cantar	d.ang. / lb	Cruz./arrobas
Termin dostawy	natychmiast	listopad x/ październik xx/ grudzień	n a t y c h m i a s t	natychmiast
28. września 1951	37.55	122.85 / 72.38 / x/ 84.75 / 49.93 / święta muzułmańskie	42.14 / 49.16 / 41.71 / 48.66 /	325.- / 53.67 /
29. " "	37.90			
1. październik 1951	38.00	"		"
2. " "	37.90	"		święto
3. " "	37.80	122.00 / 71.88 / 88.75 / 52.29 /		"
4. " "	37.55	126.00 / 74.23 / 94.60 / 55.73 /		"
5. " "	37.40	123.60 / 72.82 / 92.70 / 54.62 /	48.93 / 57.09 / 47.90 / 55.88 /	322.00 / 53.17 /
6. " "	37.50	giełda nieczynna		g.nieczynna
8. " "	38.15	121.15 / 71.38 / 90.85 / 53.53 /		322.00 / 53.17 /
9. " "	38.00	118.75 / 69.96 / 89.05 / 52.47 /		"
10. " "	37.90	ś w i ę t o		"
11. " "	37.95	116.40 / 68.58 / 87.25 / 51.40 /		"
12. " "	święto	114.10 / 67.22 / 85.50 / 50.37 /	48.15 / 56.18 / 46.93 / 54.75 /	święto
13. " "	37.70	giełda nieczynna		g.nieczynna
15. " "	37.85	111.80 / 65.87 / 83.80 / 49.37 /		324.00 / 53.50 /
16. " "	38.25	114.00 / 67.14 / 84.00 / 49.49 /		331.00 / 54.66 /
17. " "	37.90	114.50 / 67.46 / 84.40 / 49.73 /		341.60 / 56.31 /
18. " "	37.95	112.20 / 66.10 / 82.70 / 48.72 /		351.00 / 57.96 /
19. " "	37.80	112.70 / 66.40 / " "	49.04 / 57.21 / 47.90 / 55.88 /	" "
20. " "	37.85	giełda nieczynna		g.nieczynna
22. " "	37.95	117.80 / 69.40 / 81.25 / 47.87 /		351.00 / 57.96 /
23. " "	38.05	116.20 xx/ / 68.46 / 82.40 / 48.55 /		356.00 / 58.79 /
24. " "	38.15	117.75 / 69.37 / 83.25 / 49.05 /		"
25. " "	38.30	123.35 / 72.67 / 87.35 / 51.46 /		361.00 / 59.61 /
26. " "	38.70	126.00 / 74.23 / 89.40 / 52.67 /		366.00 / 60.44 /

Uwaga: Cyfry w nawiasach oznaczają równowartość w ¢ USA za lb.

NOTOWANIA WIELNY W TRZECZ NAJWAŻNIEJSZYCH USŁODKACH AUKCYJNYCH
/ : w d. ang. na warunkach ex floor - saleroom : /

Data i miejsce aukcji :		A U S T R A L I A					NOWA ZELANDIA		POUDN. AFRYKA		
		Sp. good fleece - warty		Av. Sp. & b. topmacking		Crossbred good-average		Crossbred good-average		Sp. Style - full-warty	
		warty		warty							
		70's	64's	64's	60's	56's	50's	56's	50's	70's	64's
24 - 26.IX. Melbourne		112.--		110.40		70.40		56.--		118.--	
26. " Port Elizabeth										73.--	
1.X. Napier											
2 - 4. " Geelong		155.20		159.20							
" " Newcastle		160.80		159.20							
3 - 4. " Goulburn				102.40							
9 - 11. " Adelaide		184.--		160.80						73.--	
12. " Wellington											
15. " East London										150.-- 134.--	
15 - 18. " Melbourne		148.--	136.--	140.--	128.--	92.--	76.--				
" " Brisbane				144.--							
16. " Durban										139.--	

Metale i wyroby

Meldunki z międzynarodowego rynku żelaza i stali.

N o r w e g i a. Budownictwo okrętowe w Norwegii odczuwa od kilku miesięcy rosnące trudności surowcowe. W pierwszym rzędzie odnosi się to do importowanych płyt stalowych. Nie tylko bowiem ceny ich bardzo wzrosły lecz dostawy np. płyt angielskich nadchodzą z wielomiesięcznym opóźnieniem. W okresie maj-czerwiec norweskie stocznie płaciły za stalowe płyty angielskie około £ 23 i 13s za tonę, w październiku natomiast cena podniosła się do £ 43 za tonę fob. Ceny płyt zachodnio-niemieckich podniosły się jeszcze silniej podobnie jak belgijskich i wynoszą obecnie około £ 170 za tonę. Zakłady budowy statków w Norwegii utworzyły wspólny komitet zaopatrzeniowy, którego zadaniem jest staranie się o wszystkie materiały niezbędne dla przemysłu stocznioowego.

S z w e c j a. Według ostatnich wiadomości ze Szwecji trudności w zaopatrzeniu przemysłu stalowego w dostateczną ilość złomu żelaznego spowodowały podniesienie jego ceny krajowej o 50% z ważnością od 1-go października. Niezależnie od powyższego rozpoczęto ogólną krajową akcję intensyfikacji zbiórki złomu, którego brak w ostatnich tygodniach spowodował szereg przestojów w zakładach hutniczych. Perspektywy polepszenia sytuacji są bardzo słabe - jak donosi prasa szwedzka - ponieważ po ostatnim rozdziale złomu zachodnio-niemieckiego między przemysł zachodnio-niemiecki, angielski i amerykański, możliwości importowe dla Szwecji poważnie się zmniejszyły. Istnieje obecnie prawdopodobieństwo, że Szwecja będzie się starała otrzymać złom z NRD.

Według doniesień "L. Echo de La Bourse" stocznie w Uddevalla zakupiły około 18.000 ton stali i żelaza z Japonii z czego około 4.000 ton - głównie płyt stalowych - zostało już dostarczone. Komentując tę transakcję The Metal Bulletin zwraca uwagę że obecnie cena cif blachy japońskiej nie jest bynajmniej wyższa niż belgijskiej ponieważ koszty produkcji w Japonii /głównie płace/ są znacznie niższe niż w krajach zachodnio-europejskich, oraz że węgiel indyjski cif porty japońskie jest tańszy niż węgiel amerykański w Europie.

N i e m c y Z a c h o d n i e. Montowanie wielkiej maszyny zbrojeniowej w Europie Zachodniej jaką jest ciężki przemysł Niemiec Zachodnich weszło ostatnio w nowe stadium z chwilą oficjalnego ogłoszenia przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Paryżu, że wszelkie ograniczenia produkcji stali i żelaza w Niemczech Zachodnich zostaną zniesione z chwilą

wejścia w życie Planu Schumana. Równolegle z tą wiadomością, lecz z innego źródła dochodzą nas szczegóły o rozbudowie największej huty w Europie Zachodniej jaką jest August-Thyssen-Hütte zniszczonej częściowo w okresie wojny, która produkuje w latach przedwojennych 2.300 tys. ton stali rocznie. /Należała ona do koncernu Vereinigte Stahlwerke/.

Dotychczasowa powojenna produkcja tej huty wynosiła około 120 tys. ton stali rocznie i 350-400 tys. ton surowki. W chwili obecnej uruchomione są już dwa nowe piece do produkcji stali martenowskiej, a następujące dwa uruchomione będą na początku 1952 r. W końcu przyszłego roku zakłady te mają osiągnąć produkcję miliona ton surowej stali rocznie, oraz miliona ton wyrobów walcowanych.

Według doniesień z portów zachodnio-niemieckich stocznice zmuszone zostały zwolnić znaczną ilość robotników na skutek niedostatecznych dostaw blach i płyt stalowych do budowy statków. Pomimo obiecoanych od "rządu" 20.000 ton płyt stalowych miesięcznie co następnie zostało teoretycznie podniesione do 22.000 ton, dotychczasowe dostawy nie przekroczyły praktycznie 15.000 ton. Związek Niemieckich Stoczní w Niemczech Zachodnich domaga się obecnie 27.000 ton średnich i grubych płyt oraz 9.000 ton stali o specjalnych przekrojach.

W związku z systematycznie powiększającym się zapotrzebowaniem wewnętrznym na stal walcowaną - jak podaje The Metal Bulletin z 16.X. - władze w Niemczech Zachodnich zdecydowały się w połowie października na zmniejszenie obecnego eksportu stali o 10% do ilości nieprzekraczającej miesięcznie 90.000 ton. Nie jest wykluczone, że decyzja ta ograniczająca dochody eksporterów stali otrzymujących wyższe ceny na rynkach zagranicznych niż w kraju, spowodowała w kilka dni później oficjalne żądanie przez zachodnio-niemiecki przemysł stalowy ogólnej podwyżki cen stali przeznaczonej na rynek krajowy o przynajmniej 20 DM na tonie. Sugestia ta jest obecnie jakoby rozpatrywana przez władze Niemiec Zachodnich.

A n g l i a. Pomimo wzrostu produkcji stali we wrześniu do poziomu 15.749 tys. ton w stosunku rocznym wobec 13.855 tys. ton w miesiącu poprzednim nie osiągnęła ona poziomu z przed roku, kiedy wynosiła 16.964 tys. ton. W pierwszych trzech kwartałach b.r. Anglia wyprodukowała 11.7 mln. ton stali surowej w porównaniu z 12.1 mln ton o rok wcześniej. Obecnie jasno jest, że przewidywany przez rząd na początku roku poziom produkcji stali w 1951 r. w ilości 16 mln ton nie zostanie osiągnięte, gdyż nie można się spodziewać aby w ostatnim kwartale b.r. produkcja mogła przekroczyć 17 mln ton w stosunku rocznym co skompensowało by jej niski poziom w poprzednich kwartałach. Przeciwnie, brak złomu, oraz koksu hutniczego - o czym donosili niejednokrotnie W.H.Z. - może spowodować zwiększenie trudności produkcyjnych w miesiącach zimowych.

Produkcja surówki we wrześniu wyniosła 9 854 tys. ton w stosunku rocznym wobec 9.712 tys. ton w r. ub. i 9.409 tys. ton w sierpniu b.r.

"Jest rzeczą pożałowania godną - pisze prasa angielska - że Anglia jest jedynym krajem w Europie o mniejszej produkcji stali w r.b. w porównaniu do jej poziomu z 1950 r. i to w tym właśnie czasie kiedy zapotrzebowanie na stal jest tak duże. Wszyscy inni producenci stali, stojący przed takimi samymi trudnościami co przemysł angielski zdołali je znacznie lepiej pokonać". "Stało się faktem dokonany - mówił w dn. 20 X minister Hartley Showcross - że Anglia, tradycyjny dostawca stali zmuszona jest obecnie importować ją z każdego dostępnego źródła".

Pomimo poważniejszych dostaw stali amerykańskiej, które Anglia ma otrzymywać już w najbliższym czasie, przemysł samochodowy, oraz częściowo stoczniowy nie może liczyć w IV kwartale b.r. na przydziały stali większe niż 85% poziom zużycia stali w IV kwartale r. ub. Branżowa prasa angielska zwraca ostatnio uwagę na powiększenie się "czarnego" rynku na stal walcowaną w Anglii, ponieważ ogólnie przewiduje się, że w przyszłym roku zapotrzebowanie na stal będzie na rynku angielskim znacznie większe niż obecnie w związku z rozpoczęciem się fazy pełnego realizowania programu zbrojeniowego. Pomimo zreglamentowania obrotów stalą oraz kontroli ogólnej jej podaży zakupy i zapasy spekulacyjne - w/g opinii tej prasy - powiększyły się ostatnio znacznie.

B e l g i a Produkcja stali w Belgii była we wrześniu niższa niż w sierpniu, chociaż normalnie powinno być odwrotnie w związku z nasileniem urlopów letnich przypadających zwykle na lipiec i sierpień. Osiągnęła ona 404 tys. ton w porównaniu do 430 tys. ton w sierpniu b.r. i 364 tys. ton we wrześniu 1950 r. Według wiadomości z Brukseli spadek produkcji stali przypisywać należy brakowi złomu oraz opóźnieniom w dostawach rudy.

Ogólnie biorąc na rynku eksportowym nie zaszły w ubiegłych trzech tygodniach żadne istotne zmiany. Ceny nie uległy dalszej zmianie, co przewidywano w związku z ostatnimi zarządzeniami dewizowymi blokującymi 5% wpływów z eksportu. Ostatnio meldowano jednak z Antwerpii o pewnym wstrzymaniu się nabywców z krajów EPU od dokonywania większych zamówień co tłumaczyć należy brakiem równowagi płatniczej między tymi krajami a Belgią. Tendencje na rynku eksportowym jednak nie osłabły ponieważ w miejsce niedoszłych transakcji eksporterzy belgijscy zawsze znaleźć mogli chętnych nabywców z Ameryki Północnej i Południowej. Istnieją ostatnio oznaki, że Belgia usilnie stara się zwiększyć swe obroty z obszarem dolarowym - preferencja zamówień dolarowych jest obecnie wyraźna.

S t a n y Z j e d n o c z o n e Produkcja stali we wrześniu - jak również w trzecim kwartale i w pierwszych 9-ciu miesiącach była w USA większa niż kiedykolwiek poprzednio.

W pierwszych trzech kwartałach b.r. wyniosła ona 78.329 tys. ton short ton. Pomimo tego faktu, ogłoszonego w połowie października przez American Iron Steel Institute, brak stali na rynku amerykańskim staje się coraz silniejszy. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do blach i płyt oraz stali nierdzewnej. Zgodnie z decyzją DPA produkcja samochodów w pierwszych trzech kwartałach 1952 r. nie może przekroczyć 950.000 sztuk kwartalnie w porównaniu do 1.100 tys. sztuk produkowanych w kwartale bieżącym. Przemysł samochodowy w USA uważa, że ograniczenie produkcji jest zbyt duże i nieuzasadnione sytuacją na rynku stali. Psychoza zbrojeniowa władz administracyjnych powoduje, że ilość niektórych materiałów przeznaczonych na produkcję zbrojeniową są częstokroć tak duże, że przemysł zbrojeniowy nie może ich zużyć. Kilka tygodni temu ponad 10.000 ton stali nierdzewnej zostało zwolnione na rynek krajowy i na eksport, ponieważ przemysł zbrojeniowy posiadał jej wyraźny nadmiar, podczas gdy produkcja przemysłu metalowego na potrzeby cywilne często musiała być ograniczona na skutek braku tej stali.

Jak donosi Agefi z 15.X. dyrektor "U.S. Steel" oraz prezes "Bethlehem Steel" i inni skierowali pod adresem władz żądanie podwyższenia cen stali, twierdząc, że dotkliwy brak stali jest częściowo sztuczny, gdyż wielu konsumentów nie wykluczając się zbrojnych zamawia więcej stali niż mogą jej zużytkować,

S z w a j c a r i a. Zaopatrzenie szwajcarskiego przemysłu elektrotechnicznego w blachę dynamową staje się obecnie coraz trudniejsze. Niektóre wielkie przedsiębiorstwa mogły dotychczas w pewnym stopniu osłabiać niepomyślnie skutki tej sytuacji dzięki swoim zapasom, lecz przypuszczają się że są one na wyczerpaniu. Przedstawiciele szwajcarskiego przemysłu elektrotechnicznego mają nadzieję, że Rada Związkowa będzie interwenjować u rządu Stanów Zjednoczonych w celu złagodzenia ograniczeń eksportowych dotyczących tego produktu. Wiadomym jest z miarodajnego źródła - jak podaje Agefi - że eksporterzy amerykańscy zamierzają uruchomić wkrótce we Włoszech walcownię blachy dynamowej aby ułatwić zaopatrywanie Europy w ten produkt.

Meldunki z międzynarodowego rynku metali kolorowych

A l u m i n i u m. Maksymalna cena bauxytu we Francji przeznaczonego do produkcji aluminium została podniesiona w ostatnich dniach października z 1.074 fr. fr. za tonę na 1.200 fr. fr. za tonę loco kopalnia. Wzrost cen bauxytu francuskiego wynosi zatem blisko 12%.

Według doniesień Reutera z Nowego Yorku, Brazylia otrzyma niebawem z Niemiec Zachodnich pełne wyposażenie do produkcji aluminium z bauxytu krajowego, która ma się rozpocząć w końcu 1952 r. Roczna zdolność produkcyjna

nowych zakładów wyposażonych w sprzęt i maszyny zachodnio-niemieckie wyniesie około 7 500 ton.

W ostatnich dniach października sekretariat organizacji OEEC zwrócił się z apelem do krajów członkowskich o podniesienie produkcji aluminium przez postawienie do dyspozycji przemysłu większych dostaw energii elektrycznej. Niejednokrotnie bowiem elektrownie wybudowane dla celów produkcji aluminium dostarczają prąd na inne cele. Arel OEEC podkreśla, że obecnie jedynie 75% zdolności produkcyjnej aluminium jest wykorzystane w krajach marshallowskich na skutek niedostatecznych dostaw energii elektrycznej. /W 1950 r. wykorzystanie zdolności produkcyjnej wynosiło - w/g tego samego źródła - około 45%.

Produkcja rodzimego aluminium w Anglii osiągnęła w sierpniu 2 156 ton w porównaniu z 2 359 ton o rok wcześniej. Była to najniższa produkcja miesięczna na przestrzeni ostatnich trzech lat. W przeciwieństwie do powyższego import aluminium w tym miesiącu kształtował się na wyższym poziomie niż normalnie wynosząc 22 886 ton. Z zapasów rządowych zwolniono 18 108 ton a produkcja metalu ze złomu osiągnęła poziom 5 629 ton. W sierpniu Anglia wyprodukowała 10 396 ton aluminiowych blach, oraz wstęg, odlewów - 434 tony, folii aluminiowej 1 196 oraz wyrobów szlancowanych 8 417 ton.

Donoszą ze Stanów Zjednoczonych, że zaopatrzenie przemysłu w aluminium natrafia ostatnio na rosnące trudności. W końcu drugiej dekady października władze rządowe ogłosiły, że maksymalne zapasy tego metalu u producentów wyrobów aluminiowych nie mogą przekraczać ich 45-cio dniowego zapotrzebowania. Dotychczas limit wynosił 60 dni zapotrzebowania. Wyłączone z pod tego zarządzenia są wytwórnie produkujące samoloty wojskowe. W dn. 25 X br. National Production Authority ogłosiła, że rząd zamierzając zmniejszyć trudności w zaopatrywaniu przemysłu w aluminium zdecydował się na zwolnienie na rynek krajowy całej produkcji aluminium przeznaczonej na zapasy strategiczne w IV kwartale b.r. Rozważana jest również możliwość wprowadzenia ograniczeń w produkcji niektórych artykułów konsumpcyjnych produkowanych z aluminium lub zawierających ten metal. Jednocześnie aluminiowy przemysł amerykański projektuje cały szereg nowych inwestycji w celu powiększenia produkcji w dalszej przyszłości. Jednym z takich projektów jest rozbudowanie fabryk koncernu Kaiser Aluminium & Chemical Co w miejscowości Newark kosztem \$ 50 mln.

G y n a. W okresie od 17-ego do 25-ego października międzynarodowy rynek cyny nie wykazywał większych zmian. Jak dotychczas Boliwia nie okazuje uległości w handlowym konflikcie ze Stanami Zjednoczonymi, obstając nadal przy cenie 150 ¢ za lb. Ze źródeł amerykańskich nadchodzą wiadomości, że RFC wciąż jeszcze nie zmieniła swego stanowiska ofiarowując za cynę boliwijską 112 ¢ za lb. Oficjalne pertraktacje pozostają w zawieszeniu.

Jakkolwiek ostatnie wypadki w Egipcie nie miały jak dotąd wpływu na notowania cyny w Londynie, oscylujące nadal do dn. 25.X. w granicach £ 1025 - £ 1030 za tonę z dostawą natychmiast. przewidywano, że w związku z ewentualnymi trudnościami w korzystaniu z Kanału Suezkiego tendencje na rynku cyny w Londynie ulegną wzmocnieniu. Z meldunków z ostatniej chwili wynika jednak, że rynek uległ osłabieniu przy spadku o £ 25-30 na tonie w ostatnich dniach października.

Według opublikowanych w końcu drugiej dekady października przez Tin Study Group danych statystycznych, produkcja metalu zawartego w rudzie /produkcja kopalń/zmniejszyła się na świecie w sierpniu b.r. o 400 long ton w stosunku do poprzedniego miesiąca, wynosząc 15.200 long ton. Przyczyną powyższego był spadek wydobycia w kopalniach boliwijskich. Światowa produkcja rodzimego metalu /produkcja hutnicza/ wzrosła natomiast w sierpniu do poziomu 15.500 ton w porównaniu z 12.000 ton w miesiącu poprzedniego. W pierwszych 8-miu miesiącach produkcja metalu rodzimego wyniosła na świecie 96.300 ton z czego na Malaje przypało 37.300 ton, na USA - 20.500 ton, na W. Brytanię 14.100 ton i na Holandię - 11.500 ton.

Zgodnie z szacunkiem Tin Study Group światowa roczna produkcja cyny wyniesie w r.b. 165.100 ton czyli o 7.000 ton mniej niż w 1950 r. Konsumcja natomiast nie przekroczy 140.000 ton - w tym USA 62.000 - dając ogólny wzrost zapasów w ilości 25.000 ton. W 1950 r. konsumpcja szacowana była na 147.000 ton.

W dn. 22.X. Reuter donosił z Waszyngotnu, że Stany Zjednoczone zamierzają obniżyć poziom zapasów strategicznych cyny w związku z mniejszą jej konsumpcją niż przewidywano. Jest to niewątpliwie jeden z chwytów propagandowych mających na celu wytworzenie atmosfery sprzyjającej dla przeformowania niższej ceny cyny boliwijskiej.

Produkcja cyny w Kongo Belgijskim wynosiła we wrześniu b.r. 1351 ton. Jak donosiły już poprzednio W.H.Z. eksporterzy cyny z Konga Belgijskiego gotowi są sprzedawać ten metal Stanom Zjednoczonym po tej samej cenie co Boliwia t.j. 150 £ za 1b. W ostatnich kilku tygodniach cała prawie produkcja cyny w Kongo wysyłana była do metropolii.

C y n k. Według ostatnich doniesień Izba Reprezentantów w USA przesłała Senatowi projekt ustawy znoszącej cło importowe na cynk i artykuły z zawartością tego metalu na okres 30-go marca 1953 roku. Cło będzie jednak wprowadzone wcześniej o ile krajowa cena cynku obniży się poniżej 18 £ za 1b na okres dłuższy niż 30 dni. Obecna oficjalna cena cynku w USA /East St. Louis/ wynosi 19 50 £ za 1b.

We wrześniu produkcja cynku w Stanach Zjednoczonych wynosiła 70.623 short ton w porównaniu z 74.035 ton w miesiącu poprzednim. Dostawy na rynek krajowy i na eksport nie przekroczyły 65.000 ton w porównaniu z 74.197 ton w

sieroni b.r. Niewykonane zamówienia w dziedzinie dostaw cynku wynosiły na koniec września 66.838 ton.

W czasie ostatnich obrad The Institute of Metals w Londynie, które odbyły się w dn. 17-go października wygłoszono szereg referatów omawiających m.in. przyczyny obecnego niedoboru cynku na świecie. Sekretarz the British Non-Ferrous Smelters Association stwierdził, że w okresie 1948-1950 światowa produkcja cynku rodzimego wyniosła bez ZSRR 5063 tys. ton dając 195 tys. ton nadwyżki nad konsumpcją światową /bez ZSRR/. Nadwyżka ta wchłonęły zapasy strategiczne w USA, które ponadto wydrenowały rynek cynku produkowanego ze złomu, osiągając we wspomnianym trzechleciu 273.000 ton. W rezultacie normalne zapasy i rezerwy handlowe skurczyły się do bardzo małych ilości powodując ostry brak metalu w okresie wzrostu zapotrzebowania przekraczającego aktualne zdolności produkcyjne.

The Metal Bulletin z dn. 19.X. podaje szacunek konsumpcji cynku w niektórych krajach w latach 1938-1949-1950 i w 1951, który przytoczony jest poniżej w dosłownym brzmieniu:

Konsumpcja cynku w niektórych krajach
/w 1000 ton /long/

	1938	1949	1950	1	9	5	1	
	śred. kwartalna			I kw		II kw.	IV kw.	x/
Anglia	54 35	50 48	60 15	46 40		46 60	58 45	
USA	102,82	171 50	249 20	195 20		200 00	221 46	
Belgia	25 88	15 00	16 25	19 00		29 00	22 16	
Francja	22 25	26 75	25 25	27 10		27 90	26 91	
Australia	8 06	11 25	13 00	12 10		13 10	13 01	
Włochy	8 78	7 03	8 75	11 00		11 00	9 39	
Kanada	9 02	10 35	12 75	14 10		15 40	12 78	

Powyższe cyfry wskazują wyraźnie jak "sprawiedliwy" podział istniejący w dyspozycji zasobów cynku wprowadzili na obszarze kapitalistycznym anglosasi. Każdy z 5-ciu wymienionych w zestawieniu krajów, prócz Anglii i USA posiadał w II kwartale b.r. wyższą konsumpcję cynku /tak rodzimego jak i ze złomu/ niż przewidziana przez Konferencję konsumpcja w IV kwartale b.r. czego nie można powiedzieć o inicjatorach rozdziału.

M i e d ź. Od chwili ogłoszenia międzynarodowych kapitalistycznych przydziałów miedzi przez IMC na rynku tego metalu nie zaszły większe zmiany. Ogólnie panuje opinia, że ogłoszenie przydziałów nastąpiło zapóźno, co może mieć ujemny wpływ na podaż metalu w poszczególnych krajach importujących, które nie będą w stanie uzyskać w terminie - przy obecnych trudnościach transportowych - pełnych przydziałów kwot.

x/ wg przydziałów na IV.kw. Międzyn.Konferencją Surowcowej.

W Stanach Zjednoczonych sytuacja w dziedzinie zaopatrzenia przemysłu w miedź jest obecnie gorsza niż w Anglii i w innych krajach zachodnio-europejskich. Przedstawiciel Defence Production Administration stwierdził, w dn. 22 X, że poziom zapasów strategicznych miedzi w USA jest jeszcze nadal niewystarczający, a sytuacja na rynku krajowym kształtuje się w dziedzinie miedzi gorzej niż w odniesieniu do stali czy aluminium. "Dalsze zwolnienie pewnej ilości metalu z zapasów strategicznych - stwierdził wyżej wspomniany przedstawiciel DPA - wydaje się nieuniknione, w innym bowiem wypadku produkcja przemysłu zbrojeniowego może doznać zahamowania".

Ta sytuacja, wytworzona częściowo przez strajk w hutnictwie metali kolorowych, skłoniła ostatnio rząd Stanów Zjednoczonych do zgody na podniesienie cen płaconych za miedź kanadyjskiemu koncernowi Ascot Metals Corpor. Według nowej umowy zawartej w połowie października za połowę dostarczonej miedzi Amerykanie płacić będą 43 ¢ za lb a za resztę 27,425 ¢ za lb./oficjalna cena miedzi na eksport w USA/.

Eksport miedzi z Chile był we wpześnieju wyjątkowo niski wynosząc 19.626 ton metrycznych w porównaniu z 28 673 ton w miesiącu poprzednim, oraz 27 497 ton o rok wcześniej. Przyczyną tego spadku wywozu były strajki w portach chilijskich oraz trudności transportowe. Hiszpania zakupiła ostatnio pewną partię miedzi w Chile płacąc \$ 1.200 za tonę metryczną fob.

Począwszy od 1-go października b.r. "oficjalna" cena miedzi w Belgii została podniesiona z 31,35 fr. na 31,45 fr. belg. za kg nie licząc podatku.

Komentarze branżowej prasy francuskiej odnoszące się do ostatniego przydziału przez IMC dla Francji 36.490 ton miedzi na IV kwartał, stwierdzają, że wiadomość o tym przydziale była przychylnie przyjęta przez koła przemysłowe i handlowe. "Bez tego przydziału - donosi Reuter z Paryża - przemysł nie spodziewał się uzyskać więcej w IV kwartale b.r. jak 28.000 ton". Istnieją jednak zastrzeżenia i wątpliwości czy cała kwota zostanie w rzeczywistości dostarczona w terminie, tym bardziej że zagadnienie cen tych dostaw pozostaje ciągle otwarte. "Jest rzeczą bardzo wątpliwą czy Francja będzie w stanie zapłacić około \$ 40 mln za przydział miedzi - zwraca uwagę prasa - płacąc za nią ceny podobne jakie płaciły ostatnio w Chile Niemcy Zachodnie".

W połowie października Komitet Metali Kolorowych IMC zwrócił się do 43 krajów członkowskich o nadesłanie do Waszyngtonu do dnia 1-go listopada szacunków produkcji i zapotrzebowania miedzi, cynku i ołowiu w pierwszym kwartale 1952 i na cały rok kalendarzowy.

M o l i b d e n i T u n g s t e n. W dn. 26.X. ogłoszone zostały przez IMC przydziały molibdenu i tungstenu na IV kwartał b.r dla kapitalistycznych krajów członkowskich.

Przydziały te obejmują tak rudy i koncentraty jak i sam metal. Ogólnie pula tungstenu wynosi 3.245 ton metrycznych zawartości metalu. Systemem rozdziału objęte jest 24 krajów z których 14 stanowią eksporterzy mający dostarczyć 2.301 ton 10-ciu innym krajom. Pula molibdenu wynieść ma 4.720 ton metrycznych zawartości metalu z czego 1.075 stanowi łączny eksport trzech krajów do 7-mu innych.

Równocześnie z ogłoszeniem przydziałów, IMC stwierdza, że przypuszczalna produkcja tungstenu na obszarze kapitalistycznym wyniesie w IV kwartale b.r. 3.245 ton w porównaniu z 2.800 ton w III kwartale, a molibdenu odpowiednio 4.720 ton wobec 4 400 ton.

Według doniesień z Waszyngtonu Południowa Korea dostarcza Stanom Zjednoczonym swoją całkowitą produkcję tungstenu wynoszącą w przybliżeniu około 200 ton metalu miesięcznie.

Oficjalne ceny metali kolorowych w USA

Dla przypomnienia podajemy oficjalne ceny metali kolorowych w Nowym Yorku w dn. 17-go X.b.r. które wynoszą:

miedź elektr.	/domest.refinery/	24.200	¢/lb
" "	/export refinery/	27.425	¢/lb
cyna /Straits/		103.000	¢/lb
ołów /N.Y./		19.000	¢/lb
cynk /St.Louis/		19.500	¢/lb.

Dobra inwestycyjne

"Europejski Komitet dla spraw przemysłu kotłowego"

Jak podaje "Neue Züricher Zeitung" w październiku utworzona została w Paryżu organizacja jednocząca producentów turbin parowych, zbiorników i rurociągów z różnych krajów Europy Zachodniej. Organizację tą nazwano "Comite Européen de la Chaudronnerie et de Tolerie". Weszli do niej przedstawiciele Francji, Niemiec Zachodnich, W. Brytanii, Włoch, Belgii, Holandii, Luksemburga, Saary, Austrii, Hiszpanii i Szwajcarii. Jeśli chodzi o cele jakie stawia sobie ten komitet to w pierwszym rzędzie **wymienić należy utworzenie jednolitego europejskiego rynku dla wspomnianych artykułów i standaryzacja metod konstrukcyjnych**. Jest to nowa impreza marshallowska zmierzająca do usprawnienia zaopatrzenia w ciężki sprzęt przemysłowy zakładów zbrojeniowych Europy Zachodniej.

Budowa statków w Wielkiej Brytanii

W brytyjskich stoczniach znajdowało się z końcem września więcej nowych statków w budowie niż kiedykolwiek od 30 lat - jak komunikował w dn. 24 X. "The Financial Times". Łącznie pozostawało w produkcji 368 statków handlowych o wyporności 2.271 tys. ton co stanowi około 41,6% budowanego obecnie nowego tonażu we wszystkich stoczniach kapitalistycznych na świecie szacowanego na 5.464 tys. ton. W okresie pierwszych 9-ciu miesięcy b.r. stocznie brytyjskie uzyskały zamówień na 600 nowych statków o łącznej wyporności 3 300 tys. ton. Ogólny portfel zamówień stoczni brytyjskich wynosił z końcem września ponad 6 25 mln ton o szacunkowej wartości około £ 550 mln z czego zamówienia zagraniczne wynoszą około 1/3. Tankowce stanowią ponad połowę niewykonanych jeszcze zamówień, chociaż w ostatnich miesiącach wpłynęło więcej zamówień na liniowce i trampy. Wzrosło również zapotrzebowanie na parowce do czego przyczyniły się dłuższe terminy wykonania zamówień na statki motorowe z napędem dieslowskim.

Zamówienia na tankowce w stoczniach Niemiec Zachodnich

Zamówienia na tankowce w stoczniach Niemiec Zachodnich wynoszą obecnie 662 tys. ton /BRT/ w tym dla Panamy 316 tys. ton, dla Norwegii 227 tys. ton, dla Szwecji 48 tys. ton, dla własnych zachodnio-niemieckich linii okrętowych 38 tys. ton i dla Włoch 33 tys. ton.

Wzrost cen samochodów francuskich

Ostatnia wystawa samochodowa w Paryżu odbywająca się w końcu września i w pierwszych dniach października wykazała, że ogólnawyżka cen wielu artykułów gotowych tak inwestycyjnych jak konsumcyjnych trwająca we Francji od kilkunastu miesięcy objęła również i samochody, nie wyłączając samochodów używanych. Ogólnie biorąc wyżka cen samochodów francuskich wynosi od 20 do 25%. Jak podaje Secofi z połowy października należy przypuszczać, że wzrost cen samochodów francuskich będzie miał miejsce nadal w związku z dalszym wzrostem kosztów produkcji, a w szczególności blachy stalowej i płac pracowników. Niektóre koła branżowe oceniają, że w końcu b.r. ceny samochodów podniosą się o dalsze 12-15%, a w III kwartale roku przyszłego ceny te mogą być o ca 35% wyższe niż obecnie. Bieżące ceny niektórych modeli z ostatniego salonu samochodowego w Paryżu podaje zestawienie poniższe:

	ceny w 1000 fr.fr.		
<u>m a r k i</u>	<u>12-10-50</u>	<u>26-4-51</u>	<u>27-9-51</u>
Citroen, Berline 2 cv	235	268	289
" 11 BL	424	487	525
Ford Vedette	719	845	848
Peugeot 203 berline luxe	498	550	577
Renault 4 cv berline "	331	365	392
Simca 8-1200	482	549	587

Cena najtańszego z wymienionych samochodów wynosi w przeliczeniu na dolary \$ 825 natomiast najdroższego \$ 2.425.

Obroty łożyskami kulkowymi Francji w I połowie 1951 roku

Według danych statystycznych publikowanych przez BIKI w dn.25.X.b.r. Francja eksportowała w pierwszym półroczu b.r. 747 ton łożysk i części z czego 273 ton kulkowych za ogólną sumę odpowiednio 724 mln fr.fr. i 273 mln fr.fr. Kolonie i zamorskie posiadłości francuskie odebrały w tym czasie z metropolii 411 ton łożysk za 244 mln fr.fr. W pierwszej połowie b.r. Francja importowała 932 ton łożysk i części za łączną sumę 688 mln.fr.fr. w tym 348 ton łożysk kulkowych o wartości 341 mln fr.fr.

Spadek produkcji i eksportu samochodów w Niemczech Zachodnich

Liczba samochodów wyprodukowanych w Niemczech Zachodnich w sierpniu b.r. - 29.757 sztuk - była o przeszło 11% niższa niż w miesiącu poprzednim uwzględniając różnice w roboczo-dniówkach. Dalszy spadek produkcji o ca 5% sygnali-

zowany jest we wrześniu przez Herbandydarz Automobylindustrie. Ważną rolę w doświadczeniach produkcyjnych spowodowanych trudnością w zaopatrzeniu zakładów wytwórczych w blachę stalową eksport samochodów z Niemiec Zachodnich również wykazuje od czerwca tendencję spadkową. W maju ub. wynosiło on 19.552 sztuk, obniżając się do 9.000 sztuk w sierpniu ub. w stosunku

W pierwszych 8-miu miesiącach Niemcy Zachodnie eksportowały 81.293 samochodów w tym 63.246 osobowych i 17.850 autokarów i trolleybusów, 7.551 ciężarówek, ponadto 1.044 tony, 9.044 ciężarówek powyżej 1 tony, 16 ciągników szosowych. Ogólna wartość eksportu samochodów osiągnęła w tym okresie poziom DM 360 mln. Najbardziej wzrósł eksport do Finlandii, która zakupiła w pierwszych 8-miu miesiącach ub. siedem razy więcej samochodów niż w całym r. ub. Głównymi odbiorcami samochodów zachodnio-niemieckich były w omawianym okresie następujące kraje:

Belgia	7.198	"	"	23 8	"
Szwajcaria	6.631	"	"	23 5	"
Holandia	5.032	"	"	16 7	"
Brazylia	2.530	"	"	11 5	"
Pół Afryka	1.863	"	"	5 8	"
Francja	1.606	"	"	6 0	"
Finlandia	1.582	"	"	7 0	"
Dania	1.028	"	"	3 5	"
Egipt	964	"	"	3 7	"
Argentyna	821	"	"	4 3	"
Turcja	819	"	"	3 9	"

Produkcja samochodów osobowych w pierwszych 8-miu miesiącach wyniosła 180.685 sztuk, ciężarówek wszystkich typów 63.246 szt., autobusów 3.008 sztuk, 30 sztuk trolleybusów i 430 ciągników szosowych.

Modernizacja i rozbudowa kolei norweskich

Norwegia jest jednym z krajów europejskich posiadających najbardziej przestarzałą sieć komunikacji kolejowej oraz tabor kolejowy. Przyczyną tego stanu rzeczy są m.in. wyjątkowo trudne naturalne warunki krajobrazu powodujące konieczność stosowania znacznie większych nakładów na rozbudowę i unowocześnienie trakcji kolejowej niż gdziekolwiek indziej w Europie nie wyłączając Szwajcarii posiadającej szersze i przystępniejsze doliny oraz przełęcze. W r. b. rząd norweski przystąpił do opracowywania ogólnokrajowego planu modernizacji i rozbudowy transportu kolejowego. Zgodnie z pierwszymi rezultatami przeprowadzonych badań sieć kolejowa Norwegii wymaga powiększenia o blisko 4.300 km./Obecnie długość linii w eksploatacji wynosi około 4.500 km./

Istniejące linie posiadają obecnie 14 różnych typów szyn kolejowych z których przeważa typ o wadze 35 kg/m co

jest typem za słabym jak na warunki norweskie wymagające 49 kg/m. Program rządowy przewiduje więc ogólną stopniową wymianę szyn na wymieniony wyżej cięższy ich typ. Ulegnie również przebudowie i wzmocnieniu cały szereg mostów kolejowych w celu możliwości zastosowania cięższych parowozów, których przeciętny wiek wynosi obecnie 35 lat.

Jedną z pierwszych robót modernizacyjnych będzie podniesienie przepustowości linii kolejowej łączącej kopalnie rud żelaznych w Szwecji z Nervikiem, kosztem Kr. 15 mln pokrytych w pewnej części przez górniczy koncern szwedzki Luossavaara-Kiirunavaara zainteresowany bezpośrednio w rozbudowie tej linii. Po przeprowadzeniu planowej modernizacji linia ta będzie zdolna do rocznej przepustowości 15 mln ton rudy. Zakończenie robót przewidziane jest na 1953 r. Rozbudowa wyżej wspomnianej linii kolejowej, oraz możliwości przeładunkowych w Narviku umożliwiłaby Szwecji na eksport tą drogą 4/5 ogólnych nadwyżek eksportowych rudy szacowanych na 17-18 mln ton w 1953 roku.

Z A Ł A C Z N I K

Plan Schumana i handel zagraniczny węglem i stalą

Francja Niemcy Zachodnie Włochy Belgia Holandia i Luksemburg podpisały 18 kwietnia br. układ o utworzeniu europejskiej wspólnoty węgla i stali znanej pod nazwą planu Schumana. Układ ma wejść w życie po ratyfikacji przez parlamenty państw-członków i stworzeniu odpowiednich instytucji przewidzianych postanowieniami planu Schumana.

Utworzenie hypermonopolistycznego zjednoczenia przemysłu węglowego i stalowego Niemiec Zachodnich i Francji z udziałem innych państw zachodnio-europejskich, służy do celów odbudowy potencjału zbrojeniowego Niemiec Zachodnich, służy interesom amerykańsko-brytyjskich podżegaczy do nowej wojny.

Agresywny charakter planu Schumana uznają nawet sami jego inicjatorzy i uczestnicy. Sekretarz stanu tzw. rządu w Bonn, Halstein, oświadczył 19 marca br. w związku z parafowaniem układu o planie Schumana, że posunięcia, zmierzające do utworzenia "wspólnoty europejskiej, świadomie zostały zapoczątkowane w dziedzinie przemysłu węglowego i stalowego, ponieważ te gałęzie przemysłu mają kluczowe znaczenie dla gospodarki wojennej". Dziennik amerykański "New York Times" z 12 lutego br. stwierdził: "zjednoczenie ciężkiego przemysłu jest szczególnie dogodnie dla jak najszybszego przejścia do produkcji wojennej".

Plan Schumana, prowadzący do odbudowy przemysłu wojennego w Niemczech Zachodnich, stanowi bezpośrednie uzupełnienie planu Plevana o tworzenie tzw. "armii europejskiej" - planu torującego drogę do odbudowy militarystyki niemieckiej. Plan Schumana, jak stwierdziła nota rządu radzieckiego do rządu Francji z 11 września br. "legalizuje odrodzenie imperializmu niemieckiego, którego agresywność znana jest całemu światu". Znany dziennikarz francuski Partinax pisał w październiku 1950 r.: "Jeśli plan Schumana wejdzie w życie, to Francja, związana z Niemcami u podstaw swojej gospodarki, będzie niezdolna do przeciwdziałania wojskowemu odrodzeniu Niemiec".

Właśnie agresywna, militarystyczna treść planu Schumana zapewnia mu gorące poparcie ze strony imperialistycznych koł USA, - prawdziwych autorów i inspiratorów tego "planu".

Agresywne koła rządzące USA otwarcie oświadczyły o swoim zamiarze finansowania planu Schumana. W toku opracowywania planu Schumana przedstawiciele amerykańscy wszelkimi sposobami wywierali nacisk na zachodnio-europejskie państwa, by zmusić je do wzięcia udziału w porozumieniu. Adenauer,

w oświadczeniu złożonym w marcu 1951 r. w związku z parafo-
waniem układu w sprawie planu Schumana, bezpośrednio wska-
zywał na fakt, że USA domagały się od uczestników tego ukła-
du przejawienia "woli i zdolności do zjednoczenia".

Plan Schumana opracowany pod dyktando kół rządzących
w USA, jest orężem w rękę imperialistów amerykańskich dążą-
cych do podporządkowania zasobów przemysłowych Niemiec Za-
chodnich, a w pierwszym rzędzie zasobów Ruhry, swoim agresyw-
nym planom wojennym. Stanowi on poważną groźbę dla pokoju
i bezpieczeństwa narodów i ułatwia opanowanie przez kapitał
amerykański gospodarki krajów należących do europejskiej
wspólnoty węgla i stali. Wcielenie "planu" w życie doprowa-
dzi do dalszego obniżenia stopy życiowej mas pracujących
tych krajów.

Nota rządu radzieckiego do rządu Francji z 11 wrześ-
nia 1951 roku wskazywała, że "w wyniku powstawania tak zwa-
nej "europejskiej wspólnoty węgla i stali", jednoczącej w
ramach planu Schumana ciężki przemysł Ruhry z ciężkim prze-
mysłem Francji, Belgii, Włoch, Holandii i Luksemburga, wy-
twarzają się warunki zapewniające magnatom przemysłu Ruhry
dominiującą pozycję w dziedzinie produkcji uzbrojenia i
zaopatrzenia wojskowego w Europie Zachodniej. Odpowiada to
z kolei celom monopolu amerykańskich, które wykorzystają
reżim okupacji w Niemczech Zachodnich w celu głębokiego
przeniknięcia do niemieckich trustów i karteli i zaintereso-
wania tych ostatnich realizacją swoich agresywnych zamiarów".

W tworzoną według planu Schumana hypermonopolistycz-
nym zjednoczeniu przemysłu stalowego i węglowego, kierowni-
czą rolę odgrywać będą zachodnio-niemieckie monopole, na
których czele stoją magnaci Ruhry. Monopole te są ściśle
związane z koncernami i trustami amerykańskimi.

Dominująca rola Niemiec Zachodnich wynika wyraźnie
z porównania wskaźników ekonomicznych poszczególnych kra-
jów-członków planu Schumana. Na globalne wydobywanie węgla
kamiennego krajów zachodnio-europejskich wynoszące w 1950
roku, według danych Europejskiej Komisji Gospodarczej, 454
mln ton, na kraje należące do zjednoczenia przypada 217,7
mln ton, czyli 48,1%. Spośród nich Niemcy Zachodnie dostar-
czyły 112,3 mln ton, Francja - 50,7 mln ton, Saara - 15,1
mln ton i kraje Beneluxu - 39,5 mln ton. Niemcy Zachodnie
są nie tylko głównym producentem węgla, ale również głów-
nym dostawcą węgla i koksu do innych krajów-członków planu
Schumana.

Francja jest jednym z państw wydobywającym największe
ilości rudy żelaza i poważnym jej eksporterem do innych
krajów Europy Zachodniej. Niemcy Zachodnie są jednak wzglę-
nie mało uzależnione od Francji w zakresie zaopatrzenia w
rudę żelaza, ponieważ importują głównie wysokogatunkową
rudę szwedzką i hiszpańską. Wydobywanie rudy żelaza /brutto/
w 1950 roku sięgało w Niemczech Zachodnich 10,7 mln ton,
we Francji - 29,5 mln ton, w Luksemburgu - 3,7 mln ton.

Niemcy Zachodnie zajmują pierwsze miejsce pośród innych krajów-członków planu Schumana - w dziedzinie produkcji żelaza i stali, chociaż ich zdolność produkcyjna nie zostaje dotychczas całkowicie przywrócona.

Produkcja żelaza i stali w krajach-członkach planu Schumana
/w milionach ton/

	1 9 5 0	
	<u>żelazo</u>	<u>stal</u>
Ogółem	26,15	31,89
w tym:		
Niemcy Zachodnie	9,47	12,12
Francja	7,77	8,68
Saara	1,69	1,91
Belgia	3,69	3,89
Luksemburg	2,50	2,45
Holandia	0,46	0,50
Włochy	0,57	2,34

Wykazany w tabeli poziom produkcji stali w Niemczech Zachodnich nie odpowiada ich faktycznej zdolności wytwórczej, ponieważ jest on określony limitem obowiązującym w danej chwili. Globalna produkcja wszystkich krajów zachodnio-europejskich sięgała w 1950 roku w dziedzinie żelaza - 38,4 mln ton, a stali - 51,7 mln ton. A więc produkcja żelaza i stali krajów-członków planu Schumana stanowiła w 1950 roku odpowiednio: - 68,1 i 61,7% całej produkcji Europy Zachodniej.

Pośród krajów-uczestników planu Schumana Niemcy Zachodnie dysponują największymi zasobami węgla i koksu, które mają decydujące znaczenie dla produkcji żelaza i stali. Posiadając wystarczające ilości węgla kamiennego, Niemcy Zachodnie mogą taniej produkować żelazo niż inne zachodnio-europejskie kraje, gdyż koks stanowi około 50% wartości wszystkich materiałów zużytych do produkcji 1 tony żelaza.

Zależność szeregu krajów-członków planu Schumana od importu zachodnio-niemieckiego węgla i koksu obrazują dane dotyczące udziału importowanego surowca w całym koszcie własnym 1 tony żelaza, wyprodukowanej w poszczególnych krajach.

Wartościowy udział węgla i koksu w produkcji 1 tony żelaza
/w dolarach za tonę obliczono wg cen i kursów z kwietnia 1950 roku/

	Ogólna wartość paliwa	Surowiec krajowy	Surowiec importow.	W tym surowiec z Niemiec Zachodnich
Niemcy Zachodnie	24,88	21,79	3,09	-
Francja	26,22	17,61	8,61	5,72

Saara	23,88	16,07	7,81	0,34
Belgia	28,13	17,84	10,29	-
Luksemburg	27,85	5,02	22,83	13,93

Jak widać z wyżej przytoczonej tabeli, Luksemburg i Francja są najbardziej uzależnione od importu koksu z Niemiec Zachodnich. Natomiast Niemcy Zachodnie nie są uzależnione od surowców importowanych z pozostałych krajów-członków planu Schumana.

Co się tyczy wydajności pracy w zakresie wydobywania węgla, to Niemcy Zachodnie ustępują tylko Holandii, ale przodują pozostałym krajom.

Wydobycie węgla na 1 robotnika w ciągu 1 zmiany
/w tonach/

	<u>1936</u>	<u>1949</u>	<u>1950</u>
Belgia	0,80	0,64	0,72
Francja	0,86	0,70	0,82
Zagłębie Saary	0,95	0,85	-
Niemcy Zachodnie	1,71	1,05	1,08
Holandia	1,78	1,41	1,43

Wzmógł się wyzysk robotników pozwalając magnatom przemysłowym Niemiec Zachodnich wyznaczać najniższe ceny eksportowe na węgiel i koks. Dumpingowych cen węgla z Ruhry i cen stali nie są w stanie wytrzymać ani Francja, ani Belgia i Luksemburg ani tym bardziej Włochy, nieposiadającej krajowej bazy surowcowej.

Ceny węgla i koksu w 1950 roku
/w dolarach za tonę/

	Węgiel franko-kopalnia	Koks franko-wielki piec
Niemcy Zachodnie	7,92	10,71
Francja	10,00	16,47
Belgia	13,70	15,90

Należy przy tym uwzględnić udoskonaloną technikę produkcji i niską płacę robotników w przemyśle zachodniemieckim. Wszystko to zapewnia niskie koszty własne produkcji przemysłu stalowego Niemiec Zachodnich.

Najistotniejszym punktem planu Schumana w zakresie handlu zagranicznego jest całkowite zniesienie we wzajemnych obrotach towarowych wszystkich opłat celnych oraz ilościowych ograniczeń importu i eksportu, jak również zniesienie różnic w taryfach za przewóz kolejowy i wodny produkcji

przemysłów stalowego i węglowego krajów-członków. Wszyscy kontrahenci zawierają pewnego rodzaju unię celną, wewnątrz której obowiązuje wolna konkurencja dla członków planu Schumana. Nie oznacza to zniesienia granic celnych w tych krajach, bowiem zachowują one formalne prawo regulowania swoich taryf celnych, ale tylko w granicach narzuconych im przez plan Schumana.

Ciężki przemysł Niemiec Zachodnich, dzięki planowi Schumana, staje się uprzywilejowany w stosunku do innych krajów-członków tego planu. Ani opłaty celne, ani ilościowe ograniczenia importu ani inne przeszkody utrudniające dostęp na rynki krajów-członków planu Schumana, nie będą odtąd utrudniały zbytu produkcji ciężkiego przemysłu Niemiec Zachodnich.

Agresywny charakter planu Schumana, zmierzającego do odrodzenia niemieckiego przemysłu wojennego i do opanowania rynków europejskich, przejawia się w żądaniu anulowania klauzuli największego uprzywilejowania w dwustronnych umowach, zawieranych pomiędzy członkami planu i innymi krajami, lub też przyznawanej w wyniku Genewskiego Układu o celach i handlu z roku 1947 /Generalny Układ Taryfowo-Handlowy/.

Celem niedopuszczenia na obszar stalowo-węglowego Zjednoczenia produkcji konkurencyjnej, która łatwo może przeniknąć wobec niskich taryf celnych w państwach-członkach, ustalono iż będzie można wprowadzać ilościowe ograniczenia importu dla poszczególnych członków. Oznacza to, że np. Wielka Brytania nie będzie mogła eksportować stali na rynek francuski via Belgia, ponieważ import do Belgii może być ograniczony na podstawie postanowień planu Schumana.

W jakim stopniu stalowo-węglowe Zjednoczenie może ingerować w politykę handlową państw-członków widać z 46 i 75 artykułu układu. Na mocy tych artykułów będą ustalane przedwstępne programy importu i eksportu oraz będzie wprowadzona kontrola nad zawieranymi przez państwa-członków umowami handlowymi w zakresie węgla i stali, mogą być również wprowadzone odpowiednie zarządzenia, by umowy tego rodzaju, nie kolidowały z zasadami porozumienia stalowo-węglowego.

Europejska wspólnota węgla i stali będzie również sprawowała kontrolę nad importem szerokiego wachlarza towarów mających związek z produkcją węgla i stali. Kontrola będzie obejmowała przede wszystkim import urządzeń kopalnianych i przemysłu metalurgicznego, jak również kopalniaki.

Zawierane umowy handlowe podlegają kontroli ze strony wspólnoty, gdy tylko układ stalowo-węglowy uprawomocni się. Ma ona prawo zmusić członka do skoordynowania zawartej umowy z postanowieniami układu.

Wspólnota będzie szeroko ingerowała w handel zagraniczny państw-członków za pośrednictwem kontroli nad ich obrotami węglem i stalą /łącznie z wyrobami z nich/. Jeśli uwzględnić, że w wymianie handlowej Francji i Belgii stal

i węgiel zajmują doniosłe miejsce, to handel zagraniczny tych krajów w znacznym stopniu podporządkowany zostanie kontroli nowego superkartelu.

Udział węgla i stali w handlu zagranicznym Francji, Belgii i Luksemburga w 1950 roku

	Import	Eksport
Cały handel Francji /w mlrd fr.fr./	792,4	685,7
w tym:		
węgiel	57,6	29,6
stal	7,3	92,4
Cały handel Belgii-Luksemburga /w mlrd fr.belg./	97,5	82,6
w tym:		
węgiel	2,3	2,2
stal	4,4	15,7

Plan Schumana może wywrzeć poważny wpływ również i na handel wyrobami przemysłu metalowego.

Plan Schumana nie nabrał jeszcze mocy obowiązującej, jednak poszczególne państwa, będące jego członkami, już wysuwają żądania, by węgiel z Zagłębia Ruhry dostarczany był w pierwszej kolejności tym państwom, które podpisały układ, żeby ruda żelaza z północno-afrykańskich posiadłości Francji była przeznaczona wyłącznie dla nich itd.

Struktura wspólnoty z jej "ponad narodowym" t.zw. Wysokim Urzędem i Radą Ministrów państw-członków, jak również procedura załatwiania spraw w łonie wspólnoty, prowadzą do ograniczenia suwerenności państw-członków. Decydującą rolę w Wysokim Zarządzie odgrywać będą Amerykanie, reprezentowani w nim przez swoich zachodnio-niemieckich figurantów.

Plan Schumana przewiduje 5 letni okres przejściowy, w ciągu którego produkcja Belgii, Francji, Włoch ma być przystosowana do nowych warunków "wspólnego rynku". "Przystosowanie" to odbije się bardzo boleśnie na życiu gospodarczym odnośnych państw. Wstrzymane zostanie wydobywanie węgla w belgijskich i francuskich kopalniach o wysokich kosztach własnych. Już brytyjski "Economist" z 30 czerwca 1951 roku pisał, że wydobywanie węgla w Belgii ma być zredukowane o 5 milionów ton rocznie, to jest prawie o 20%, w wyniku czego straci pracę tysiące górników w Liège i Mons. Ten sam los ma spotkać również szereg kopalń we Francji /np. zagłębia węglowe Dauphiné, Sevenne oraz poszczególne kopalnie w głównych zagłębiach węglowych Francji Nord i Pas de Calais/, gdzie wydobywanie węgla kalkuluje się względnie drożej.

W pozostałych okręgach węglowych nastąpi reorganizacja produkcji, która sprowadzi się do obniżki płac robotniczych

do poziomu najniższej opłaty za pracę w państwach-członkach superkoncernu /Niemcy Zachodnie, Holandia/ i do wzmożenia wszędzie wyzysku robotników na wzór systemu stosowanego obecnie w kopalniach zachodnio-niemieckich.

Amerykańskie koła rządzące, pod osłoną planu Schumana, podjęły szereg kroków zmierzających do odbudowy zdolności produkcyjnej zachodnio-niemieckich przedsiębiorstw ciężkiego przemysłu, do przywrócenia potencjału wojenno-przemysłowego Ruhry. Wbrew postanowieniom układu poczdamskiego mocarstwa zachodnie wstrzymały - jak wiadomo - w Niemczech Zachodnich demontaż zakładów przemysłu zbrojeniowego, podniosły pułap wytopu stali, zezwoliły na produkcję materiałów wojennych, zniosły ograniczenia w zakresie budowy statków morskich i obiecały, na wypadek ratyfikacji planu Schumana, znieść statut Ruhry.

"Rząd" Niemiec Zachodnich, pod pozorem dekartelizacji dekonstytucji reorganizacji ciężkiego przemysłu, tworząc 24 trusty przemysłu stalowego, rozporządzające własnymi kopalniami węgla. Tymi posunięciami przywraca się sytuację, jaka istniała przed wojną, która zapewniała niemieckiemu przemysłowi metalurgicznemu niskie koszty własne produkcji i sprawiała, że stał się on niebezpiecznym konkurentem przemysłu stalowego innych krajów europejskich.

Równocześnie - dla zmylenia opinii publicznej krajów zachodnio-europejskich, - krok ten przedstawiony jest jako dowód "pokojoych tendencji" marionetkowego rządu w Bonn.

Plan Schumana stwarza korzystne warunki dla ekspansji monopolii zachodnio-niemieckich na zagraniczne rynki kapitałistyczne kosztem wypierania z nich innych sygnatariuszy planu Schumana i zniszczenia ich przemysłów narodowych.

W związku z tą groźbą, w poszczególnych państwach zachodnio-europejskich powstają poważne obawy co do skutków realizacji planu Schumana. Np. Izba Handlowa w Metz /Francja/ zaznaczyła, iż oprócz silnej konkurencji, jaka czeka francuski przemysł metalurgiczny pozbawiony ochrony celnej, plan Schumana doprowadzi do zupełnego wyczerpania kopalń rudy żelaza we Francji i pozbawi jej przemysł stalowy surowca. Analogiczne zastrzeżenia wysuwają również niektórzy przemysłowcy belgijscy.

Klasa robotnicza Francji, Niemiec Zachodnich i innych państw-członków planu Schumana, będąc jedynym konsekwentnym i wytrwałym obrońcą interesów narodowych w każdym kraju, występuje przeciwko planowi Schumana. Kierowniczą rolą w walce z odradzającym się militarystycznym zachodnio-niemieckim w walce przeciwko podporządkowaniu podstaw gospodarki "ponad narodowej" hypermonopolistycznej wspólnocie przypada partiom komunistycznym.

Wspólna deklaracja partii komunistycznych niektórych państw Europy Zachodniej, opublikowana - w związku z planem Schumana - w lipcu 1950 roku stwierdza: "Partie komunistyczne Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Włoch, Holandii, Belgii i Luksemburga uważają za swój obowiązek wezwać narody swoich krajów, a przede wszystkim klasę robotniczą, do walki o niedopuszczenie do realizacji planu Schumana, prowadzącego do niewoli i wojny.

